

SRI K. H. RANGANATH.—It is the judgement in the open court. ಯಾವ ಯಾವ ಜಾತಿಗಳಿಗೆ ತೊಂದರೆಯಾಗುತ್ತದೆ, ಏತಕ್ಕೆ ಆಗುತ್ತದೆ, ಏನಾಗುತ್ತದೆ, ಎಂಬುದರ ಬಗ್ಗೆ ಅವರು ಸ್ಪಷ್ಟೀಕರಣ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ.

ಶ್ರೀ ಗೋವಿಂದ ಪಿ. ಒಡೆಯರಾಜ್.—ಅದನ್ನೇ ಸದನದ ಮೂಲಕ ಕೊಡಬಹುದಾಗಿತ್ತು ! ಕಾನ್ಸಿಕ್ವೆನ್ಸಿಯಲ್ ರಿಸಲ್ಟ್ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದೀರಿ. ಅದನ್ನು ನಾನು ಒಪ್ಪುತ್ತೇನೆ. The consequential result has been given effect to by way of a Government Order; it is not a circular.

SRI K. H. RANGANATH.—There was no option but to issue a Government order. Otherwise the Government will be committing a contempt of the Court.

ಶ್ರೀ ಗೋವಿಂದ ಪಿ. ಒಡೆಯರಾಜ್.—ಅದನ್ನು ನಾನು ಪ್ರಶ್ನೆ ಮಾಡುತ್ತಿಲ್ಲ. ಸರ್ಕಾರೀ ಆಜ್ಞೆ ಏನಿದೆ ಅದನ್ನು ಈ ಸದನದ ಗಮನಕ್ಕೆ ಮುಂಚಿತವಾಗಿ ತಂದು ನಂತರ ಸ್ಪಷ್ಟೀಕರಣ ನೀಡಬಹುದಾಗಿ ತಿಳಿದು ಎಂದು ನಾನು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ.

MR. SPEAKER.—There are a number of rulings of this House, of Parliament and of the House of Commons that a policy statement made outside the House does not amount to a breach of privilege of the House. At best it is only a courtesy which the Government owes to this House and no question of privilege arises. In this case I note that there is no statement by any Minister. Only the contents of the Government order have been published in the papers. Hence there is no question of privilege in this issue.

Budget Estimates for 1979-80 Demands for Grants.

Demand No: 30 (Debate Continued)

ಶ್ರೀ ಪಿ. ರಾಮದೇವ್.—ಸ್ವಾಮಿ, ಅರ್ಬನ್ ಡೆವಲಪ್‌ಮೆಂಟ್ ಬೇಡಿಕೆ ಮೇಲೆ ಮಾತನಾಡುವವರ ವೈಕಿ ನಾನು ಮತ್ತು ಇನ್ನೊಬ್ಬರು ಉಳಿದುಕೊಂಡಿದ್ದೇವೆ. ಅದ್ದರಿಂದ ನಮಗೆ ಮಾತನಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಐದೈದು ನಿಮಿಷ ಅದರೂ ಅವಕಾಶ ಕೊಡಬೇಕು.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಭಾಸ್ಕರ ಶೆಟ್ಟಿರೇ ನಿಮ್ಮ ಕಡೆಯಿಂದ ಯಾರಾದರೂ ಮಾತನಾಡುತ್ತಾರೆಯೇ ?

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಭಾಸ್ಕರ ಶೆಟ್ಟಿ.—ಒಬ್ಬೊಬ್ಬರಿಗೂ ಮಾತನಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಕೊಡುತ್ತಾ ಹೋದರೆ ಬಹಳ ಕಾಲ ಹಿಡಿಯುತ್ತದೆ. ಎಲ್ಲರೂ ಮಾತನಾಡಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಒಬ್ಬೊಬ್ಬರಿಗೆ ಐದೈದು ನಿಮಿಷ ಅಂದರೂ ಬಹಳ ಕಾಲ ಹಿಡಿಯುತ್ತದೆ.

(ಕೆಲವು ಜನತಾ ಸದಸ್ಯರು ತಾವು ಮಾತನಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿಕೊಂಡರು)

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದಲ್ಲಿ ಯಾರು ಯಾರು ಮಾತನಾಡಬೇಕೆಂದು ಎಂಬ ಬಗ್ಗೆ ವಿರೋಧಪಕ್ಷದ ಸಚಿವರು ಹೆಸರುಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಈಗ ಮತ್ತೆ ನನಗೂ ಮಾತನಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಕೊಡ ಬೇಕೆಂದು ಎಲ್ಲರೂ ಹೇಳುತ್ತಾ ಹೋದರೆ ಹೇಗೆ ?

ಶ್ರೀ ಗೋವಿಂದ ಪಿ. ಒಡೆಯರಾಜ್.—ಶ್ರೀಮಾನ್ ರಾಮದೇವ್ ಅವರು ನಾನು ಈಗಾಗಲೇ ಕೊಟ್ಟಿರುವ ಪಟ್ಟಿಯಲ್ಲಿದ್ದಾರೆ. ಶ್ರೀಮಾನ್ ಮಲ್ಲಪ್ಪನವರು ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ಮಾತನಾಡುತ್ತೇನೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಅದನ್ನು ನಾನು ಬರೆದು ಕಳಿಸಿದ್ದೇನೆ. ನಂತರ ವಿಷಯದ ಗಂಭೀರತೆಯನ್ನು ಮತ್ತು ಮಹತ್ವವನ್ನು ಅರಿತುಕೊಂಡು ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಾದ ಜಾರ್ಜ್‌ರಾಜ್ ಅವರೂ ಮಾತನಾಡುತ್ತೇನೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ.

೧-೨೦ ಪಿ. ಎಂ.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಹೀಗೆ ಒಂದು—ಎರಡು—ಮೂರು ಎಂಬುದಾಗಿ ಹೆಸರುಗಳ ಪಟ್ಟಿಯನ್ನು ಸೇರಿ ಸುತ್ತಾ ಹೋದರೆ ಈ ಮನೆಯ ಕಾರ್ಯಕಲಾಪಗಳನ್ನು ನಡೆಸುವುದು ಹೇಗೆ?

ಶ್ರೀ ಗೋವಿಂದ ಪಿ. ಒಡೆಯರಾಜ್.—ಸಮಯವನ್ನು ಅಡ್ಡಸ್ ಮಾಡಿ ಕೊಡುವುದಾದರೆ ಕೂಡಿ ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಬಿಟ್ಟು ಬಿಡಿ.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಸಮಯ ಇಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಭಾಸ್ಕರಶೆಟ್ಟಿ.—ಎಲ್ಲಾ ಬೇಡಿಕೆಗಳ ಮೇಲೆ ಎಲ್ಲಾ ಸದಸ್ಯರೂ ಮಾತನಾಡುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ನಾನು ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಕಳೆದ ೧೮-೧೯ ವರ್ಷಗಳಿಂದಲೂ ಇದ್ದೇನೆ. ಕೆಲವು ಡಿಮಾಂಡ್ ಮೇಲೆ ಕೆಲವು ಸದಸ್ಯರು ಮಾತನಾಡುವುದು ಸಂಪ್ರದಾಯ. ಒಬ್ಬ ಸದಸ್ಯರು ಜಾಸ್ತಿ ಎಂದರೆ ೪-೫ ಡಿಮಾಂಡ್‌ಗಳ ಮೇಲೆ ಮಾತನಾಡುವುದೇ ಜಾಸ್ತಿ. ಎಲ್ಲಾ ಬೇಡಿಕೆಗಳ ಮೇಲೂ ಮಾತನಾಡಬೇಕೆಂದರೆ ಡಿಮಾಂಡ್ ಮಂಗಿಯುವುದೇ ಇಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಎ. ಲಕ್ಷ್ಮಿಸಾಗರ್.—ಮಾನ್ಯ ಭಾಸ್ಕರ ಶೆಟ್ಟಿಯವರು ಎಲ್ಲಾ ಬೇಡಿಕೆಗಳ ಮೇಲೂ ಮಾತನಾಡಲಿ ನಾನು ಕೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಸಿದ್ಧವಾಗಿದ್ದೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಭಾಸ್ಕರ ಶೆಟ್ಟಿ.—ನಾನು ಮಾತನಾಡುವುದೇ ಇಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಎಚ್. ರಂಗನಾಥ್.—ಮಾನ್ಯ ಲಕ್ಷ್ಮಿಸಾಗರ್‌ರವರು ಮಾನ್ಯ ಭಾಸ್ಕರ ಶೆಟ್ಟಿಯವರ ಭಾಷಣ ಕೇಳುವುದಕ್ಕೆ ತಯಾರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಏಕೆಂದರೆ ಅವರಿಗೆ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಯಾವ ಕಾಟವೂ ಇಲ್ಲ. (ನಗು) ಅವರು ಮನೆಗೆ ಹೋಗುವುದಕ್ಕಿಂತ ಇಲ್ಲೇ ಇದ್ದರೆ ಅನುಕೂಲ ಜಾಸ್ತಿ.

ಶ್ರೀ ಪಿ. ರಾಮದೇವ್.—ನಿಮ್ಮ ಕಾಟ ಇದೆಯಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಎ. ಲಕ್ಷ್ಮಿಸಾಗರ್.—ಭಾಸ್ಕರಶೆಟ್ಟಿಯವರ ಕಾಟ ಇದೆಯಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಬಿ. ಮಲ್ಲಪ್ಪ.—ನಮ್ಮ ಕಷ್ಟ-ಸುಖಗಳನ್ನು ಹೇಳದಿದ್ದರೆ ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಯಾವ ರೀತಿ ಉತ್ತರ ಕೊಡುತ್ತಾರೆ? ನಮ್ಮ ಕಷ್ಟಸುಖಗಳನ್ನು ಹೇಳಿಕೊಳ್ಳದಿದ್ದರೆ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ಆದ ರಿಂದ ಮಾತನಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಮಾಡಿಕೊಡಬೇಕು.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಮಂತ್ರಿಯವರ ಉತ್ತರವಾದಮೇಲೆ ನಿಮ್ಮ ಅನುಮಾನ ಏನಿದೆ ಅದನ್ನು ೧-೨-೩ ಎಂಬುದಾಗಿ ಕೇಳಿ ಅದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಕೊಡುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಬಿ. ಮಲ್ಲಪ್ಪ.—ನಮ್ಮ ಕಷ್ಟಗಳೇನು ಎಂಬುದನ್ನು ಹೇಳದಿದ್ದರೆ ಅವರು ಏನು ಅದಕ್ಕೆ ಉತ್ತರ ಕೊಡುತ್ತಾರೆ?

ಶ್ರೀ ಬಿ. ವಿ. ರಾಮಚಂದ್ರ ರೆಡ್ಡಿ.—ಎಲ್ಲರಿಗೂ ೨ ನಿಮಿಷ ಅವಕಾಶ ಮಾಡಿಕೊಡಿ.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಭಾಸ್ಕರ ಶೆಟ್ಟಿ.—ಅನುಮಾನದ ಬಗ್ಗೆ ವಿವರಣೆಯನ್ನು ಬೇಕಾದರೆ ಕೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಕೊಡಬಹುದು.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಬಿ. ಮಲ್ಲಪ್ಪ.—ನಾನು ಹೇಳತಕ್ಕಂಥ ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಮೊದಲು ಹೇಳದಿದ್ದರೆ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಏನು ಉತ್ತರ ಕೊಡುತ್ತಾರೆ. ಇದರಿಂದ ನಮ್ಮ ಕಷ್ಟ ಪರಿಹಾರವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ದಯಮಾಡಿ ಅವಕಾಶ ಮಾಡಿಕೊಡಿ.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಈ ತರಹ ತಾವು ಮಾತನಾಡಬಾರದು. ದಯಮಾಡಿ ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳಿ.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಬಿ. ಮಲ್ಲಪ್ಪ.—ನಾನು ಎಲ್ಲಾ ಬೇಡಿಕೆಗಳ ಮೇಲೂ ಮಾತನಾಡುವುದಿಲ್ಲ. ಈ ಬೇಡಿಕೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಮಾತನಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಮಾಡಿಕೊಡಬೇಕು. ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಸಾಧ್ಯವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಈಗ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಉತ್ತರವನ್ನು ಕೊಡಬೇಕು.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಸಿ. ಶ್ರೀಕಂಠಯ್ಯ. (ನಗರಾಡಳಿತ ಶಾಖೆಯ ಸಚಿವರು).—ಸನ್ಮಾನ್ಯ ಸಭಾಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ,—
ಶ್ರೀ ಕೆ. ಬಿ. ಮಲ್ಲಪ್ಪ.—ನಾವು ಹೇಳುವುದನ್ನು ಸ್ವಲ್ಪ ಕೇಳಬೇಕು. ನಾವು ಹೇಳುವುದನ್ನೇ
ಕೇಳದೆ ಹೋದರೆ ಮಂತ್ರಿಯವರು ಉತ್ತರ ಯಾವ ರೀತಿ ಕೊಡುತ್ತಾರೆ?

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ದಯಮಾಡಿ ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳಿ.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಬಿ. ಮಲ್ಲಪ್ಪ.—ಅವಕಾಶ ಕೊಡದಿದ್ದರೆ ಹೇಗೆ. ಇಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಕಷ್ಟಸುಖಗಳನ್ನು ಹೇಳಿ
ನೋಡುವುದಕ್ಕೆ ಬಂದಿದ್ದೇವೆಯೋ, ಅಥವಾ ಏತಕ್ಕೆ ಬಂದಿದ್ದೇವೆ? ನಮ್ಮ ಕಷ್ಟ-ಸುಖಗಳನ್ನು ಹೇಳಿ
ಬೇಕು ದಯಮಾಡಿ ಅವಕಾಶ ಮಾಡಿಕೊಡಿ.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ದಯಮಾಡಿ ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳಿ. ಈ ರೀತಿ ಒತ್ತಾಯ ಮಾಡಬಾರದು.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಬಿ. ಮಲ್ಲಪ್ಪ.—ನಿಮ್ಮ ಆದೇಶಕ್ಕೆ ನಾನು ತಲೆಬಾಗುತ್ತೇನೆ. ನಾನು ಮಾತನಾಡುವುದಕ್ಕೆ
ಅವಕಾಶ ಮಾಡಿಕೊಡಬೇಕು.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಸಾಧ್ಯವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ದಯಮಾಡಿ ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳಿ.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಸಿ. ಶ್ರೀಕಂಠಯ್ಯ. (ನಗರಾಭಿವೃದ್ಧಿ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಹಾಗೆ ನಗರಾಭಿವೃದ್ಧಿ ಬೇಡಿಕೆ
ಯನ್ನು ಈ ಸಭೆಯ ಒಪ್ಪಿಗೆಗಾಗಿ ಮಂಡಿಸಿದಂತಹ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ನನ್ನ ಸದಸ್ಯ ಮಿತ್ರರು ಮಾತನಾಡಿದ್ದಾರೆ.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಬಿ. ಮಲ್ಲಪ್ಪ.—ನಾನು ಮಾತನಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಕೊಡದಿದ್ದರೆ ದರಿಂದ ಪ್ರತಿಭಟಿಸಿ
ಸಭೆಯಿಂದ ಹೊರಗೆ ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದೇನೆ.

(ಈ ರೀತಿ ಹೇಳಿ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಾದ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಕೆ. ಬಿ. ಮಲ್ಲಪ್ಪನವರು ಸಭೆಯಿಂದ ಹೊರಗೆ
ಹೊರಟುಹೋದರು)

† ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಸಿ. ಶ್ರೀಕಂಠಯ್ಯ (ನಗರಾಡಳಿತ ಶಾಖೆಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು).—ಅನೇಕ ಸದಸ್ಯ
ಮಿತ್ರರು ಮಾತನಾಡಿ ಅನೇಕ ಉತ್ತಮವಾದ ಸಲಹೆಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಮತ್ತು ಈ ನಗರಾಭಿ
ವೃದ್ಧಿ ಇಲಾಖೆ ಉತ್ತಮವಾದ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಅನೇಕ ಉತ್ತಮವಾದ ಸಲಹೆ
ಗಳನ್ನೂ ಕೊಡ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಮತ್ತೆ ಕೆಲವು ಒಳ್ಳೆಯ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದರೆ ಬಗ್ಗೆ ಪ್ರಸಂಶ
ಯನ್ನೂ ಕೊಡ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಪ್ರಪ್ರಥಮವಾಗಿ ಸರ್ಕಾರ ಈ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿರತಕ್ಕಂಥ ೧೦೦ ಪುರಸಭೆ
ಗಳಿಗೆ ಡೆವಲಪ್‌ಮೆಂಟ್ ಗ್ರಾಂಟ್‌ನ್ನು ಅಂದರೆ ನೀರಿನ ಪೂರೈಕೆ ಮತ್ತು ಅಲ್ಲಿ ಆಗಬೇಕಾದ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ
ಕಾರ್ಯಗಳಿಗೆ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಹಾಕಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಸುಮಾರು ೨ ಕೋಟಿ ೧೪ ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿ
ಗಳನ್ನು ಪ್ರಪ್ರಥಮವಾಗಿ ಈ ವರ್ಷದಿಂದ ಸರ್ಕಾರ ಧನಸಹಾಯವನ್ನು ಪುರಸಭೆಗಳಿಗೆ ಕೊಟ್ಟಿದೆ.
ಮತ್ತು ಪುರಸಭೆಗಳ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಬರತಕ್ಕಂಥಹ ನಿವೇಶನ ರಹಿತರಿಗೆ ನಿವೇಶನಗಳನ್ನು ಕೊಡತಕ್ಕಂತಹ
ಒಂದು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ಸಹ ಈ ವರ್ಷದಿಂದ ಸರ್ಕಾರ ಜಾರಿಗೆ ತಂದಿದೆ. ಮತ್ತು ಪುರಸಭೆಗಳಲ್ಲಿ
ಮನೆ ಇಲ್ಲದಂತಹ ಬಡವರಿಗೆ ಮನೆಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿಸಿಕೊಡತಕ್ಕಂಥ ಅಂದರೆ 'ಭಾಗ್ಯ ಮಂದಿರ' ಎಂಬ
ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ. ಇದುವರೆಗೂ ಗ್ರಾಮಾಂತರ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿರತಕ್ಕಂಥ ಬಡ
ವರಿಗೆ ಮನೆಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿಸಿಕೊಡತಕ್ಕಂತಹ ನಿವೇಶನ ಇಲ್ಲದವರಿಗೆ ನಿವೇಶನವನ್ನು ಒದಗಿಸಿಕೊಡುವುದು
ಕೇವಲ ಗ್ರಾಮಾಂತರ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಜಾರಿಯಲ್ಲಿತ್ತು. ಆದರೆ ಸರ್ಕಾರ ಇದನ್ನು ಮನೆಗಂಡು
ಪಟ್ಟಣದಲ್ಲಿರುವ ಬಡವರಿಗೂ ಈ ಒಂದು ಸಹಾಯ ದೊರಕಬೇಕೆಂಬ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ಅವರಿಗೂ ಮನೆ
ಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿಸಿಕೊಡತಕ್ಕಂತಾದ್ದು ಯೋಗ್ಯ ಎಂಬುದನ್ನು ತಿಳಿದು ಈ ಒಂದು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು
ಈ ವರ್ಷದಿಂದ ಜಾರಿಗೆ ತಂದಿದ್ದೇವೆ. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಅನೇಕ ಶಾಸಕ ಮಿತ್ರರು ಪ್ರಶಂಸೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ.
ಮತ್ತೆ ಪುರಸಭೆಗಳಿಗೆ ಏನೊಂದು ಆಕ್ವಾರಿಯಿಂದ ವರಮಾನ ಇತ್ತು ಆ ವರಮಾನವನ್ನು ಸರಿದೂಗಿ
ಸುವುದಕ್ಕೆ ಸರ್ಕಾರ ಈಗಾಗಲೇ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ಕೈಗೊಂಡಿದೆ. ಆಕ್ವಾರಿಯನ್ನು ತೆಗೆದುಹಾಕಿದ್ದ
ರಿಂದ ಪುರಸಭೆಗಳು ತಮ್ಮ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಮಾಡತಕ್ಕಂಥಾದ್ದು ಮತ್ತು ಅವರ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಕಾರ್ಯ
ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದು ಒಪ್ಪ ಕಷ್ಟ ಎಂಬುದನ್ನು ಅನೇಕ ಸದಸ್ಯರು ತಮ್ಮ ಅಭಿಪ್ರಾಯ
ವನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಮತ್ತು ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರ ಈ ಒಂದು ಆಕ್ವಾರಿಯನ್ನು ರದ್ದು ಮಾಡಬೇಕೆಂದು

ಏನೊಂದು ತೀರ್ಮಾನ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಪೂರಕವಾಗಿ ಪ್ರಪ್ರಥಮವಾಗಿ ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯ ಇವನು ಅನುಷ್ಠಾನಕ್ಕೆ ತಂದಿದೆ. ಅದು ಎಲ್ಲ ಮಿತ್ರರಿಗೂ ಸಹ ಗೊತ್ತಿದೆ. ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಮೊನ್ನೆ ನಮ್ಮ ಆಯುಷ್ಯದ ವೇಲೆ ಉತ್ತರವನ್ನು ಕೊಡುವಾಗ ನಮ್ಮ ಅರ್ಥಮಂತ್ರಿಗಳು ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳಿರುವುದನ್ನೂ ಸಹ ಪ್ರಶಂಸೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಆಕ್ಟಾಯನ್ನು ರದ್ದುಮಾಡಿದ್ದರಿಂದ ಪುರಸ್ಕಾರದ ವರಮಾನ ಕಡಿಮೆಯಾಗಿ ಅವರ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಕಾರ್ಯಗಳಿಗೆ ಹಣ ಸಿಗದೆ ತೊಂದರೆಯಾಗಬಹುದೆಂಬುದನ್ನು ಸರ್ಕಾರ ಊಹಿಸಿ ಈಗಾಗಲೇ ಸುಮಾರು 5 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಪುರಸ್ಕಾರ ಹಾಗೂ ಕಾರ್ಪೊರೇಷನ್‌ಗಳಿಗೆ ಕೊಟ್ಟಿದೆ.

ಈ 5 ಕಾರ್ಪೊರೇಷನ್‌ಗಳಲ್ಲೂ ಮತ್ತು ರಾಜ್ಯದ ಎಲ್ಲಾ ಪುರಸ್ಕಾರಗಳಲ್ಲೂ ಕೂಡ ಆಡ್‌ಹಾಕ್ ಗ್ರಾಂಟ್ ಬಗ್ಗೆ ಏನೊಂದು ಅಂಕಿಅಂಶಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ ಏನೊಂದು ಲೆಕ್ಕವನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ ನಮಗೆ ಇಷ್ಟು ಈ ಆಕ್ಟಾಯ ಬರುತ್ತಿತ್ತು ಅಂತ ಲೆಕ್ಕಾಚಾರವನ್ನು ಹಾಕಿ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ ಅದರಲ್ಲಿ ಸ್ವಲ್ಪ ಭಾಗವನ್ನು ಈಗಾಗಲೇ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ. ಅವರ ಒಂದು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಕ್ಕೆ ಕಾಂಠಿಕವಾಗಬಾರದು. ಆ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ಸರಾಗವಾಗಿ ನಡೆಯಬೇಕು ಅಂತ ಯೋಚನೆ ಮಾಡಿ ಅದರಲ್ಲಿ ಸ್ವಲ್ಪ ಭಾಗ ಹಣವನ್ನು ಸರ್ಕಾರ ಈಗಾಗಲೇ ಬಿಡುಗಡೆ ಮಾಡಿದೆ.

ಇನ್ನೊಂದು ಬಹುಮುಖ್ಯವಾದ ವಿಚಾರ ಎಂದರೆ ಕಾರ್ಪೊರೇಷನ್‌ಗಳಿಗೂ ಮತ್ತು ಮಂಜಿ ಪಾಲಿಟೆಕ್ನಿಕ್‌ಗೂ ಚುನಾವಣೆ ನಡೆಸಲಿಲ್ಲ ಎನ್ನುವುದು ಮತ್ತು ಇದರಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರ ರಾಜಕೀಯ ನಡೆ ಸುತ್ತಾ ಇದೆ ಎನ್ನುವ ಅಂಶವನ್ನು ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ವಿರೋಧಪಕ್ಷದ ಸದಸ್ಯರು ಬಹಳ ಒತ್ತಾಯ ಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಮತ್ತು ಈ ಚರ್ಚೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಪ್ರಥಮವಾಗಿ ಮಾತನಾಡಿದುದು ಶ್ರೀ ಬಿ. ಆರ್. ಶಾಮಣ್ಣ ನವರೂ ಸಹ ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಅನೇಕ ಸಲಹೆಗಳನ್ನೂ ಕೂಡ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ.

MR. CHAIRMAN (Sri VEERAPPA MOILY) in the Chair.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಇದು ಸತ್ಯಕ್ಕೆ ದೂರವಾದ ಮಾತು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಪುರಸ್ಕಾರಗಳಿಗೆ ಚುನಾವಣೆ ನಡೆಸಬೇಕು ಅಂತ ಈಗಾಗಲೇ ಸರ್ಕಾರ ಯೋಚನೆ ಮಾಡಿದೆ ಅಂತೆಯೇ ಈ ಕಾರ್ಪೊರೇಷನ್‌ಗಳಿಗೂ ಕೂಡ ಚುನಾವಣೆಯನ್ನು ಆದಷ್ಟು ಜಾಗೃತ ನಡೆಸಬೇಕು ಅಂತ ಯೋಚನೆ ಮಾಡಿ ಆ ಬಗ್ಗೆ ಎಲ್ಲಾ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನೂ ಸಹ ಹಾಕುತ್ತಾ ಇದ್ದೇವೆ. ಮತ್ತು ಈ ಕಾರ್ಪೊರೇಷನ್ ಕಮೀಷನರಿಗೆ ಈ ಚುನಾವಣೆಯನ್ನು ನಡೆಸತಕ್ಕಂಥಾ ಅಧಿಕಾರ ಅವರಿಗೆ ಇರುವುದರಿಂದ ಅವರು ಕ್ಯಾಲೆಂಡರ್ ಆಫ್ ಈವೆಂಟ್ಸ್ ಹೊರಡಿಸಿ ದಿನವನ್ನು ನಿಗದಿ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೂ ಕೂಡ ಈಗಾಗಲೇ ಸರ್ಕಾರ ಒಂದು ಆದೇಶವನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದೆ. ಅದಾದರಿಂದ ವಿರೋಧಪಕ್ಷದ ಸದಸ್ಯರು ಈ ಬಗ್ಗೆ ಯಾವ ಒಂದು ಆತಂಕವನ್ನಾಗಲಿ ಅಥವಾ ಯಾವ ಒಂದು ಅನುಮಾನವನ್ನಾಗಲಿ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಕೂಡದು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇವೆ. ಅಲ್ಲದೇ ಸರ್ಕಾರವೂ ಕೂಡ ಇದನ್ನು ಮುಂದುವರಿಸುವುದಕ್ಕೇ ಆಗಲಿ ಅಥವಾ ಇದನ್ನು ನಡೆಸದೇ ಇರುವುದಕ್ಕೇ ಆಗಲಿ ಕೈಹಾಕುವುದಿಲ್ಲ ಎನ್ನುವ ಅಂಶವನ್ನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಮತ್ತು ಇದರಲ್ಲಿ ಯಾವ ರಾಜಕೀಯದ ಒಂದೇ ಸೋಜಿಬ ಸಹ ಇಲ್ಲ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಒತ್ತಾಯಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ನಾನು ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ನಾನು ಇಚ್ಛಿಸುತ್ತೇನೆ. ಇನ್ನು ಕೇವಲ ಕೆಲವೇ ತಿಂಗಳುಗಳಲ್ಲಿ ಈ ಚುನಾವಣೆಯನ್ನು ನಡೆಸತಕ್ಕಂಥಾ ಏರ್ಪಾಡನ್ನು ಸರ್ಕಾರ ಮಂಡಿತವಾಗಿ ಮಾಡುತ್ತದೆ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನೊಂದು ಬಹುಮುಖ್ಯವಾದ ವಿಚಾರ ಎಂದರೆ ಈ ಕಾರ್ಪೊರೇಷನ್‌ನಲ್ಲಿ ಲಂಚರಾಶವತಕ್ಕಗಳು ಜಾಸ್ತಿಯಾಗಿ, ಸರಾಗವಾಗಿ ಕೆಲಸ ನಡೆಯುತ್ತಾ ಇಲ್ಲಾ, ಲೈಸೆನ್ಸ್ ಮತ್ತು ಅಪ್ಪೂವಲ್ ಆಫ್ ಪ್ಲಾನ್ಸ್ ಆಗಬೇಕಾದರೆ ಆ ವಿಭಾಗದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಿನ ಒಂದು ಲಂಚವನ್ನು ಕೊಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ, ಅಲ್ಲಿ ಲಂಚದ ಕಾಟ ಜಾಸ್ತಿಯಾಗಿದೆ ಅನ್ನುವ ಅಂಶವನ್ನು ಮಾನ್ಯ ಶಾಮಣ್ಣ ನವರೂ ತಿಳಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ನಾನು ಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡಿ ಇದನ್ನು ಯಾವರೀತಿ ಡೀಸೆಂಟ್ರಲೈಸ್ ಮಾಡಬೇಕು ಅನ್ನುವುದನ್ನು ಮತ್ತು ಇದರಲ್ಲಿ ಯಾರೂ ಹಸ್ತಕ್ಷೇಪ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ ಅದನ್ನೂ ಸಹ ಕಂಡುಹಿಡಿದು, ಇದನ್ನು ಯಾವ ರೀತಿ ಸಡಿಲ ಮಾಡಬೇಕು ಅನ್ನುವುದನ್ನೆಲ್ಲಾ ಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡಿ, ಅದನ್ನು ಆದಷ್ಟು ಮಟ್ಟಿಗೆ ತಪ್ಪಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ ಎಂದು ನಾನು ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನೊಂದು ವಿಚಾರ ಇದರಲ್ಲಿ ಏನು ಎಂದರೆ ಈ ಆಕ್ರಾಂಭಿಕತೆಯನ್ನು ರದ್ದು ಮಾಡಿದ ಮೇಲೆ ಈ ಕಾರ್ಪೊರೇಷನ್ ಮತ್ತು ಪುರಸಭೆಗಳಲ್ಲಿರುವ ನೌಕರರನ್ನು ತೆಗೆಯುತ್ತಾರೆ ಅನ್ನುವ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಸರ್ಕಾರ ಈಗಾಗಲೇ ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಯೋಚನೆ ಮಾಡಿ ಅವರಾರನ್ನೂ ಸಹ ತೆಗೆಯಬಾರದು, ಇನ್ನು ೩ ತಿಂಗಳ ಕಾಲದವರೆಗೆ ಅವರನ್ನು ಅಲ್ಲೇ ಮುಂದುವರಿಸಬೇಕು ಅಂತ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಮತ್ತು ಸರ್ಕಾರ ಇವರ ಬಗ್ಗೆ ಬೇರೆ ಏರ್ಪಾಡು ಮಾಡುವವರೆಗೆ, ಬೇರೆ ಬೇರೆ ವಿವಿಧ ಇಲಾಖೆಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸುವವರೆಗೆ ಇವರನ್ನು ಅಲ್ಲೇ ಮುಂದುವರಿಸಬೇಕು ಅವರಾರನ್ನೂ ಸಹ ಕಳುಹಿಸಬಾರದು ಅಂತ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಅಲ್ಲದೆ ಈ ಬಗ್ಗೆ ಕಾರ್ಪೊರೇಷನ್‌ಗಳಿಗೂ ಮತ್ತು ಪುರ ಸಭೆಗಳಿಗೂ ಸಹ ಆದೇಶ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ.

ಇನ್ನೊಂದು ಬಹು ಮುಖ್ಯವಾದ ವಿಚಾರ ಎಂದರೆ ಬೆಂಗಳೂರು ನಗರದ ನೀರು ಸರಬರಾಜು ಬಗ್ಗೆ ಎಲ್ಲಾ ಸದಸ್ಯರೂ ಕೂಡ ಬಹಳ ಆತಂಕವನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಅನೇಕ ಬಾರಿ ಈ ಸದನದಲ್ಲಿ ತಿಳಿಸಿದ್ದೇನೆ. ಕಾವೇರಿ ನೀರಿನ ಎರಡನೇ ಹಂತದ ಕೆಲಸವನ್ನು ಈಗಾಗಲೇ ಪ್ರಾರಂಭ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಆ ಕಾರ್ಯಕ್ಕೆ ಈಗಾಗಲೇ ಟೆಂಡರ್ ಅನ್ನೂ ಸಹ ಕರೆಯುತ್ತಾ ಇದ್ದಾರೆ. ಅಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲದೆ ಮುಂದಿನ ೨೦೦೦ನೇ ಇಸವಿಯವರೆಗೆ ಹೆಚ್ಚು ತ್ವರಿತವಾಗಿ ಪ್ರಜಾಸಂಖ್ಯೆಗನುಗುಣವಾಗಿ, ಅದನ್ನು ಒಂದು ಆಧಾರ ವಾಗಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಬೆಳೆಯುತ್ತಿರುವ ಪ್ರಜಾ ಸಂಖ್ಯೆಗೆ ನೀರನ್ನು ಒದಗಿಸಿಕೊಡುವ ಸಲುವಾಗಿ ಕಾವೇರಿ ನೀರಿನ ಎರಡನೇ ಹಂತ ಮತ್ತು ಅರ್ಕಾಪತಿಯ ಏನೇ ಹಂತದ ಕೆಲಸವನ್ನು ಸರ್ಕಾರ ಮಾಡಲು ಯೋಚನೆ ಮಾಡಿದೆ. ಆ ಬಗ್ಗೆ ಈಗಲೇ ಮೊದಲನೇ ಹಂತವಾಗಿ ಈ ಕಾವೇರಿ ೨ನೇ ಹಂತವನ್ನು ಪೂರೈಸುವುದಕ್ಕೆ ಸರ್ಕಾರ ಸಾಧ್ಯವಾದಷ್ಟು ಎಲ್ಲಾ ಪ್ರಯತ್ನಗಳನ್ನೂ ಮಾಡುತ್ತಾ ಇದೆ ಎನ್ನುವ ಅಂಶ ವನ್ನು ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಇಷ್ಟಪಡುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನೊಂದು ಬೆಂಗಳೂರಿನ ಸಮಸ್ಯೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಬಹು ಮುಖ್ಯವಾದ ವಿಚಾರ ಎಂದರೆ ಸ್ಲಮ್ಸ್ ಹೊಸ ಹೊಸದಾಗಿ ಬೆಳೆಯುತ್ತಾ ಇರುವ ಬಗ್ಗೆ. ದಿನೇ ದಿನೇ ಹೊಸದಾಗಿ ಉದ್ಭವವಾಗುತ್ತಿರುವ ಬಗ್ಗೆ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರುಗಳು ತಮ್ಮ ಕಳವಳವನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಬಹಳ ವರ್ಷದಿಂದ ಇದ್ದಂಥಾ ಸ್ಲಂಸ್ ಗಳನ್ನೂ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಮಾಡತಕ್ಕಂಥಾದ್ದರ ಬಗ್ಗೆ ಮತ್ತು ಹೊಸದಾಗಿ ಸ್ಲಂಸ್‌ಗಳು ಮುಂದೆ ಬಾರದೇ ಇರುವ ಹಾಗೆ ತಡೆಗಟ್ಟತಕ್ಕಂಥಾದ್ದು ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರುಗಳು ತಮ್ಮ ಕಳವಳವನ್ನು ವ್ಯಕ್ತ ಪಡಿಸಿದ್ದಾರೆ ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಏನೇನು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಹಾಕಿಕೊಳ್ಳಬೇಕೋ ಆ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನೂ ಹಾಕಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇವೆ. ಇದಕ್ಕಾಗಿ ೧ ಕೋಟಿ ೫ ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಕರ್ನಾಟಕ ಸ್ಲಮ್ಸ್ ಬೋರ್ಡ್‌ಗೆ ಕೊಟ್ಟಿದೆ. ಮತ್ತು ಅವರ ಒಂದು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗಾಗಿ ಮೊನ್ನೆ ದಿವಸ ಹುಡ್ಕೋ ಚೀಮನ್‌ರವರು ಇಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದಿದ್ದಾಗ ಸ್ಲಂಬೋರ್ಡ್ ಅಧ್ಯಕ್ಷರ ಜೊತೆಗೆ ಸಮಾಲೋಚನೆ ಮಾಡಿ ನಾವೂ ಕೂಡ ಇದಕ್ಕೆ ಹಣವನ್ನು ಕೊಡುತ್ತೇವೆ ಎಂದು ಭರವಸೆ ಕೊಟ್ಟು ಹೋಗಿದ್ದಾರೆ. ಈಗಾಗಲೇ ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಅನೇಕ ಪ್ರಯೋಗಗಳನ್ನು ಕಳುಹಿಸಿಕೊಟ್ಟಿದೆ. ಇಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲದೆ ಈ ಸ್ಲಂಸ್ ಗಳನ್ನು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಮಾಡತಕ್ಕಂಥಾದ್ದರ ಬಗ್ಗೆ, ಅವರಿಗೆ ಮನೆಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿ ಕೊಡುವುದರ ಬಗ್ಗೆ ಮತ್ತು ನಿವೇಶನಗಳನ್ನು ಕೊಡುವುದರ ಬಗ್ಗೆ ಮತ್ತು ಮುಂದೆ ಬರತಕ್ಕಂಥಾ ಸ್ಲಂಸ್‌ಗಳನ್ನು ತಡೆಗಟ್ಟುವ ಬಗ್ಗೆ ಈಗಾಗಲೇ ಒಂದು ಡ್ರಾಫ್ಟ್ ಬಿಲ್ ತಯಾರಾಗುತ್ತಾ ಇದೆ. ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಇದನ್ನು ಯಾವರೀತಿ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ ಮತ್ತು ಇತರ ರಾಜ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಈ ಬಗ್ಗೆ ಯಾವ ರೀತಿ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ ಇದನ್ನೆಲ್ಲಾ ಪರಿಶೀಲಿಸಿ ಮಾಡಿ ಇದನ್ನು ಯಾವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಮಾಡಬೇಕು ಅನ್ನುವುದನ್ನು ಯೋಚನೆ ಮಾಡುತ್ತಾ ಇದ್ದೇವೆ. ಮಾನ್ಯ ಲಕ್ಷ್ಮೀನಾಗರವರು ಮುಂದೆ ಇಂತಹ ಸ್ಲಂಸ್‌ಗಳು ಬರಬಾರದು ಎಂದು ಬಹಳ ನಿರ್ವೇದನೆ ಪಟ್ಟು ಹೇಳಿದರು. ಮತ್ತು ಬೆಂಗಳೂರು ಗಾರ್ಡನ್ ಸಿಟಿ ಅಂತ ಏನು ಇದೆ ಅದು ಸಿಟಿ ಆಫ್ ಸ್ಲಂಸ್ ಆಗುತ್ತದೆ ಅಂತ ಹೇಳಿದರು. ಇದಕ್ಕೆ ಸರ್ಕಾರ ಅವಕಾಶ ಕೊಡಬಾರದು ಎನ್ನುವ ಆಶಯವನ್ನು ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಎಲ್ಲಾ ಸದಸ್ಯರೂ ಸಹ ಒತ್ತಾಯಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಅದುದರಿಂದ ಈ ಕೊಳಚೆ ಪ್ರದೇಶಗಳನ್ನು ತಡೆಗಟ್ಟುವುದಕ್ಕೆ ಏನು ಒಂದು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಹಾಕಿಕೊಳ್ಳಬೇಕೋ ಅದನ್ನು ಹಾಕಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇವೆ. ಮತ್ತು ಈ ಬಗ್ಗೆ ೫ ಸದನದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಬಿಲ್ ಸಹ ಬರುತ್ತದೆ ಎನ್ನುವ ಅಂಶವನ್ನು ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಿಗೆ ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ತಿಳಿಸಲು ಇಷ್ಟಪಡುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಆರ್. ಬೊಮ್ಮಾಯಿ:—ಇದು ಬರೇ ಬೆಂಗಳೂರಿಗೆ ಮಾತ್ರವೇ ಅನ್ವಯಿಸುತ್ತದೋ ಅಥವಾ ಎಂಟ್ರಿರ್ ಸ್ಪೆಟ್‌ಗೇ ಅನ್ವಯಿಸುತ್ತದೋ?

ಶ್ರೀ ಹೆಚ್. ಸಿ. ಶ್ರೀಕಂಠಯ್ಯ.—ಇದನ್ನು ಎಂಟೈರ್ ಸ್ಟೇಟ್‌ಗೇನೇ ಅನ್ವಯಿಸುವ ಹಾಗೆ ತರ ತ್ರೇವೆ. ನಾವು ಬಿಲ್ ಮಾಡಬೇಕಾದರೆ ಎಂಟೈರ್ ಸ್ಟೇಟ್‌ಗೆ ಅನ್ವಯಿಸುವ ಹಾಗೇನೇ ಮಾಡಬೇಕು. ಅನೇಕ ಸದಸ್ಯರುಗಳು ಈ ಬಗ್ಗೆ ಅನೇಕ ಒಳ್ಳೆಯ ಸಲಹೆಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ನಾನು ಉತ್ತರವನ್ನು ಕೊಡುವಾಗ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಸದಸ್ಯರು ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ಅವರು ತಮ್ಮ ಭಾಷಣವನ್ನು ಮಾಡಿಬಿಟ್ಟು ಹೊರಟುಹೋಗುತ್ತಾರೆ.

ಶ್ರೀ ಸಿ. ಎಂ. ಇಬ್ರಾಹಿಂ.—ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರುಗಳು ಮಾತನಾಡುವಾಗ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಇದ್ದರೆ ಸಾಕು. ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಮಾತನಾಡುವಾಗ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಸದಸ್ಯರು ಇಲ್ಲದೇ ಇದ್ದರೂ ಪರವಾಯಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಹೆಚ್. ಸಿ. ಶ್ರೀಕಂಠಯ್ಯ.—ಇಂಥಾ ಕಾನೂನುಗಳನ್ನು ಮಾಡುವಾಗ ಇಡೀ ಪ್ರದೇಶಕ್ಕೆ ಅನ್ವಯಿಸುವ ಹಾಗೇನೇ ಮಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಅದನ್ನೆಲ್ಲಾ ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡಿಯೇ ಮಾಡಬೇಕು. ಆದರೆ ಈ ಕೊಳಚೆ ಪ್ರದೇಶಗಳು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಬರತಕ್ಕಂಥಾದ್ದು ಕಾರ್ಪೊರೇಷನ್ನಿನ ಒಂದು ವಿತಿಯಲ್ಲಿ ಬರುವುದೇ ಜಾಸ್ತಿಯಾದ್ದೆಂದು ನಾನು ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಮುನಿಸಿಪಾಲಿಟಿ ಮಿತಿಯೊಳಗೆ ಅಷ್ಟಾಗಿ ಬರುವುದಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ವೈರಾಮಕೃಷ್ಣ.—ಇದಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಒಂದು ಬಿಲ್ಲನ್ನು ಈ ಅಧಿವೇಶನ ಮುಗಿಯುವುದರೊಳಗೆ ತರುತ್ತೀರಾ?

ಶ್ರೀ ಹೆಚ್. ಸಿ. ಶ್ರೀಕಂಠಯ್ಯ.—ಈ ಅಧಿವೇಶನ ಮುಗಿಯುವುದರೊಳಗೇನೇ ತರುತ್ತೇನೆ. ಈ ಕೊಳಚೆ ಪ್ರದೇಶಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ಸದಸ್ಯರೂ ಕೂಡ ತಮ್ಮ ಒಂದು ಆತಂಕವನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಿರುವುದರಿಂದ ಆದಷ್ಟು ಬೇಗ ತರುತ್ತೇನೆ. ಈ ಕೊಳಚೆ ಪ್ರದೇಶಗಳು ಯಾವರೀತಿ ಬರುತ್ತಾ ಇದೆ, ಏತಕ್ಕೆ ಬರುತ್ತಾ ಇದೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಯಾರು ಕಾರಣ ಕರ್ತರು ಇದನ್ನೆಲ್ಲಾ ಕಂಡುಹಿಡಿಯಬೇಕಾದ್ದು ಸರ್ಕಾರದ ಕರ್ತವ್ಯ. ಮೇಲ್ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ಪ್ರಶ್ನೆ ಬಂದಾಗ ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ವಿಶ್ಲೇಷಣೆ ಮಾಡಿ ನಡೆಯಿತು. ಅನಂತರ ಸರ್ಕಾರ ಯೋಚನೆ ಮಾಡಿ ಆಗಲೇ ಈ ಬಗ್ಗೆ ಮೇಲ್ಮನೆಯ ಸದಸ್ಯರನ್ನೊಳಗೊಂಡ ಒಂದು ಕಮಿಟಿಯನ್ನು ಇದಕ್ಕೆ ಮಾಡಿ ಅವರು ೪-೫ ತಿಂಗಳೊಳಗೆ ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ರಿಪೋರ್ಟ್ ಕೊಡುವ ಹಾಗೆ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಅವರ ಹೆಸರನ್ನೂ ಸಹ ಅನೌನ್ಸ್ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಶ್ರೀಮಾನ್ ಟಿ. ಎನ್. ನರಸಿಂಹಮೂರ್ತಿ ಅವರ ಅಧ್ಯಕ್ಷತೆಯಲ್ಲಿ ಈ ಒಂದು ಕಮಿಟಿ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಆ ಕಮಿಟಿಯವರು ಇದನ್ನೆಲ್ಲಾ ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡಿ ಈ ಸ್ಪಂಸೆಗಳು ಯಾವರೀತಿ ಉದ್ಭವವಾಗುತ್ತವೆ, ಇದು ಏತಕ್ಕೆ ಆಗುತ್ತದೆ, ಮತ್ತು ಈ ಬಗ್ಗೆ ಏನು ಆಪಾದನೆಗಳು ಬಂದಿವೆ ಅದನ್ನೆಲ್ಲಾ ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡಿ ಇದಕ್ಕೆ ಕಾರಣ ಕರ್ತರು ಯಾರು ಇದನ್ನೆಲ್ಲಾ ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಮತ್ತು ಇಲ್ಲಿ ಮನೆಗಳನ್ನು ಏನು ಕಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ ಅವರು ಇಂತಿಷ್ಟು ದುಡ್ಡು ಎಂದು ಹೇಳಿ ಮಾರಾಟ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ ಅನ್ನುವ ಅಪಾದನೆಯೂ ಸಹ ಬಂದಿದೆ. ನಾನೂ ಸಹ ಒಂದೆರಡು ಸ್ಥಳಗಳಿಗೆ ಭೇಟಿ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೆ. ಈ ಬಗ್ಗೆ ಆ ಕಮಿಟಿಯ ವರದಿ ಬಂದಮೇಲೆ ಇದನ್ನು ಯಾವರೀತಿ ತಡೆಗಟ್ಟಬೇಕು ಎಂದು ಸರ್ಕಾರ ಯೋಚನೆ ಮಾಡಿ ಆ ಎಲ್ಲಾ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನೂ ಹಾಕಿಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀಮತಿ ಪ್ರಮೀಳಾ ಅವರೂ ಸಹ ಕೆಲವು ಸಲಹೆಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಕೆಲವು ಭಾಗಗಳಲ್ಲಿ ನೀರಿನ ರೆಗ್ಯುಲೇಷನ್ ಸರಿಯಾಗಿ ಆಗುತ್ತಿಲ್ಲ, ಕೆಲವು ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಬಹಳ ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಪ್ರೈವ್ ಹಾಕಿ, ಹಳೆಯ ಪ್ರೈವ್‌ಗಳಲ್ಲಿ ನೀರು ಸರಿಯಾಗಿ ಹೋಗುತ್ತಿಲ್ಲ ಎನ್ನುತ್ತಾ ಅಂಶವನ್ನು ಅವರು ತಿಳಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಕಾರ್ಪೊರೇಷನ್‌ನವರು ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಮತ್ತು ಬೆಂಗಳೂರು ನೀರಂ ಸರಬರಾಜು ಮಂಡಳಿಯವರು ತಮ್ಮ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ.

ಬಹುಮುಖ್ಯವಾಗಿ, ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಾದ ಇಬ್ರಾಹಿಂ ಅವರು, ತಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರದವರು ಅಲ್ಪ ಸಂಖ್ಯಾತರ ಹಿತವನ್ನು ರಕ್ಷಣೆ ಮಾಡುತ್ತಿಲ್ಲ ಎನ್ನುತ್ತಾ ಅಂಶವನ್ನು ಬಹಳ ಕಳಕಳಿಯಿಂದ ಹೇಳಿದರು. ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ನಮ್ಮ ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ದೇವರಾಜ ಅರಸ್ ಅವರ ಮಂತ್ರಿಮಂಡಲದಲ್ಲಿ, ಸರ್ಕಾರ ಅಧಿಕಾರಕ್ಕೆ ಬಂದಮೇಲೆ ಅಲ್ಪಸಂಖ್ಯಾತರ ಹಿತ ಎಷ್ಟರಮಟ್ಟಿಗೆ ಆಗಿದೆ, ಅವರಿಗೆ ಎಷ್ಟರ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಪ್ರಾತಿನಿಧ್ಯ ದೊರೆತಿದೆ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಅವರೇ ಊಹೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಉದಾಹರಣೆಗೆ ನಮ್ಮ ಮಂತ್ರಿ ಮಂಡಲದಲ್ಲಿ ಇಬ್ಬರು ಕ್ಯಾಬಿನೆಟ್ ದರ್ಜೆಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಇದ್ದಾರೆ. ಇಡೀ ಮೂವತ್ತು ವರ್ಷದಲ್ಲಿಯೇ ಇಷ್ಟು ಜನ ಮಂತ್ರಿಗಳನ್ನು ಯಾರೂ ಮಾಡಿರಲಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ವೈ. ರಾಮಕೃಷ್ಣ.—ಹಿಂದೆ ನಾಲ್ಕು ಜನರು ಇದ್ದರು.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಸಿ. ಶ್ರೀಕಂಠಯ್ಯ.—ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರದಲ್ಲಿ ಅವರಿಗೆ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯವಾದಂಥ ಖಾತೆಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ. ಇಡೀ ಭಾರತ ದೇಶದಲ್ಲಿ, ಜನತಾ ಪಾರ್ಟಿ ಆಡಳಿತದಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ರಾಜ್ಯಗಳನ್ನು ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಹೋಲಿಸಿ ನೋಡಿದರೆ, ಎಲ್ಲರಿಗಿಂತಲೂ ಹೆಚ್ಚಿನ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ನಾವು ಅಲ್ಪಸಂಖ್ಯಾತರ ಹಿತವನ್ನು ರಕ್ಷಣೆ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಇವತ್ತು ರಾಜ್ಯಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ, ಜಿಲ್ಲಾ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಎಲ್ಲಾ ಕಮಿಟಿಗಳಲ್ಲಿ ಮುಸ್ಲಿಂ ಬಾಂಧವರನ್ನು ನಮ್ಮ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳು ಹಾಕಿದ್ದಾರೆ. ಹಿಂದುಳಿದ ಪಂಗಡಗಳವರಿಗೆ ಅಲ್ಪಸಂಖ್ಯಾತರಿಗೆ ರಕ್ಷಣೆ ಕೊಡಬೇಕು ಎಂದು ಒಳ್ಳೆಯ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ನಾವು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಸಣ್ಣ ಪುಟ್ಟ ವರ್ಗ, ಪ್ರಮೋಷನ್ಸ್ ಇತ್ಯಾದಿಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರುಗಳು ತಲೆ ಕೆಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಹೋಗಬಾರದು. ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಾದ ಇಬ್ರಾಹೀಂರವರನ್ನು ಬಿ.ಡಿ.ಎ.ಗೆ ಸದಸ್ಯರನ್ನಾಗಿ ಹಾಕಲಾಗಿದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ವಾಸ್ತವಾತವನ್ನು ಅರಿತು ಮಾತನಾಡಬೇಕು.

ಶ್ರೀ ಸಿ. ಎಂ. ಇಬ್ರಾಹೀಂ.—ಬೆಂಗಳೂರು ನಗರ ಕಾರ್ಪೊರೇಷನ್‌ನಲ್ಲಿ ಕ್ಲಾಸ್-2, ಕ್ಲಾಸ್-3, ನೇಮಕಾತಿಗಳನ್ನು ಮಾಡಬೇಕಾದರೆ ಒಂದೇ ಜಾತಿಯವರಿಗೆ ಅವಕಾಶ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಮೈಸೂರು ಪೇಪರ್ ಮಿಲ್ಸ್‌ನಲ್ಲಿ ೮೨ ಜನರಲ್ಲಿ ೨೬ ಜನ ಒಂದೇ ಜಾತಿಯವರನ್ನು ನೇಮಕ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಸಿ. ಶ್ರೀಕಂಠಯ್ಯ.—ಇದಕ್ಕೆ ಕಾರಣರು ಯಾರು, ಕಾರಣ ಏನು ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಮೈಸೂರು ಪೇಪರ್ ಮಿಲ್ಸ್‌ನಲ್ಲಿ ಅವರ ಅಧಿಕಾರಿಗಳೇ ಇದ್ದಾರೆ, ಅವರು ಹೇಳಬೇಕು, ಮತ್ತು ಬೆಂಗಳೂರು ಜಲ ಮಂಡಲಿಯಲ್ಲಿ ಇರತಕ್ಕಂಥ ಒಬ್ಬ ಅಧಿಕಾರಿಯನ್ನು ವಿನಾಕಾರಣ ಸರ್ಕಾರದವರು ವಾಪಸ್ ಕರೆಯಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆನ್ನುವ ಮಾತನ್ನು ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ನಾವು ಸರ್ಕಾರದವರು ಅವರು ಒಳ್ಳೆಯ ಕೆಲಸವನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆಂದು ಗೋಲ್ಡ್ ಮೆಡಲ್ ಕೊಟ್ಟು, ಮುಖ್ಯ ಇಂಜಿನಿಯರ್ ಆಗಿ ಅವರನ್ನು ನೇಮಕ ಮಾಡಿ ಬೋರ್ಡಿನಿಂದ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದೇವೆ. ಅದೂ ಸಹ ಕಾವೇರಿ ನೀರು ಸರಬರಾಜು ಮೊದಲನೆಯ ಹಂತದ ಕೆಲಸ ಮುಗಿದ ಮೇಲೆ ಅವರಿಗೆ ನಾವು ಚಿನ್ನದ ಪದಕವನ್ನು ಕೊಟ್ಟು, ಶ್ಲಾಘನೆ ಮಾಡಿ ಕಳುಹಿಸಿಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಏನು ಈ ವಿಷಯದ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ ಅದು ಸತ್ಯಕ್ಕಿದೂರವಾದುದು.

ಇನ್ನು ಕಾರ್ಪೊರೇಷನ್‌ನಲ್ಲಿ ನೇಮಕಾತಿಯ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದೇ ಜಾತಿಯವರಿಗೆ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆನ್ನುವ ಮಾತನ್ನು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಇವತ್ತು ನಮ್ಮ ಪೌರ ಕಾರ್ಮಿಕರು ಯಾರಿದ್ದಾರೆ ಅವರ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಒಂದೇ ಜಾತಿಯವರನ್ನು ನೇಮಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ, ಬೇರೆಯವರನ್ನು ನೇಮಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಾದ ಬಿ.ಪಿ.ಡಿ. ಸಾಲಪ್ಪನವರೂ ಈ ವಿಷಯವನ್ನು ಪ್ರಸ್ತಾಪಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಇನ್ನು ಬೇರೆ ಅಪಾಯಿಂಟ್‌ಮೆಂಟ್ಸ್ ಮಾಡುವಾಗ ನಾವು ರಿಸರ್ವೇಷನ್ಸ್, ಬಗ್ಗೆ ಸರ್ಕಾರದ ಕಾನೂನು ಹೇಗೆ ಇದೆಯೋ ಹಾಗೆ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಯಾವುದಾದರೂ ವ್ಯತ್ಯಾಸವಾಗಿದ್ದರೆ, ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರುಗಳು ಅಂಥಾದ್ದನ್ನು ನನ್ನ ಗಮನಕ್ಕೆ ತಂದರೆ, ಅದನ್ನು ನಾನು ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡಿಸುತ್ತೇನೆ.

ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದ ಪುರಸಭೆಗಳಲ್ಲಿ ಬಹುಮುಖ್ಯವಾದ ಸಮಸ್ಯೆ ಎಂದರೆ, ಕುಡಿಯುವ ನೀರಿನ ಸಮಸ್ಯೆ. ಇದು ರಾಜ್ಯದ ಎಲ್ಲಾ ಭಾಗಗಳಲ್ಲಿ ಕಾಣುತ್ತಿದೆ. ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಾದ ಅಮೃತಗಂ ಅವರು ಮಾತನಾಡುತ್ತಾ ಕೆ.ಜಿ.ಎಫ್. ರಾಬರ್ಟ್‌ಸನ್‌ಪೇಟೆಯಲ್ಲಿ ಕುಡಿಯುವುದಕ್ಕೆ ನೀರು ಇಲ್ಲ ಎನ್ನುವ ವಿಷಯವನ್ನು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಎಲ್ಲ ಸದಸ್ಯರುಗಳ ಅಭಿಪ್ರಾಯದಂತೆ, ಬೆಂಗಳೂರು ನಗರಕ್ಕೆ ನೀರು ಸರಬರಾಜು ಮಾಡಲು ಸರ್ಕಾರದವರು ೫೫-೫೬ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ತಯಾರಾಗಿದೆ ಮತ್ತು ಇತರ ಪುರಸಭೆಗಳಿಗೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಸರಿಯಾಗಿ ಹಣವನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಿಲ್ಲ ಎನ್ನುವ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ಕೆಲವು ಸದಸ್ಯರುಗಳು ವ್ಯಕ್ತ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ನನಗೆ ತಿಳಿದಂತೆ ಕೆ.ಜಿ.ಎಫ್. ಮತ್ತು ರಾಬರ್ಟ್‌ಸನ್‌ಪೇಟೆಯಲ್ಲಿ ಕುಡಿಯುವ ನೀರಿಗೆ ತುಂಬಾ ತೊಂದರೆಯಾಗಿದೆ. ಏಕೆಂದರೆ, ಅಲ್ಲಿ ನೀರು ಸರಬರಾಜಿಗೆ ಹಾಕಿದಂಥ ಪೈಪ್ ಲೈನುಗಳು ಬಹಳ ಹಿಂದಿನವು. ಅವುಗಳನ್ನು ಈಗ ರೀಪೇಸ್ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ಇದಕ್ಕಾಗಿ ಈಗಾಗಲೇ ಸರ್ಕಾರದವರು ೧೮ ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳ ಅಂವಾಜನ್ನು ತಯಾರು ಮಾಡಿಸಿ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಇರತ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಇನ್ನೊಂದು ಬೃಹತ್ ಯೋಜನೆಗೆ ಸುಮಾರು ೭೦-೮೦ ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ವೆಚ್ಚ ಮಾಡಿ ಬೇತ ಮಂಗಲ ಕೆರೆಯ ಮಟ್ಟವನ್ನು ಹೆಚ್ಚು ಮಾಡಿ,

ಬೇರೊಂದು ಕೆರೆಗೆ ನೀರನ್ನು ಸರಬರಾಜು ಮಾಡತಕ್ಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಮಾಡಲಾಗಿದೆ. ಅಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಮಿಕರು ಜಾಸ್ತಿ ಇರುವುದರಿಂದ ವ್ಯವಸ್ಥಿತವಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ನೀರನ್ನು ಒದಗಿಸತಕ್ಕದ್ದನ್ನು ಖಂಡಿತವಾಗಿಯೂ ಸರ್ಕಾರ ಮಾಡುತ್ತದೆ ಎನ್ನುವ ಭರವಸೆಯನ್ನು ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ನಾನು ಇಷ್ಟಪಡುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನೂ ಅನೇಕ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಕರ್ನಾಟಕ ಅರ್ಬನ್ ವಾಟರ್ ಸಪ್ಲೈ ಬೋರ್ಡಿನವರು ಹಾಕಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಕಳೆದ ವರ್ಷ ಇವರು ೧೩ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ನಿರ್ವಹಣೆ ಮಾಡಿ ಈ ವರ್ಷ ಸುಮಾರು ೧೭ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಖರ್ಚು ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅವರು ಬಡ್ತಿಟ್ಟನ್ನು ಈಗಾಗಲೇ ತಯಾರು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಪುರಸಭೆಗಳಿಗಾಗಲೀ, ಕಾರ್ಪೊರೇಷನ್‌ಗಳಿಗಾಗಲೀ, ಸರ್ಕಾರದವರು ಈ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಮೊದಲು ಹಣ ಕೊಡಬೇಕು. ಆದ್ದರಿಂದ ಯಾವ ಯಾವ ಪುರ ಸಭೆಗಳಿಗೆ ಹಣದ ಕೊರತೆ ಇದೆಯೋ ಅವರಿಗೆ ಹಣ ಕೊಡುವುದಕ್ಕೂ ಹಣ ಇಲ್ಲವಾದರೆ ಸಾಲದ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಹಣವನ್ನು, ಇದೂ ಇಲ್ಲವಾದರೆ ಗ್ಯಾರಂಟಿ ನಿಂತು ಸಹಾಯ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ.

ಯಾವುದೇ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿಯೂ ಕುಡಿಯುವ ನೀರನ್ನು ಒದಗಿಸುವ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರ ಒಂದೆ ಬಿದ್ದಿಲ್ಲ. ಮಾನ್ಯ ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದ ನಾಯಕರು ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿ-ಧಾರವಾಡ ಹಾಗೂ ಗದಗ-ಬೆಟಗೇರಿ ಯಲ್ಲಿ ಕುಡಿಯುವ ನೀರಿನ ಒಂದು ಯೋಜನೆ ಕಾರ್ಯಗತವಾಗುವುದು ನಿಧಾನವಾಗಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಈ ಭಾಗಗಳಲ್ಲಿ ಕುಡಿಯುವ ನೀರಿನ ಸಮಸ್ಯೆ ಉಲ್ಬಣವಾಗಿದೆ ಎಂಬ ಅಂಶವನ್ನು ಅವರು ಅನೇಕ ಸಲ ನನಗೆ ತಿಳಿಸಿದ್ದಾರೆ. ನನ್ನ ಸಹ ಅವರು ನನ್ನ ಭೇಟಿಗಾಗಿ ಬಂದು ಮಾತನಾಡಿದರು. ಆಗ ನಾನು ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಅಧಿಕಾರಿಗಳನ್ನು ಮತ್ತು ವಾಟರ್-ಬೋರ್ಡಿನ ಮೇನೇಜಿಂಗ್ ಡೈರೆಕ್ಟರ್ ಅವರನ್ನು ಕರೆಸಿ ಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಈ ಬಗ್ಗೆ ಚರ್ಚೆ ಮಾಡಿದಾಗ, ಈ ಸಂಬಂಧದಲ್ಲಿ ಏನೇನು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಕೈಕೊಳ್ಳಲಾಗಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಅವರು ತಿಳಿಸಿದರು. ಅದು ಅವರ ಗಮನಕ್ಕೂ ಬಂದಿದೆ. ಗದಗ-ಬೆಟಗೇರಿ ವಾಟರ್ ಸಪ್ಲೈ ಸ್ಕೀಮಿಗೆ ಈಗ ನಾವು ಹತ್ತು ಕೋಟಿ ರೂ.ಗಳನ್ನು ಖರ್ಚು ಮಾಡ ಬೇಕಾಗಿದೆ. ಈ ಮೊದಲು ಇದು ೩ ಕೋಟಿ ರೂ.ಗಳ ಒಂದು ಸ್ಕೀಮಾಗಿತ್ತು. ಆದರೆ ಇದು ಕಾರ್ಯ ಗತವಾಗುವುದು ನಿಧಾನವಾಗಿದ್ದರಿಂದ ಇದರ ಖರ್ಚು ಹತ್ತು ಕೋಟಿ ರೂ.ಗಳಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಾಗಿದೆ. ಇಲ್ಲಿಗೆ ತುಂಗಭದ್ರಾ ವಾಟರ್ ಸಪ್ಲೈ ಸ್ಕೀಮಿನಿಂದ ನೀರನ್ನು ಒದಗಿಸಬೇಕಾಗಿದ್ದರಿಂದ ಇದು ಕಾರ್ಯಗತವಾಗುವುದು ಇಷ್ಟೊಂದು ನಿಧಾನವಾಯಿತು. ನಾನು ಆ ಭಾಗಕ್ಕೆ ಭೇಟಿ ಕೊಟ್ಟಾಗ ಸಹ ಅಲ್ಲಿನ ನಾಗರಿಕರು ಹಾಗೂ ಪುರ ನಿವಾಸಿಗಳು ನೀರಿನ ಸಮಸ್ಯೆಯ ಬಗ್ಗೆ ನನ್ನ ಹತ್ತಿರ ಬಂದು ವಿನಂತಿ ಮಾಡಿಕೊಂಡರು. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಸರ್ಕಾರ ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡುತ್ತದೆಂದು ನಾನು ಆ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದ್ದೆ. ಅದರಂತೆ ಈಗ ಈ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಕೈಕೊಂಡಿದ್ದೇವೆ.

೨-೦೦ ಪಿ. ಎಂ.

ಇನ್ನು ಮಾನ್ಯ ತಕ್ಲೇಡ್ ಅವರು ಮಾತನಾಡುವಾಗ ಬೆಳಗಾಂನ ಪುರಸಭೆಯ ಮೇಲೆ ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರ ಏಕೀಕರಣ ಸಮಿತಿಯ ಧ್ವಜವನ್ನು ಹಾರಿಸಿದ್ದಾರೆ, ಇದು ಬಹಳ ತಪ್ಪು ಎಂದು ಒತ್ತಾಯಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ತಿಳಿಸಿದರು. ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಹೇಳಿದ ಮೇಲೆ ಇದು ನನ್ನ ಗಮನಕ್ಕೆ ಬಂದಿರುವುದು. ಈ ರೀತಿ ಧ್ವಜ ಹಾರಿಸಲು ಸರ್ಕಾರ ಅನುಮತಿ ಕೊಟ್ಟಿದೆಯೇ ಹೇಗೆ ಎಂಬುದನ್ನು ನಾನು ಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ. ಪುರಸಭೆಗಳೇ ಆಗಲಿ, ಕಾರ್ಪೊರೇಷನ್‌ಗಳೇ ಆಗಲೀ, ಚುನಾವಣೆಯಲ್ಲಿ ನಾನಾ ಪಕ್ಷಗಳ ಸದಸ್ಯರು ಅರಿಸಿ ಅಧಿಕಾರಕ್ಕೆ ಬರಬಹುದು. ಯಾವ ಪಾರ್ಟಿಯ ಸದಸ್ಯರು ಅಧಿಕಾರಕ್ಕೆ ಬರುತ್ತಾರೋ ಅವರು ತಮ್ಮ ಪಕ್ಷದ ಧ್ವಜವನ್ನು ರಾಷ್ಟ್ರಧ್ವಜದ ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ ಹಾರಿಸಿದರೆ ಅದು ಸರಿಯಾದ ನೀತಿಯಲ್ಲ. ಆದರೂ ಬೆಳಗಾಂನಲ್ಲಿ ಆ ರೀತಿ ಹಾರಿಸಲು ಕಾರಣವೇನೆಂಬುದನ್ನು.....

Sri N. B. SIRDESAI.—For the information of the Hon. Minister I would like to make it clear that in that particular Municipality area the majority of people are Marathi speaking people. That Municipality was under the control of Marathi speaking people from the last

hundred years. This is why this saffron colour flag has been hoisted in the Municipality building the last hundred years. In this connection I want to make it clear that there is no illegality or ill-will behind this.

ಶ್ರೀ ಸಿ. ಎಂ. ಇಬ್ರಾಹಿಂ.—ಹೈದರಾಬಾದ್ ಕರ್ನಾಟಕಕ್ಕೆ ಸೇರಿದ ಗುಲ್ಬರ್ಗದಲ್ಲಿ ಮೊದಲಿನಿಂದಲೂ ಅಂದರೆ ನಿಜವಾಗಿ ಸರ್ಕಾರ ಇದ್ದಾಗಿನಿಂದಲೂ ಆಲಿಜಂಡಾವನ್ನು ಹಾಕಿಸಲಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಅದನ್ನು ತೆಗೆಸಿಡಾಕಲು ಕಾರಣವೇನು ?

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಸಿ. ಶ್ರೀಕಂಠಯ್ಯ.—ಇದನ್ನು ತೆಗೆಸುವುದಕ್ಕೆ ಕಾರಣವೇನೆಂಬುದು ನನಗೆ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ, ಮತ್ತು ಬೆಳಗಾಂವ್ನಲ್ಲಿ ತೆಗೆಸದಿರುವುದಕ್ಕೆ ಕಾರಣವೇನೆಂಬುದೂ ಸಹ ನನಗೆ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಇವೆರಡೂ ಸಹ ನನಗೆ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ.

ಇನ್ನು ಮಾನ್ಯ ಭಾಸ್ಕರ ನಾಯ್ಡು ಅವರು ಬಳ್ಳಾರಿಯಲ್ಲಿರುವ ಕುಡಿಯುವ ನೀರಿನ ಸಮಸ್ಯೆಯನ್ನು ಸರ್ಕಾರದ ಗಮನಕ್ಕೆ ಒತ್ತಾಯಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ತಂದಿದ್ದಾರೆ. ಬಳ್ಳಾರಿ ನಗರದಲ್ಲಿ ಬಿಸಿಲಿನ ತಾಪ ೪೬ ಡಿಗ್ರಿ ಇದೆ ಎಂದು ಅವರು ಹೇಳಿದರು. ಅಲ್ಲಿ ಕುಡಿಯುವ ನೀರಿನ ಸಮಸ್ಯೆ ಖಂಡಿತವಾಗಿಯೂ ಇದೆ. ಇದನ್ನು ಹತ್ತೊಂಟಿಗೆ ತರಲು ೨೦-೨೫ ಲಕ್ಷ ರೂ.ಗಳನ್ನು ಖರ್ಚು ಮಾಡಲು ಸರ್ಕಾರ ಈಗಾಗಲೇ ಆದೇಶ ಕೊಟ್ಟಿದೆ. ಆದರಂತೆ ಕರ್ನಾಟಕ ಅರ್ಬನ್ ವಾಟರ್ ಸಪ್ಲೈ ಬೋರ್ಡಿನವರು ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇದನ್ನೂ ಇಸಲಾಂ ಅವರು ಕುಡಿಯುವ ನೀರಿನ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಗುಲ್ಬರ್ಗ ಸಿಟಿಯನ್ನು ಕಡೆಗಣಿಸಲಾಗಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಗುಲ್ಬರ್ಗ ನಗರಕ್ಕೆ ನೀರನ್ನು ಒದಗಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಸರ್ಕಾರ ಪಟ್ಟಂತಹ ಕಷ್ಟವನ್ನು ಅವರು ಕಣ್ಣಾರೆ ಕಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೂ ಸಹ ಅವರು ಆ ರೀತಿ ಏತಕ್ಕೆ ಹೇಳಿದರೋ ನನಗೆ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ನಾನು ಗುಲ್ಬರ್ಗ ನಗರಕ್ಕೆ ಹೋದಾಗ ಅಲ್ಲಿನ ಜನರ ಒಂದು ಉದ್ದೇಗವನ್ನು ನಾನು ಕಣ್ಣಾರೆ ಕಂಡೆವೇಲೆ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಕುಡಿಯುವ ನೀರನ್ನು ಒದಗಿಸಲು ೭೦-೮೦ ಲಕ್ಷ ರೂ.ಗಳನ್ನು ಖರ್ಚು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಫುಟಿಂಗ್ ಮೇಲೆ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿಸಿ ಅಲ್ಲಿನ ನೀರಿನ ಸಮಸ್ಯೆಯನ್ನು ಬಗೆಹರಿಸಿದ್ದೇವೆ. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಅವರು ಸರ್ಕಾರವನ್ನು ಕಾಂಪ್ಲಿಮೆಂಟ್ ಮಾಡಬೇಕು. ಒಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಹೇಳಬೇಕೆಂದರೆ, ಗುಲ್ಬರ್ಗ ಸಿಟಿಯನ್ನಾಗಲೀ ಅಥವಾ ಬೇರೆ ಸಿಟಿಯನ್ನಾಗಲೀ ಕಡೆಗಣಿಸಬೇಕೆಂಬ ಭಾವನೆ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಇಲ್ಲ. ಕೆಲವು ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಕಷ್ಟದ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಇರುತ್ತದೆ. ಅಂತಹ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಪರಿಹಾರ ಒದಗಿಸುವುದು ಸರ್ಕಾರದ ಕರ್ತವ್ಯ. ಎಲ್ಲಿ ನೀರಿನ ತೊಂದರೆ ಕಡಿಮೆ ಇರುತ್ತದೋ ಅಂತಹ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ನಾವು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದು ನಿಧಾನವಾಗಬಹುದು, ಒಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಸಹ ನಾವು ಮತ್ತು ನೀವು ಸರಿದೂಗಿಸಿಕೊಂಡು ಕೆಲಸ ಮಾಡಬೇಕೇ ಹೊರತು, ಯಾವುದೇ ಒಂದು ಸಿಟಿಯನ್ನು ನೆಗ್ಗಕ್ಕು ಮಾಡಿದ್ದೇವೆಂದು ಹೇಳುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲ.

ಇನ್ನು ಪುರಸಭೆಗಳಿಗೆ ಡೆವಲಪ್‌ಮೆಂಟ್ ಗ್ರಾಂಟ್ ಎಂದು ಯಾವತ್ತೂ ಕೊಟ್ಟಿರಲಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ನಾವು ೨ ಕೋಟಿ ೧೪ ಲಕ್ಷ ರೂ.ಗಳನ್ನು ಈ ಬಾಬಿಗೆಂದು ಕೆಲವು ಪುರಸಭೆಗಳಿಗೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ. ಎಲ್ಲ ಪುರಸಭೆಗಳಿಗೂ ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಆಗಿಲ್ಲ. ಕಳೆದ ವರ್ಷ ಯಾವ ಪುರಸಭೆಗಳಿಗೆ ಈ ಹಣವನ್ನು ಕೊಡಲಿಲ್ಲವೋ ಅಂತಹ ಪುರಸಭೆಗಳಿಗೆ ಈ ವರ್ಷ ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಸರ್ಕಾರ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡುತ್ತದೆ. ಆದಕಾರಣ ಯಾರೂ ಈ ಬಗ್ಗೆ ತಪ್ಪು ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ಹೊಂದಬಾರದು. ಇಲ್ಲಿ ನಾವು ಹಣ ಕೊಡುವಾಗ ಕೆಲವು ಪುರಸಭೆಗಳಿಗೆ ಜಾಸ್ತಿ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ, ಮತ್ತೆ ಕೆಲವಕ್ಕೆ ಕಡಿಮೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ, ಇದಕ್ಕೆ ಕಾರಣ, ಅಲ್ಲಿನ ಒಂದು ಕೆಲಸಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ನೋಡಿಕೊಂಡು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ. ಕೆಲವು ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಕುಡಿಯುವ ನೀರಿನ ಅಭಾವ ಜಾಸ್ತಿ ಇದ್ದ ಕಾರಣ, ಆ ಅಭಾವವನ್ನು ನೀಗಿಸಲು ತಕ್ಷಣ ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲಿ ಎಂದು ಜಾಸ್ತಿ ಹಣ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ. ಕುಡಿಯುವ ನೀರಿನ ಅಭಾವವನ್ನು ಹೋಗಲಾಡಿಸಲು ೧೪೫ ಲಕ್ಷ ರೂ.ಗಳನ್ನು ಕರ್ನಾಟಕ ಅರ್ಬನ್ ವಾಟರ್ ಸಪ್ಲೈ ಬೋರ್ಡಿಗೆ ವರ್ಗಾವಣೆ ಮಾಡಿ ಎಲ್ಲ ಟೌನ್‌ಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಸಹ ಕುಡಿಯುವ ನೀರಿನ ಅಭಾವವನ್ನು ನೀಗಿಸುವುದಕ್ಕೆ ನಾವು ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದೇವೆ.

Sri K. BHASKAR NAIDU.—With the present demand, can the Government do anything to rid water famine ?

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಸಿ. ಶ್ರೀಕಂಠಯ್ಯ.—ಈಗ ಈ ೧೧ ಕೋಟಿ ರೂ.ಗಳ ಬೇಡಿಕೆ ಬಹಳ ಕಡಿಮೆ ಆಯಿತೆಂದು ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಎಲ್ಲ ಮನಸ್ಸು ಸದಸ್ಯರು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಖಾತೆಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟಂತೆ ಸರ್ಕಾರ ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚಿನ ಹಣ ಒದಗಿಸಬೇಕಾಗಿತ್ತೆಂದು ತಿಳಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಇಲ್ಲಿ ಈ ೧೧ ಕೋಟಿ ರೂ.ಗಳಿಂದಲೇ ಎಲ್ಲ ಕೆಲಸಕಾರ್ಯಗಳೂ ಆಗುತ್ತವೆ ಎಂದು ಅರ್ಥವಲ್ಲ. ಇವೊತ್ತು ನಾವು ವಾಟರ್ ಸಪ್ಲೈ ಸ್ಕೀಮಿನಲ್ಲಿ, ಬೆರೆ ಯಾವುದೇ ಸ್ಕೀಮಿನಲ್ಲಿ ಜಾರಿಗೆ ತರಲು ನಾವು ಅನೇಕ ಸಂಘ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಂದ ಹಣವನ್ನು ಸಾಲವಾಗಿ ಪಡೆಯುತ್ತೇವೆ. ಎಲ್.ಐ.ಸಿ.ಯಿಂದ ಹಣ ಸಾಲ ಪಡೆಯುತ್ತೇವೆ. ಬ್ಯಾಂಕ್‌ಗಳಿಂದ ಸಾಲ ಪಡೆಯುತ್ತೇವೆ. ಆದಕಾರಣ ಇಲ್ಲಿ ೧೧ ಕೋಟಿ ರೂ.ಗಳಿಂದಲೇ ಎಲ್ಲ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನೂ ಬಗೆಹರಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಸರ್ಕಾರ ಯಾವಯಾವ ಹಂತದಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲಿಂದ ಹಣವನ್ನು ಒದಗಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಏರ್ಪಾಡು ಮಾಡಬೇಕೋ ಅದರಂತೆ ಏರ್ಪಾಡು ಮಾಡಲು ಸರ್ಕಾರ ಖಂಡಿತವಾಗಿಯೂ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುತ್ತದೆ.

ಇವತ್ತು ಈ ಬೇಡಿಕೆಗೆ ಹೆನ್ನೊಂದೂವರೆ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ ಏನು ಒದಗಿಸಲಾಗಿದೆ ಇದು ಈ ಯೋಜನಾ ಕಾರ್ಯಗಳಿಗಾಗಿ ಸಾಲದ ಮನ್ನತಕ್ಕದ್ದನ್ನು ಎಲ್ಲರೂ ಒಪ್ಪತಕ್ಕದ್ದು ನಿಜ. ಇದರಿಂದಾಗಿ ಕೆಲಸಕಾರ್ಯಗಳು ಕುಂಟಿತಗೊಳ್ಳುತ್ತವೆ. ಇದರಿಂದಾಗಿ ಯಾವುದೇ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗುವುದಿಲ್ಲ ಎನ್ನತಕ್ಕಂತಹ ಭಾವನೆ ಯಾವ ಸದಸ್ಯರಲ್ಲಿಯೂ ಸಹ ಬರಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ತಕ್ಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡುತ್ತಾರೆಯೆಂದು ನಾನು ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಇಷ್ಟಪಡುತ್ತೇನೆ. ಬಹು ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಈ ಒಂದು ಬೇಡಿಕೆಯ ಮೇಲೆ ಬಹಳ ಜನ ಸದಸ್ಯರು ಮಾತನಾಡಬೇಕೆನ್ನ ತಕ್ಕ ಆತಂಕವನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಿದರು. ಅದರಿಂದ ನಾನು ಬಹಳ ಸಂತೋಷಗೊಂಡಿದ್ದೇನೆ. ಏಕೆಂದರೆ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಾದ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಗಂಗಾಧರನ್ ಅವರು ಈ ಬೇಡಿಕೆಯ ಮೇಲೆ ಮಾತನಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಎರಡು ನಿಮಿಷ ಕಾಲಾವಕಾಶವನ್ನು ಕೇಳಿದ್ದರು. ಅವರು ಏಕೆ ಕೇಳಿದ್ದರೆಂದರೆ ಅವರು ಸಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರವನ್ನು ಅಭಿನಂದನೆ ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು ಅವರು ಕೇಳಿದ್ದರು. ಏಕೆಂದರೆ ಅವರ ಕ್ಷೇತ್ರವಾದ ಮೈಸೂರಿಗೆ ನೀರಿನ ಸರಬರಾಜು ಬಗ್ಗೆ ಹಾಕಿಕೊಂಡ ಯೋಜನೆಗೆ ಹಣವನ್ನು ಒದಗಿಸಿರುವುದಕ್ಕೆ ಅವರು ಸರ್ಕಾರವನ್ನು ಅಭಿನಂದಿಸಬೇಕೆಂದಿದ್ದರು. ಹಾಗೂ ಕಾವೇರಿ ಮೂರನೇ ಹಂತದ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಕ್ಕೆ ಅಡಿಗಲ್ಲು ಹಾಕಿರುವುದಕ್ಕೆ ಅಭಿನಂದಿಸಲು ಅವರು ಎರಡು ನಿಮಿಷ ಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿದರು ಬೇರೇ ಏನೂ ಇಲ್ಲ. ಹಾಗೂ ಶ್ರೀಮಾನ್ ರಾಮಚಂದ್ರ ರೆಡ್ಡಿ ಯವರೂ ಎರಡು ನಿಮಿಷಗಳ ಕಾಲಾವಕಾಶವನ್ನು ಕೇಳಿದರು. ಏಕೆಂದರೆ ಬೆಂಗಳೂರು ನಗರ ಕಾರ್ಪೊರೇಷನ್‌ಗೆ ೧೦೦ ಹಳ್ಳಿಗಳನ್ನು ಸೇರಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದೀರಿ. ಅದಕ್ಕೆ ಅಭಿನಂದಿಸಬೇಕು ಎಂದು ಅವರು ಕಾಲಾವಕಾಶವನ್ನು ಕೇಳಿಕೊಂಡಿದ್ದರು. ಆದ್ದರಿಂದ ಹಳ್ಳಿಗಳನ್ನು ಸೇರಿಸುವುದು ಕೆಲವು ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ಯೋಗ್ಯವಾಗುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು ಅನೇಕ ಸದಸ್ಯರು ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಪಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಶ್ರೀಮಾನ್ ಲಕ್ಷ್ಮೀಸಾಗರ್ ಅವರು ಒಂದು ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಪಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಒಂದೆ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಪುಟ್ಟಸ್ವಾಮಿಯವರು ಈ ಖಾತೆಯ ಮಂತ್ರಿಗಳಾಗಿದ್ದಾಗ ಅಂದರೆ ೧೯೬೪ನೇ ಇಸವಿಯಲ್ಲಿ ೩೪ ಹಳ್ಳಿಗಳನ್ನು ಕಾರ್ಪೊರೇಷನ್‌ಗೆ ಸೇರಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದರು. ಅವುಗಳ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯೇ ಸರಿಯಾಗಿ ಆಗದೇ ಇರುವಾಗ ಈಗ ಹೊಸದಾಗಿ ಹಳ್ಳಿಗಳನ್ನು ಸೇರಿಸಿ ಅವುಗಳ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಕೆಲಸಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗದೇ ಇರುವಾಗ ಏತಕ್ಕೆ ಈ ಹೊಸ ಹಳ್ಳಿಗಳನ್ನೂ ಸೇರಿಸಬೇಕೆಂದು ಅವರು ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಪಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ.

ಶ್ರೀ ಎ. ಲಕ್ಷ್ಮೀಸಾಗರ್.—ಸಮಸ್ಯೆಯ ಎರಡೂ ಮುಖಗಳನ್ನೂ ತಮ್ಮ ಮುಂದೆ ಇಟ್ಟಿದ್ದೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಸಿ. ಶ್ರೀಕಂಠಯ್ಯ.—ಆಗ ೧೯೬೪ನೇ ಇಸವಿಯಲ್ಲಿ ಏನು ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಇತ್ತೋ ಅದು ನನಗೆ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಆಗ ಆ ಹಳ್ಳಿಗಳ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಯನ್ನು ಏತಕ್ಕೆ ಮಾಡಲಿಲ್ಲವೋ ನನಗೆ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಇವತ್ತು ನಾವು ಸೇರಿಸಿರತಕ್ಕ ೧೦೦ ಹಳ್ಳಿಗಳನ್ನು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಪಡಿಸುವುದಕ್ಕೆ ನಾವು ಈಗಾಗಲೇ ೧೫ ಕೋಟಿ ರೂ.ಗಳನ್ನು ಮಂಜೂರು ಮಾಡಿ, ಒಂದು ವರ್ಷಕ್ಕೆ ೫ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಯಂತೆ ಮೂರು ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಮತ್ತೆ ಮಾಡಿ ಆ ಹಳ್ಳಿಗಳ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಯನ್ನು ಮಾಡತಕ್ಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಸರ್ಕಾರ ಮಾಡಿದೆ. ನಾನು ತಮಗೆ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ, ಆ ಹಳ್ಳಿಗಳನ್ನು ಯಾವುದೇ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಸಹ ಸರ್ಲಕ್ಷ ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ. ಆಗ ಬೇಕಾದ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಖಂಡಿತವಾಗಿ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ. ಈ ಒಂದು ಭಾವನೆ ಇದೆ. ಈ ಭಾವನೆ ಇಲ್ಲದ ಹಾಗೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಪಡುತ್ತೇನೆ ಎಂದು ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಇಚ್ಛೆಪಡುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಎ. ಲಕ್ಷ್ಮೀಸಾಗರ್. - ಇದೇ ಧಾಟಿಯಲ್ಲೇ, ಇದೇ ಅರ್ಧದಲ್ಲೇ, ಹಿಂದೆ ೩೪ ಹಳ್ಳಿಗಳನ್ನು ಕಾರ್ಪೊರೇಷನ್ ವ್ಯಾಖ್ಯೆಗೆ ಒಳಪಡಿಸುವ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಆಗಿನ ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳೂ ಕರಾರುವಕ್ಕಾಗಿ ಹಣವನ್ನು ಕೊಡುತ್ತೇವೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಆದರೆ ಕಾರ್ಪೊರೇಷನ್‌ಗೆ ಸರ್ಕಾರದಿಂದ ಬರಬೇಕಾದ ತೆರಿಗೆಯ ಭಾಗ ಯಾವ ಪ್ರಕಾರ ಬಂದಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಗಣನೆಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡರೆ ನಾವು ನಿರೀಕ್ಷೆ ಮಾಡಿದಷ್ಟು ಹಣ ಬಂದಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ನಿಮ್ಮ ಮಾತಿನಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ನಂಬಿಕೆಯನ್ನು ಇಡಬೇಕೋ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಸಿ. ಶ್ರೀಕಂಠಯ್ಯ. - ಕಾರ್ಪೊರೇಷನ್‌ಗೆ ಬರಬೇಕಾದ ಹಣ ಬಂದಿಲ್ಲ ಎಂದು ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಹೇಳಿದರು. ಆ ವಿಷಯಕ್ಕೂ ಇದಕ್ಕೂ ಸಂಬಂಧವಿಲ್ಲ. ಈಗ ಸರ್ಕಾರದವರು ೧೫ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಹಳ್ಳಿಗಳ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗಾಗಿ ಮೀಸಲಾಗಿಡಬೇಕೆಂದು ಮಂತ್ರಿಮಂಡಲದ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ತೀರ್ಮಾನವಾಗಿದೆಯೆಂದು ತಮ್ಮ ಅವಗಾಹನೆಗೆ ತರುವುದಕ್ಕೆ ನಾನು ಇಷ್ಟಪಡುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಆರ್. ಬೊಮ್ಮಾಯಿ. - ಧಾರವಾಡಕ್ಕೂ ಮತ್ತು ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿಗೂ ನಡುವೆ ೧೨ ಮೈಲಿ ಅಂತರವಿದೆ. ಧಾರವಾಡ ಮತ್ತು ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿಯ ನಡುವೆ ಇರತಕ್ಕಂತಹ ಹಳ್ಳಿಗಳಿಗೆ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೋಸ್ಕರ ಸರ್ಕಾರದಿಂದ ಹಣವನ್ನು ಕೊಡುತ್ತೇವೆಂದು ಶ್ರೀಮಾನ್ ಜತ್ತಿಯವರು ಮಂತ್ರಿಗಳಾಗಿದ್ದಾಗ ಭರವಸೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದರು. ಆದ್ದರಿಂದ ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿ-ಧಾರವಾಡ ಮಧ್ಯೆ ಇರತಕ್ಕ ಹಳ್ಳಿಗಳ ಇಂದಿನ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ನೋಡಿ, ಅವರಿಗೆ ನಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲ, ರಸ್ತೆಗಳಿಲ್ಲ, ದೀಪಗಳು ಇಲ್ಲ. ಆದರೆ ಕಾರ್ಪೊರೇಷನ್‌ನವರು ಅವರ ಮೇಲೆ ಎಲ್ಲಾ ಕರಭಾರವನ್ನೂ ಹೊರಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ತಾವು ದಯಮಾಡಿ ಆ ಹಳ್ಳಿಗಳ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗಾಗಿ ಹಣವನ್ನು ನಿಗದಿ ಮಾಡಿ ಅದನ್ನು ಒದಗಿಸಿ ಆ ಹಣವನ್ನು ಖರ್ಚು ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಬೇಕು.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಸಿ. ಶ್ರೀಕಂಠಯ್ಯ. - ಆ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಮಾಡುವುದಕ್ಕಾಗಿಯೇ ಸರ್ಕಾರದವರು ಈಗಾಗಲೇ ೧೫ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಬೇಕೆಂದು ಮಂತ್ರಿಮಂಡಲದ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ತೀರ್ಮಾನವಾಗಿದೆ. ಆ ಹಣವನ್ನು ಖಂಡಿತವಾಗಿಯೂ ಹಳ್ಳಿಗಳ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗಾಗಿಯೇ ಖರ್ಚು ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಎಲ್ಲಾ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಹಾಕಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇವೆ ಎನ್ನುವ ಅಂಶವನ್ನು ತಿಳಿಸುವುದಕ್ಕೆ ನಾನು ಇಷ್ಟಪಡುತ್ತೇನೆ. ಮಾನ್ಯ ಲಕ್ಷ್ಮೀಸಾಗರ್ ಅವರು ಬಹು ಮುಖ್ಯವಾದ ಸಲಹೆಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಹಾಗೂ ಬಹು ಉತ್ತಮವಾದಂತಹ ಸಲಹೆಸೂಚನೆಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಅವರು ಬಹು ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಎನ್‌ರೋನ್‌ಮೆಂಟ್ ಪಲ್ಯೂಷನ್ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಬೆಂಗಳೂರು ಸಿಟಿಯಲ್ಲಿ ಇವತ್ತು ವಾತಾವರಣ ಹಾಳಾಗುತ್ತಿದೆ. ಪಲ್ಯೂಷನ್ ಬಹಳ ಜಾಸ್ತಿಯಾಗುತ್ತಿದೆ. ಇದು ಖಂಡಿತಾ ಸತ್ಯವಾದ ಮಾತು. ಅವರು ಯಾವ ಅಂಶವನ್ನು ತಿಳಿಸಿದ್ದಾರೆ ಅದಕ್ಕೆ ನಾವು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಸರಿಯಾದ ವ್ಯವಸ್ಥಿತ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಹಾಕದೇ ಹೋದರೆ, ಇವತ್ತು ಬೆಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿ ವಾಸಮಾಡತಕ್ಕ ಜನಗಳಿಗೆ ಬಹಳ ತೊಂದರೆ ಯಾಗುತ್ತದೆ. ಹಿಂದೆ ಜನಗಳು 'ಕೆಟ್ ಪಟ್ಟಿ ಸೇರು' ಎಂದು ಗಾದೆಯನ್ನು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದರು. ಆದರೆ ಇವತ್ತು ಈ ಒಂದು ಕಾರಣದಿಂದಾಗಿ ಪಟ್ಟಣಗಳನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಹಳ್ಳಿಗಳಿಗೆ ಹೋಗತಕ್ಕ ಸಂದರ್ಭ ಬರುತ್ತದೆ. ಬೆಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿ ವಾಸ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಜನಗಳು ಮುಂದೆ ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಈ ಒಂದು ಕಲುಷಿತ ವಾತಾವರಣವನ್ನು ಉಂಟುಮಾಡತಕ್ಕ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಏನಿದೆ ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಡೈರೆಕ್ಟರ್ ಆಫ್ ಟೌನ್ ಪ್ಲಾನಿಂಗ್‌ಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟವರು ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಹಾಕಿಕೊಂಡು, ಸ್ವಲ್ಪ ನಿಧಾನವಾದರೂ ಸಹ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಹೇಳಿದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಕಷ್ಟವಾದರೂ, ಯಾವ ರೀತಿ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ಹಾಕಿಕೊಂಡು ಇದನ್ನು ಸರಿಪಡಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಆಸಕ್ತಿಯನ್ನು ವಹಿಸಲಾಗುತ್ತಿದೆ. ಇದು ಬಹು ಪ್ರಶ್ನೆ ಅಲ್ಲ. ಇದು ಬೆಂಗಳೂರು ನಗರದಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ನಾಗರಿಕನ ಪ್ರಶ್ನೆಗೆ ಸಂಬಂಧ ಪಟ್ಟ ವಿಷಯ. ಈ ಒಂದು ಕುಷಿತ ವಾತಾವರಣ ಉಂಟುಮಾಡತಕ್ಕ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಏನಿದೆ ಅದನ್ನು ಸರಿ ಮಾಡದೇ ಹೋದರೆ ಖಂಡಿತವಾಗಿಯೂ ಕಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ ಎಂಬುದು ಸರ್ಕಾರದ ಗಮನಕ್ಕೆ ಬಂದಿದೆ. ಅದನ್ನು ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಬಹಳ ಚೆನ್ನಾಗಿ ತಿಳಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಒಂದು ದಿಶೆಯಲ್ಲಿ ಏನು ಒಂದು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ಹಾಕಿಕೊಳ್ಳಬೇಕೋ ಅದನ್ನು ಹಾಕಿಕೊಂಡು ಅದನ್ನು ಖಂಡಿತವಾಗಿಯೂ ಸರಿಪಡಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಪಡುತ್ತೇವೆ ಎನ್ನುವ ಅಂಶವನ್ನು ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಇಷ್ಟಪಡುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ಬಹುಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಐ.ಪಿ.ಡಿ. ಸಾಲಪ್ಪನವರು ಮಾತನಾಡುತ್ತಾ ಕಾರ್ಪೊರೇಷನ್‌ನಲ್ಲಿ ಇರತಕ್ಕ ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ವರ್ತನೆ ಸರಿಯಿಲ್ಲ. ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಅಸಭ್ಯ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ವರ್ತನೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ ಎನ್ನತಕ್ಕ ಅಂಶವನ್ನು ಈ ಸಭೆಯ ಅವಗಾಹನೆಗೆ ನಿನ್ನೆಯ ದಿವಸ ಅವರು ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಮಾತನಾಡತಕ್ಕ

ಸಮಯದಲ್ಲಿ ತಿಳಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಆ ಸಂದರ್ಭ ನನಗಾದರೂ ಗಮನಕ್ಕೆ ಬಂದಿಲ್ಲ. ಅವರು ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಮಾತನಾಡುವಾಗ ಮಾತ್ರ ನಮ್ಮ ಗಮನಕ್ಕೆ ಬಂದಿದೆ. ಶ್ರೀಮಾನ್ ಸಾಲಪ್ಪನವರು ನನ್ನ ಬಳಿ ಬಂದು ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಮಾತನಾಡಲಿಲ್ಲ. ಅವರು ಲಿಖಿತ ಮೂಲಕ ನನಗೆ ಯಾವ ಒಂದು ದೂರನ್ನೂ ಸಹ ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಯಾವ ಒಬ್ಬ ಅಧಿಕಾರಿಯ ಹೆಸರನ್ನು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ, ಸುರೇಶ್ ಎನ್ನುತ್ತಾ, ಅಧಿಕಾರಿ ಅವರು ಯಾರ ಹತ್ತಿರ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ ಎನ್ನುತ್ತಕ್ಕಂತಹ ಅಂಶ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಜಾತಿಯತೆಯ ಬಗ್ಗೆ ನಾನು ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ತಯಾರು ಇಲ್ಲ. ಆ ಅಧಿಕಾರಿ ಯಾವ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಅದನ್ನು ಹೇಳಿದ್ದಾರೋ ಬಿಟ್ಟಿದ್ದಾರೋ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಶ್ರೀಮಾನ್ ಸಾಲಪ್ಪನವರು ಅದನ್ನು ಯಾರದೋ ಮುಂದೆ ಆ ತರಹ ಹೇಳಿದರು ಎನ್ನುತ್ತಾ ಅಂಶವನ್ನು ಅವರು ತಿಳಿಸಿದರು. ಅದನ್ನು ನಾನು ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ. ಈಗಾಗಲೇ ಕಮಿಷನರ್ ರವರಿಗೆ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಸಾಲಪ್ಪನವರು ಒಂದು ಲೆಟರನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಅದರ ನಕಲು ನನಗೆ ಬಂದಿದೆ. ಇವತ್ತು ಕಮಿಷನರ್ ಅವರು ಹೆಡ್ ಕ್ವಾರ್ಟರ್ಸ್‌ನಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲಿ. ಅವರು ಟ್ರೇನಿಂಗ್‌ಮನ್‌ಗೆ ಮೀಟಿಂಗ್‌ಗೆ ಹೋಗಿದ್ದಾರೆ. ಅವರು ಬಂದ ಕೂಡಲೇ ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡಿಸುತ್ತೇನೆ. ಆ ಮಾತನ್ನು ಆ ಅಧಿಕಾರಿ ಹೇಳಿದ್ದಾರೋ ಬಿಟ್ಟಿದ್ದಾರೋ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಅವರು ತಮ್ಮ ಕರ್ತವ್ಯವನ್ನು ಮಾಡತಕ್ಕ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಯ ನಿರ್ವಹಣೆ ಮಾಡತಕ್ಕ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಅವರು ಪ್ರಾಮಾಣಿಕವಾಗಿ ನಡೆದುಕೊಂಡು ಬಂದಿದ್ದಾರೆ. ಅಷ್ಟು ಮಾತ್ರ ನನಗೆ ಗೊತ್ತಿದೆ. ಅವರು ಆ ಮಾತನ್ನು ಹೇಳಿದ ಸಂದರ್ಭ ನನಗೆ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಗೋವಿಂದ ಪಿ. ಒಡೆಯರಾಜ್.—ಈಗ ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳಾದ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಶ್ರೀಕಂಠಯ್ಯನವರು ನಿನ್ನೆ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಸಾಲಪ್ಪನವರು ಒಬ್ಬ ಕಾರ್ಪೊರೇಷನ್ ಅಧಿಕಾರಿ ಮೇಲೆ ಮಾಡಿದ ತಕ್ಕ ಆಪಾದನೆ ಬಗ್ಗೆ ವಿವರಣೆ ಕೊಟ್ಟರು. ಅವರು ದಕ್ಷ ಅಧಿಕಾರಿ, ಒಳ್ಳೆಯ ಅಧಿಕಾರಿ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ, ಸತ್ಯವಂತ ಎಂದು ಸರ್ಟಿಫಿಕೇಟ್ ಕೊಟ್ಟರು. ಸ್ವಾಮಿ. ಈ ಸದನದಲ್ಲಿ ಯಾರೋ ಒಬ್ಬ ಅಧಿಕಾರಿ ಯಾವುದೋ ಒಂದು ಕೆಲಸ ಮಾಡಲಿಲ್ಲ ಎಂದು ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಆ ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಮೇಲೆ ಆಪಾದನೆ ಮಾಡತಕ್ಕಂಥ ಪ್ರವೃತ್ತಿ ಬೆಳೆಯುತ್ತಾ ಇದೆ. ಆ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಯಾರೇ ಆಗಿರಲಿ ಅವರು ಇಲ್ಲಿ ಬಂದು ಡಿಫೆಂಡ್ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವ ಹಾಗಿಲ್ಲ. ಆದುದರಿಂದ ಆ ಕಡೆ ಸದಸ್ಯರಾಗಲೀ, ಈ ಕಡೆ ಸದಸ್ಯರಾಗಲೀ ಯಾರೇ ಆಗಲಿ ಈ ರೀತಿ ಮಾಡುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲ: ಇದಕ್ಕೆ ಬೇಸಿಕ ರೆಸಲ್ಯೂಷನ್ ಮಾಡಿದರೆ ರೆಮಿಡಿ ಸಿಕ್ಕುತ್ತದೇನೂ. ಏಕೆಂದರೆ ಈ ವಿಷಯ ಪತ್ರಿಕೆಗಳಲ್ಲೂ ಬಂದಿದೆ, ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳೂ ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಸರ್ಟಿಫಿಕೇಟ್ ಕೊಟ್ಟರು. ಮಾನ್ಯ ಸಾಲಪ್ಪನವರು ಏನು ಈ ಒಂದು ಆಪಾದನೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ ಅದಕ್ಕೆ ಅವರು ಜವಾಬ್ದಾರರಾಗಿರಬೇಕು. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ನಿನ್ನೆ ಈ ಕಡೆಯ ಅನೇಕ ಸದಸ್ಯರೂ ಕೂಡ ಸಬ್‌ಸ್ಟ್ಯಾನ್ಸ್‌ಪೀಟರ್ ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಯಾರೇ ಆಗಲಿ ಈ ರೀತಿ ಆಪಾದನೆ ಮಾಡತಕ್ಕಂಥಾದ್ದು ಸಾಧುವಲ್ಲ. ಆದುದರಿಂದ ಮೆಂಬರ್ಸ್‌ ಮೇಲೆ ತಾವು ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ನಾನು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಈ ರೀತಿ ಆಪಾದನೆ ಮಾಡುವುದನ್ನು ತಡೆಗಟ್ಟಿದೇಹೋದರೆ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬರೂ ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಮೇಲೆ ಆಪಾದನೆ ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ತಯಾರಾಗುತ್ತಾರೆ. ಈ ಸಭೆಯನ್ನು ಆಪಾದನೆ ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಉಪಯೋಗಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ಆ ರೀತಿ ಆಗದ ಹಾಗೆ ನೋಡಿ ಕೊಳ್ಳುವುದು ತಮ್ಮ ಕೆಲಸ. ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳೂ ಕಮಿಷನರಿಗೆ ಪತ್ರ ಬರೆದಿದ್ದೇನೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು ಅವರ ಪತ್ರಕ್ಕೆ ಏನು ಉತ್ತರ ಬರುತ್ತದೋ ಅದನ್ನೂ ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಹೇಳಬೇಕು ಎಂದು ನಾನು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ಛೇರೈನೊರವರು.—ಮಾನ್ಯ ಸಾಲಪ್ಪನವರು ಆಪಾದನೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ, ಅದಕ್ಕೆ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಉತ್ತರ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ, ಈಗ ಅದನ್ನೇ ಮುಂದುವರಿಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಐ. ಪಿ. ಡಿ. ಸಾಲಪ್ಪ.—ರುಜುವಾತು ಮಾಡದೇ ಹೋದರೆ ಸದಸ್ಯರ ಮೇಲೆ ಕ್ರಮ ತೆಗೆದು ಕೊಳ್ಳಬೇಕು ಎಂದು ಅವರು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಮಾನ್ಯ ಗೋವಿಂದ ಪಿ. ಒಡೆಯರಾಜ್ ಅವರು ಹರಿಜನರ ಕೋಮಿಗೆ ಸೇರಿದವರಾಗಿದ್ದರೆ ಅವರಿಗೆ ಅದರ ನೋವು ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಅವರು ಹರಿಜನರ ಕೋಮಿಗೆ ಸೇರದೇ ಇದ್ದುದರಿಂದ ಈ ರೀತಿ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ನಾನು ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ಏನೋ ಒಂದು ಕೆಲಸ ಹೇಳಿದೆ. ಅವರು ಮಾಡದೇ ಇರತಕ್ಕಂಥ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಆಪಾದನೆ ಮಾಡಿದೆ ಎಂದು ಏನು ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ ಅದನ್ನು ನಾನು ಒಪ್ಪುವುದಕ್ಕೆ ಸಿದ್ಧವಾಗಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಸಿ.ಎಂ. ಇಬ್ರಾಹಿಂ.—ನಾನು ಕ್ರಿಯಾಲೋಪವನ್ನು ಎತ್ತುತ್ತೇನೆ. ಮಾನ್ಯ ಗೋವಿಂದ ಪಿ. ಒಡೆಯರಾಜ್ ಅವರು ಒಂದು ವಿಷಯವನ್ನು ಎತ್ತಿದಾಗ ಮಾನ್ಯ ಸಾಲಪ್ಪನವರು ಗಂಭೀರವಾಗಿ ಕೇಳಿದರು. ನಂತರ ಶ್ರೀ ಒಡೆಯರಾಜ್ ಅವರು ಹರಿಜನ ಸದಸ್ಯರಾಗದೇ ಇರುವುದರಿಂದ ಈ ಮಾತನ್ನು ಹೇಳಿದರು ಎಂದು ಅವರು ಹೇಳಿದರು. ಇದನ್ನು ಕ್ಕಾರಿಫೈ ಮಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಿಗೆ ಈ ಬಗ್ಗೆ ಎಷ್ಟು ಕಳಕಳಿ ಇದೆಯೋ ಅಷ್ಟೇ ಕಳಕಳಿ ಇಲ್ಲಿರತಕ್ಕಂಥ ೨೨೪ ಜನ ಸದಸ್ಯರಿಗೂ ಇದೆ. ಕಳಕಳಿ ಇರುವುದರಿಂದಲೇ ಒಬ್ಬ ಹರಿಜನ ಅಧ್ಯಕ್ಷರನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಸರ್ವಾನುಮತದಿಂದ ಆರಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದೇವೆ, ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಅಭ್ಯಂತರವಿಲ್ಲ. ಮಾನ್ಯ ಒಡೆಯರಾಜ್ ಅವರು ಹರಿಜನರಲ್ಲದೇ ಇರುವುದರಿಂದ ಈ ಮಾತನ್ನು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ಏನು ಮಾನ್ಯ ಸಾಲಪ್ಪನವರು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ ಅದನ್ನು ರೆಕಾರ್ಡಿನಿಂದ ತೆಗೆಸಿಹಾಕಬೇಕು.

ಶ್ರೀ ಗೋವಿಂದ ಪಿ. ಒಡೆಯರಾಜ್.—ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಸಂಪ್ರದಾಯವನ್ನು ಹಾಕಬೇಕು. ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಜವಾಬ್ದಾರಿಯುತವಾಗಿ ಮಾತನಾಡಬೇಕು, ಸಬ್‌ಸ್ಟ್ಯಾನ್ಷಿಯೇಟ್ ಮಾಡಬೇಕು, ಏಕೆಂದರೆ, ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ತಪ್ಪುಮಾಡಿದರೆ ಬಹಳ ಉಗ್ರವಾಗಿ ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು ಎಂದು ಒತ್ತಾಯ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ. ಅದೇ ಒಂದು ಸಂಪ್ರದಾಯವನ್ನು ಸ್ಥಾಪನೆಮಾಡಬೇಕು, ಆ ರೀತಿ ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ನಡೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಮಾನ್ಯ ಸಾಲಪ್ಪನವರು ನಾನು ಆ ಜಾತಿಯವನಲ್ಲ ಆದುದರಿಂದ ಆ ರೀತಿ ಹೇಳಿದೆ ಎಂದು ಏನು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ, ನಾನು ಜಾತಿ ವ್ಯವಹಾರ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು ಮಾತನಾಡಲಿಲ್ಲ, ಅವರಿಗೆ ಮಾತನಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯವಿದೆ. ಏಕೆಂದರೆ, ಜಾತಿ ವಿಚಾರವೊಂದನ್ನೇ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು ಮಾತನಾಡುವುದಾದರೆ ಯಾವ ದೇಶ, ಯಾವ ರಾಜ್ಯವನ್ನೂ ಉದ್ಧಾರಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ.

SRI S. R. BOMMAI.—Sir, I want to make a submission. We have given a notice under rule 312 regarding this matter. Let that be included in tomorrow's agenda so that the House can discuss that issue; Then, we can have a reply from the Hon. Minister about that matter.

MR. CHAIRMAN.—We have sent for a reply. In view of that we need not discuss that matter. As soon as reply is received from the Government it will come in the appropriate form.

ಶ್ರೀ ಎಚ್.ಸಿ. ಶ್ರೀಕಂಠಯ್ಯ.—ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಯಾವ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಈ ಒಂದು ಘಟನೆ ನಡೆದಿದೆ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ನಾನು ಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಮಾನ್ಯ ವಿರೋಧಪಕ್ಷದ ನಾಯಕರು ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ನೋಟೀಸ್ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಏನು ಉತ್ತರಕೊಡಬೇಕೋ ಅದನ್ನು ಕೊಡುತ್ತೇನೆ. ನನಗೆ ಈ ವಿಚಾರ ಮೊದಲು ಗೊತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ನಿನ್ನ ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಮಾನ್ಯ ಸಾಲಪ್ಪನವರಂ ಭಾಷಣ ಮಾಡುವಾಗ ಹೇಳಿದ್ದರಿಂದ ತಿಳಿಯಿತು.

ಶ್ರೀ ವೈ. ರಾಮಕೃಷ್ಣ.—ಮಾನ್ಯ ಸಾಲಪ್ಪನವರು ಹೇಳಿರತಕ್ಕಂಥಾದ್ದು ಏನು ಎನ್ನುವುದು ಸಭೆಗೆ ಗೊತ್ತಿದೆ. ಆ ಅಧಿಕಾರಿಯ ಹಾಸೆಸ್ಪ್, ಇಂಟಿಗ್ರಿಟಿ, ಎಫಿಷಿಯನ್ಸಿ ಬಗ್ಗೆ ಪ್ರಶ್ನೆ ಮಾಡಲಿಲ್ಲ. ಅವರು ಮಾಡಿರತಕ್ಕ ಅಪವಾದ ಏನಿದೆ, ರಾಜ್ಯಾಂಗಕ್ಕೆ ವಿರೋಧವಾಗಿ ಆನ್‌ಟಿಜಬಿಲಿಟಿಬಗ್ಗೆ ಏನು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆಂದು ಅಪಾದನೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ ಅದಕ್ಕೆ ಕಾನೂನು ಪ್ರಕಾರ ಏನು ಮಾಡಬೇಕೋ ಅದನ್ನು ಸಭೆಗೆ ತಿಳಿಸಿ ಎಂದರೆ ಅವರು ಹರಿಶ್ಚಂದ್ರನ ವಂಶಸ್ಥರು, ಎಫಿಷಿಯನ್ಸಿ, ದಕ್ಷತೆಯಿಂದ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ ಎಂದು ಹೇಳುವುದು ನಮಗೆ ಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ. ನಮಗೆ ಬೇಕಾಗಿರುವುದು, ಈ ರೀತಿ ಆದದ್ದು ನಿಜವೋ, ಅದಕ್ಕೆ ಏನು ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತೀರಿ ಎನ್ನುವುದು. ಅವರಿಗೆ ಆಸೋಸಿಯೇಷನ್ ಇದೆ ಅವರಿಗೆ ಏನು ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು ಗೊತ್ತಿದೆ.

ಶ್ರೀ ಎಚ್.ಸಿ. ಶ್ರೀಕಂಠಯ್ಯ.—ಇದು ಅವರ ಕೆಲಸಕಾರ್ಯಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟಿಲ್ಲ. ಮಾನ್ಯ ಸಾಲಪ್ಪನವರು ಯಾರ ಹತ್ತಿರವೋ ಈ ರೀತಿ ಹೇಳಿದರು ಎಂದು ಆಮೆದನೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಆ ಅಧಿಕಾರಿ ಈ ರೀತಿ ಮಾತನಾಡಿದ್ದಾರೋ ಬಿಟ್ಟಿದ್ದಾರೋ ನನಗೆ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ನಾನು ಅವರ ಕೆಲಸಕಾರ್ಯ

ಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳಿದನೇ ಹೊರತು ನೀವು ಪ್ರಶ್ನೆ ಮಾಡಲಿಲ್ಲ, ಅವರೂ ಪ್ರಶ್ನೆ ಮಾಡಲಿಲ್ಲ. ಒಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಈ ವಿಚಾರದ ಬಗ್ಗೆ ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡಿಸುತ್ತೇನೆ. ಅವರು ಅಸೋಸಿಯೇಷನ್ ವಂಖಾಂತರ ಮಾಡಲಿ ಅದು ನನಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟಿಲ್ಲ. ಅವರು ಪ್ರಾಸಂಗಿಕವಾಗಿ ಹೇಳಿದ್ದರಿಂದ ನಾನು ಉತ್ತರವನ್ನು ಕೊಡಬೇಕಾಗಿ ಬಂತು. ತಾವು ಅನ್ಯಥಾ ಭಾವಿಸಬಾರದು, ಅನ್ಯಥಾ ಭಾವಿಸುವುದರಲ್ಲಿ ಅರ್ಥವಿಲ್ಲ. ಅಧಿಕಾರಿ ಹೇಳಿದ್ದು ನಿಜವಾದರೆ ಅವರು ಶಿಕ್ಷೆಗೆ ಅರ್ಹರಾಗಲೇಬೇಕು. ಈ ಬಗ್ಗೆ ಎರಡು ಮಾತನ್ನು ನೀವು ಮಾತನಾಡುವಹಾಗಿಲ್ಲ, ಅವರು ಮಾತನಾಡುವಹಾಗಿಲ್ಲ ಇನ್ನೊಬ್ಬರೂ ಮಾತನಾಡುವಹಾಗಿಲ್ಲ, ಯಾರೂ ಮಾತನಾಡುವಹಾಗಿಲ್ಲ.

(ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೂ ತಮ್ಮ ಪೀಠವನ್ನಲಂಕಿಸಿದರು)

ಶ್ರೀ ಸಿ.ಎಂ. ಇಬ್ರಾಹಿಂ.—ನಿನ್ನೆ ಗೌರವಾನ್ವಿತ ಸದಸ್ಯರು ತಮ್ಮ ಭಾಷಣದಲ್ಲಿ ಈ ಆಪಾದನೆ ಯನ್ನು ಮಾಡಿದರು. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಅಸೋಸಿಯೇಷನ್ ವಂಖಾಂತರ ಏನು ಮಾಡಬೇಕೋ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲಿ. ಆ ಅಧಿಕಾರಿ ಆ ರೀತಿ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆಯೇ ಇಲ್ಲವೇ ಎಂದು ತಿಳಿಸಿ.

ಶ್ರೀ ಎಚ್.ಸಿ. ಶ್ರೀಕಂಠಯ್ಯ.—ಮಾನ್ಯ ಸಾಲಪ್ಪನವರು ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ನನಗೆ ವೈಯಕ್ತಿಕವಾಗಿ ಹೇಳಲಿಲ್ಲ, ಕಂಪ್ಲೈಟ್ ಕೊಡಲಿಲ್ಲ, ಅವರು ನಿನ್ನೆ ಭಾಷಣದ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ತಿಳಿಸಿದ್ದರಿಂದ ನನ್ನ ಗಮನಕ್ಕೆ ಬಂತೇ ಹೊರತು ಅಧಿಕಾರಿಗಳೂ ತಿಳಿಸಲಿಲ್ಲ, ಕಾರ್ಪೊರೇಷನ್ ಕಮಿಷನರೂ ತಿಳಿಸಲಿಲ್ಲ. ಈ ವಿಚಾರ ಪೇಪರಿನಲ್ಲಿ ಬಂತು. ಪೇಪರಿನಲ್ಲಿ ಬಂದಿರುವುದರಿಂದ ಗಣನೆಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಕಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ. ಮಾನ್ಯ ಸಾಲಪ್ಪನವರು ಹೇಳುತ್ತಾರೆಯೆಂದು ನಾನು ಯೋಚನೆ ಮಾಡಿದ್ದೆ, ಅವರೂ ಹೇಳಲಿಲ್ಲ, ಪೇಪರಿನಲ್ಲಿ ಬಂದವರೇ ಗೊತ್ತಾಯಿತು.

ಶ್ರೀ ಎಸ್.ಆರ್. [ಬೊಮ್ಮಾಯಿ].—ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಪೇಪರಿನಲ್ಲಿ ಬಂದಿರುವುದನ್ನು ಗಣನೆಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು....

ಶ್ರೀ ಟಿ.ಆರ್. ಶಾಮಣ್ಣ.—ಈಗ ಶ್ರೀ ಮಹಾನ್ ಸಾಲಪ್ಪನವರ ಮರ್ಯಾದೆಗೆ ಧಕ್ಕೆ ಬಂದಿರುವುದರಿಂದ ನಮಗೂ ಬಂದಹಾಗಿ ಎಂದು ನಾನು ಭಾವಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದೇನೆ. ಯಾವ ಅಫೀಸರ್ ಈ ರೀತಿ ಮಾತನಾಡಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಹೇಳಿದ್ದಾರೋ ಅದು ಸ್ವಲ್ಪ ಸತ್ಯಕ್ಕೆ ದೂರವಾದುದು ಎಂದು ನಾನು ಹೇಳಬಲ್ಲೆ. ಏಕೆಂದರೆ, ಆ ಅಫೀಸರಿಗೆ ಅಷ್ಟು ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಮಾತನಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಬರುವುದಿಲ್ಲ. He is a Tamilian. He does not know that word. ಆ ಅಧಿಕಾರಿ ಈ ರೀತಿ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ಯಾವ ಸೆಂಟೆನ್ಸ್ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಹೇಳಿದ್ದಾರೋ ಅಷ್ಟೊಂದು ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಅವರಿಗೆ ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಬರುವುದಿಲ್ಲ. I am quite sure he has not expressed such a word.

SRI K. BHASKAR NAIDU.—Sir, the Opposition side has very clearly stated that we can discuss this matter threadbare. Then, why this discussion is going on, on this subject.

ಶ್ರೀ ಎಚ್.ಸಿ. ಶ್ರೀಕಂಠಯ್ಯ.—ಮಾನ್ಯ ಎರೋಧಪ್ಪನವರು ನಾಯಕರು ಈ ಬಗ್ಗೆ ನೋಟೀಸ್ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ, ಅದು ಬಂದಾಗ ಮಾತನಾಡೋಣ.

2-30 P.M.

SRI C. M. ARMUGHAM.—About the matter under discussion, I do not know what is the procedure we are likely to follow. The Hon. Minister has said that this matter has appeared in the press before it was raised here. It is not necessary that somebody should write to the Minister. The procedure should be that when a member makes such a serious allegation, it is the duty of the minister and responsibility of the Government to enquire into the matter and report to

the House while giving reply. It is not necessary that it should come in some form before the House. We want to know whether the officer has said it or not. I am not bothered about how it should be raised here. Some hon. member said that we should not attack the officers. I cannot agree with that. When he named the officer, the minister is there to defend. No body questioned whether the officer is honest or efficient. The only point is whether the officer said what the hon. member has stated. If the Commissioner has gone to Kerala, the Minister should immediately summon him. When he has to reply here, he cannot allow his officers to go elsewhere.

MR. SPEAKER.—That should be put an end to.

SRI C.M. ARMUGHAM.—A serious allegation is made. We want to know whether the officer said it or not.

SRI H.C. SRIKANTIAH.—I will get all the information from the concerned person and the Commissioner. As mentioned a notice is given under rule 312. At that time I can give the correct reply.

SRI S.R. BOMMAI.—We have already given a notice yesterday. What the hon. member says is, when a point is raised during the debate the Hon. Minister should have taken care of getting information and satisfy the hon. member who has raised the point.

SRI H.C. SRIKANTIAH.—I have of course collected some information but not full. The officers concerned have submitted a memorandum to the Commissioner against Sri Salappa, about what he has said, what abuses he made and all that. They have given in writing and the Commissioner has to send a report. I have called for the report. I am awaiting for the report. That is all.

SRI C.M. ARMUGHAM.—It is interesting news given to us. The Officers of the Corporation have submitted a memorandum charging against Sri Salappa, his behaviour and all that. It is something news to us.

SRI H.C. SRIKANTIAH.—It has appeared in the papers also.

SRI C.M. ARMUGHAM.—This matter becomes serious because there is a memorandum by the officers against an M.L.A., Is it when he raised that subject?

MR. SPEAKER.—Was that memorandum voluntary? Under what circumstance it was given?

ಬೃಹದ್ರಾಜ್.—ಸ್ವಾಮಿ ನಾನು ಒಂದು ವಿಚಾರವನ್ನು ಕೇಳಬೇಕೆಂದರೆ ಅವಕಾಶ ಕೊಡಲ್ಪಟ್ಟು ಈಗ ತಾವು ಬೇರೆಯವರಿಗೆ ಅವಕಾಶ ಮಾಡಿಕೊಡುತ್ತಿದ್ದೀರಲ್ಲಾ?

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಬಹಳ ಗಂಭೀರವಾದ ಪ್ರಶ್ನೆಯನ್ನು ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ ಅದಕ್ಕೆ ಮಂತ್ರಿಗಳವರು ಇನ್‌ಫರ್ಮೇಶನ್ ತರಿಸಿ ಸಭೆಗೆ ಕೊಡುತ್ತೇನೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಿರುವುದರಿಂದ ಅವಕಾಶ ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇನೆ. ತಾವು ಆ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಮಾತನಾಡಬಾರದು. ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರ ಹಕ್ಕುಗಳನ್ನು ಕಾಪಾಡಲಾಗುತ್ತದೆ.

SRI K. BHASKAR NAIDU.— Is the Minister in possession of all the materials? If so, he can reply. Otherwise, we can take it up under rule 312 and discuss. Let us not discuss it piecemeal.

SRI H. C. SRIKANTAIAH.— We will get a detailed report and place it before the House.

SRI A. LAKSHMISAGAR.— The matter has incidentally come up in reply to what Sri Salappa said yesterday. A notice is given under rule 312. But now the Minister says that he has come into possession of some representation. Let him get full details,

MR. SPEAKER.— Shall we post it for tomorrow?

SRI H. C. SRIKANTAIAH.— The Commissioner has gone on official duty. He is coming on the 5th of May. Because they have submitted a memorandum to the Commissioner, the Commissioner has to send it to the Government. After 5th I can get all the information.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಲಕ್ಷ್ಮಣ್.— ಒಬ್ಬ ಆಫೀಸರ್ ಎಂ.ಎಲ್.ಎ. ಗಳ ಮೇಲೆಯೇ ಮೆಮೊರಾಂಡಂನ್ನು ಮಂತ್ರಿಗಳವರಿಗೆ ಕೊಡಬಹುದೇ ಸ್ವಾಮಿ ? ಹಾಗಾದರೆ ನಾವು ಇಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವುದೇ ಕಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ...

MR. SPEAKER.— I will protect the rights and privileges of all the members. We will take up this on the 7th May.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಸಿ. ಶ್ರೀಕಂಠಯ್ಯ.— ಆಗಬಹುದು, ೭ನೇ ತಾರೀಖು ಸೋಮವಾರದ ದಿವಸ ರಿಪ್ಲೈ ಒದಗಿಸಿಕೊಡುತ್ತೇನೆ. ಮಾನ್ಯ ಬಸವಣ್ಣಪ್ಪನವರು ಮಾತನಾಡತಕ್ಕಂಥ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಶಿವಮೊಗ್ಗ ಭದ್ರಾವತಿ ಸೇರಿಸಿ ಒಂದು ಕಾರ್ಪೊರೇಷನ್ ಮಾಡಬೇಕು ಎನ್ನುವ ಮಾತನ್ನು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ ಇದು ಬಹಳ ಯೋಗ್ಯವಾದ ಸಲಹೆ. ಸರ್ಕಾರ ಇದನ್ನು ಈಗಾಗಲೇ ಪರಿಶೀಲಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ. ಇದೇ ರೀತಿ ಮಂಗಳೂರು ಕಾರ್ಪೊರೇಷನ್ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿ ಈಗಾಗಲೇ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ಹಾಕಿಕೊಂಡಿದ್ದೇವೆ. ಶಿವಮೊಗ್ಗ ಭದ್ರಾವತಿ ಕಾರ್ಪೊರೇಷನ್ ಮಾಡಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಏನೇನು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಹಾಕಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು ಅದನ್ನು ಹಾಕಿಕೊಂಡು, ನಮ್ಮ ಪಟ್ಟಣ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಮಂಖ್ಯವಾಗಿ ನಗರಗಳಲ್ಲಿ ಸಿಟಿ ಇಂಪ್ರೂವ್ ಮೆಂಟ್ ಬೋರ್ಡ್‌ಗಳನ್ನು ಸಹ ಮಾಡಿ ಈ ವರ್ಷ ೪-೬ ಕಡೆ ಸರ್ಕಾರ ಅದನ್ನು ನೇಮಕ ಮಾಡಲಾಗಿದೆ. ಸಿಟಿ ಇಂಪ್ರೂವ್‌ಮೆಂಟ್ ಬೋರ್ಡಿನವರು ಈ ಒಂದು ಪಟ್ಟಣದ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯ ಬಗ್ಗೆ ಈಗಾಗಲೇ ಅನೇಕ ಕಡೆ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಹಾಕುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಮತ್ತು ಇಂಪ್ರೂವ್‌ಮೆಂಟ್ ಬೋರ್ಡಿನವರು ಸಹ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ನಮ್ಮ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರುಗಳೆಲ್ಲರೂ ಸಹ ನಗರಸಭೆಗಳ ಹಾಗೂ ಪುರಸಭೆಗಳ ಒಂದು ಕೆಲಸ ಕಾರ್ಯ ಉತ್ತಮ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ನಿರ್ವಹಣೆಯಾಗಬೇಕು; ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಕುಡಿಯುವ ನೀರಿನ ಸಮಸ್ಯೆ ಪರಿಹಾರವಾಗಬೇಕು ಅನ್ನ ತಕ್ಕ ಅಂಶವನ್ನು ತಿಳಿಸಿದ್ದಾರೆ ಕುಡಿಯುವ ನೀರಿನ ಸಮಸ್ಯೆಯನ್ನು ಯಾವ ರೀತಿ ಪರಿಹಾರ ಮಾಡಬೇಕೆಂಬುದಕ್ಕೆ ತಕ್ಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಮಾಡಲು ಸೂಕ್ತ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಸರ್ಕಾರ ಹಾಕಿಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆಂಬ ಅಂಶವನ್ನು ತಿಳಿಸುತ್ತಾ, ಇವತ್ತಿನ ದಿವಸ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರುಗಳೆಲ್ಲರೂ ಸಹ ಏನೇನು ಸಲಹೆಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ ಅವುಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಗಮನದಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಆ ದಿನಯಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತೇನೆಂದು ತಿಳಿಸಿ ಎಲ್ಲ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರುಗಳಿಗೆ ವಂದಿಸಿ ಈ ಬೇಡಿಕೆಗೆ ಸರ್ವಾನುಮತದಿಂದ ಒಪ್ಪಿಗೆ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ವಿನಂತಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಜಿ. ಜರ್ತಾರ್‌ಗಾರ್.— ಮಾನ್ಯ ಪೌರಾಡಳಿತ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಹೇಳಿಕೆಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿ-ಧಾರವಾಡಕ್ಕೆ ಆಕ್ಶಾಯ್‌ನಿಂದ ಏನು ಕೋಟಿ ೧೫ ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿ ಆದಾಯ ಬರುತ್ತಿತ್ತು ಅದನ್ನು ಪೂರ್ತಿಯಾಗಿ ಕೊಡುತ್ತೇವೆಂದು ಹೇಳಿಲ್ಲ. ಇವತ್ತಿನ ದಿವಸ ಧಾರವಾಡ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಸೌದೆ ಸಿಕ್ಕುತ್ತಿಲ್ಲ. ಅದರಿಂದ ಅಲ್ಲಿಗೂ ಕೂಡ ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿಯಂತೆ ವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿ ಸರಬರಾಜನ್ನು ಒದಗಿಸಿಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಇಲ್ಲವಾದಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಕಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ. ಜೊತೆಗೆ ಅಲ್ಲಿ ನೀರು ಕೂಡ ಸರಿಯಾಗಿ ಸರಬರಾಜಾಗುತ್ತಿಲ್ಲ. ಬಡವರು ಮತ್ತು ಹರಿಜನರು ಇರತಕ್ಕ ಪೂರ್ವಭಾಗದ ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿಯಲ್ಲಿ ನೀರಿನ ವಿತರಣೆ ದೋಷ ಇದೆ. ಅಲ್ಲಿ ೨ರಿಂದ ೫ ಗಂಟೆವರೆಗೆ ಮಾತ್ರ ನೀರು ಸರಬರಾಜಾಗುತ್ತಿದೆ. ಹೀಗಾಗಿ ಸಾಕಷ್ಟು ನೀರು ದೊರೆಯುತ್ತಿಲ್ಲ. ಅದರಿಂದ ಆ ಬಗ್ಗೆ ಸೂಕ್ತ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

† ಶ್ರೀ ವೆಂಪಾಪತಿ (ದಾವಣಗೆರೆ).— ಮಾನ್ಯ ನಗರಾಡಳಿತ ಸಚಿವರು ಈ ದಿವಸ ತಮ್ಮ ಇಲಾಖೆಯ ಬೇಡಿಕೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಉತ್ತರಿಸುತ್ತಾ ತಮ್ಮ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳನ್ನು ತಿಳಿಸಿದ್ದಾರೆ. ನಾನು ಕಳೆದ ವರ್ಷವೇ ಮಾನ್ಯ ಸಚಿವರಿಗೆ ತಿಳಿಸಿದ್ದ ಜನಸಂಖ್ಯೆ, ಕೈಗಾರಿಕೆ ಹೀಗೆ ಹಲವಾರು ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ನಗರಗಳು ದಿನೇ ದಿನೇ ಬೆಳೆಯುತ್ತಿರುವುದರಿಂದ ಮತ್ತು ನಗರ ಸಭೆಗಳು ನಗರದ ನಾಗರಿಕರ ಸೌಕರ್ಯಗಳನ್ನು ಗಣನೆಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಮುಂದುವರೆಯತಕ್ಕದ್ದು ಅವುಗಳ ಕರ್ತವ್ಯವಾದ್ದರಿಂದ ಒಂದು ಲಕ್ಷಕ್ಕಿಂತ ಜೊಸ್ತಿ ಜನಸಂಖ್ಯೆ ಇರತಕ್ಕ ನಗರಸಭೆಗಳಿಗೆ ಶವ ಸಾಗಿಸತಕ್ಕ ಒಂದು ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಒದಗಿಸಿಕೊಡಬೇಕು ಎಂದು ಕಾರಣವೇನೆಂದರೆ, ನನ್ನ ಅನುಭವದ ಪ್ರಕಾರ ದಾವಣಗೆರೆಯಲ್ಲಿ ೫೦ ವರ್ಷಗಳ ಹಿಂದೆ ಸ್ವಶಾಖಾ ನಿರ್ಮಾಣವಾಗಿದೆ. ಇವತ್ತು ಆ ನಗರ ಬೆಳೆದು ಅಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು ೨ ಲಕ್ಷ ಜನಸಂಖ್ಯೆ ಇದೆ. ಅಲ್ಲಿ ಒಂದು ಕಡೆಯಿಂದ ಮತ್ತೊಂದು ಕಡೆಗೆ (ಸ್ವಶಾಖೆ) ಹೋಗುವುದಕ್ಕೆ ೪ ಮೈಲಿ ದೂರವಾಗುತ್ತದೆ. ಅದರಿಂದ ಅವು ದೂರ ಶವವನ್ನು ಹೊತ್ತುಕೊಂಡು ಹೋಗುವುದು ಕಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ. ಜೊತೆಗೆ ಬೇರೆ ಯಾವ ಕಡೆಯಾದರೂ ಹೂಳಿದರೆ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ದಾಖಲೆಯನ್ನೊದಗಿಸುವುದು ಕಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ. ಏಕೆಂದರೆ ಪ್ರಾವಿಡೆಂಟ್ ಫಂಡಿಗೆ, ಬ್ಯಾಂಕಿಗೆ ಇತ್ಯಾದಿ ವ್ಯವಹಾರಗಳಿಗೆ ಶವ ಸಂಸ್ಕಾರದ ದಾಖಲೆಗಳು ಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಇಂಥ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಇರುವುದರಿಂದ ಶವ ಸಾಗಿಸತಕ್ಕ ವಾಹನವನ್ನು ಒದಗಿಸಿದರೆ ನಗರದ ನಾಗರಿಕರಿಗೆ ಅನುಕೂಲ ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟಂತಾಗುತ್ತದೆ. ಜೊತೆಗೆ ಕಟ್ಟಿಗೆ ಸಿಕ್ಕದೆ ಇರತಕ್ಕ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿ ಮೂಲಕ ಭಸ್ಮ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟರೆ ಬಹಳ ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆ. ಇಂಥ ಒಂದು ಅನುಕೂಲಗಳನ್ನು ಒಂದು ನಗರಸಭೆಯ ನಾಗರಿಕರಿಗೆ ಮಾತ್ರವಲ್ಲ ಒಂದು ಲಕ್ಷ ಅಥವಾ ೭೫ ಸಾವಿರಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ಜನಸಂಖ್ಯೆ ಇರತಕ್ಕ ನಗರಗಳಿಗೆ ಆಯಾಯ ನಗರಸಭೆಗಳ ವತಿಯಿಂದ ಈ ಎರಡು ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಕೂಡಲೇ ಜಾರಿಗೆ ತರುವುದಕ್ಕೆ ಮಾನ್ಯ ಸಚಿವರಲ್ಲಿ ಒತ್ತಾಯ ಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ವಿನಂತಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ಇವತ್ತಿನ ದಿವಸ ದಾವಣಗೆರೆ ನಗರ ಬೃಹದಾಕಾರವಾಗಿ ಬೆಳೆಯುತ್ತಿದೆ, ಆದರೆ ನೀರಿಗೆ ಅಷ್ಟೇ ತೊಂದರೆ ಇದೆ. ಈಗ ಭದ್ರಾ ನಾಲೆಯಿಂದ ದಾವಣಗೆರೆಗೆ ನೀರಿನ ಸರಬರಾಜಾಗುತ್ತಿದೆ. ಆದರೆ ಆ ನಾಲೆಯನ್ನು ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ೨ ಸಾರಿ ರಿಪೇರಿಗಾಗಿ ನಿಲ್ಲಿಸುತ್ತಾರೆ. ಆ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ನೀರಿನ ತೊಂದರೆ ಜಾಸ್ತಿಯಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಅಲ್ಲಿನ ಒಂದು ಕೆರೆ ನಿರ್ಮಾಣ ಕಾರ್ಯ ಮುಗಿಯುತ್ತ ಬಂದಿದೆ, ಒಂದು ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ಮುಗಿಯಬಹುದು, ಇನ್ನೊಂದು ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ಅಂದರೆ ಜೂನ್‌ನಲ್ಲಿ ಭದ್ರಾ ನಾಲೆಯ ನೀರನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸುತ್ತಾರೆ. ಆಗ ನೀರಿಗೆ ಬಹಳ ತೊಂದರೆಯಾಗುವುದರಿಂದ ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಮೇಲೆ ಒತ್ತಾಯ ತಂದು ಆರ್ಬಿಎನ್‌ಎಚ್‌ಆರ್ ಸಪ್ಲೈ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಇನ್ನು ೧೫ ದಿವಸಗಳೊಳಗೆ ಮಾಡುವಂತೆ ಮಾಡಿದರೆ ಬಹಳ ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆ, ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಬಹಳ ತೊಂದರೆಯಾಗುತ್ತದೆಂಬ ವಿಚಾರವನ್ನು ತಮ್ಮ ಗಮನಕ್ಕೆ ತರುವುದೇನೆ.

ಇನ್ನು ನಗರಸಭೆಯ ನೌಕರರು ಕೆಲವು ಬೇಡಿಕೆಗಳನ್ನು ತಮ್ಮ ಮುಂದಿಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಅವರ ಮಾನಸಿಕಗಳು ಬಗ್ಗಹರಿಯಬೇಕಾದರೆ ಸರ್ಕಾರ ನೌಕರರುಗಳಿಗೆ ಸಿಗತಕ್ಕ ಎಲ್ಲ ಸವಲತ್ತುಗಳು ಸಿಗಬೇಕೆಂಬುದಾಗಿದೆ. ಇವತ್ತಿನ ದಿವಸ ಆಕ್ಶಾಯ್ ಅನ್ನು ಏನು ರದ್ದು ಮಾಡಿದ್ದೀರಿ ಆ ಒಂದು ಘಟಕದಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದವರು ತುಂಬ ತೊಂದರೆಯಲ್ಲಿದ್ದಾರೆ. ಖಾಯಂ ಆಗಿರತಕ್ಕ ಕೆಲಸಗಾರರಿಗೇನೋ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಬಹುದು; ಆದರೆ ಹಂಗಾಮಿಯಾಗಿ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದವರನ್ನು ಕೈ ಬಿಡಲಾಗುತ್ತಿದೆ ಅಂತೆಯೇ ದಾವಣಗೆರೆಯಲ್ಲಿ ಕೈ ಬಿಡಬೇಕೆಂದು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ, ಚಿತ್ರದುರ್ಗದಲ್ಲಿ ೧೦೦ ಜನರನ್ನು ಬಿಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ, ಇನ್ನು ಯಾವ್ಯಾವ ನಗರಸಭೆಗಳಲ್ಲಿ ಬಿಟ್ಟಿದ್ದಾರೋ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ; ಹಾಗಾದರೆ ಅವರ ಜೀವನ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಏನು? ಹಂಗಾಮಿಯಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವವರು ಕಷ್ಟಪಟ್ಟು ದುಡಿದು ಸಂಬಳವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಿ

ದ್ದರು. ಹೀಗೆ ನಾಲ್ವಾರು ವರ್ಷಗಳ ಕಾಲ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿದವರನ್ನು ಹೊರಗಡೆ ಹಾಕುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಅಂಥ ನಗರಸಭೆಯವರಿಗೆ ಅದೇತ ಕೊಟ್ಟು, ಒಂದು ವರ್ಷಕ್ಕಿಂತ ಮೇಲೆ ಯಾರ್ಯಾರು ಕೆಲಸ ಮಾಡಿ ರಾತ್ನಾರ ಅಂಥವರಿಗೆ ಕೆಲಸವನ್ನು ನೀಡುವ, ಅಂದರೆ ಬೇರೆ ಯಾವುದಾದರೂ ಕೆಲಸವನ್ನು ಹೆಚ್ಚು ಕೆಲಸ ಮಾಡಿಸಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

† ಶ್ರೀ ಬಿ. ಎ. ರಾಮಚಂದ್ರ ರೆಡ್ಡಿ (ವರ್ತೂರು). — ಬೆಂಗಳೂರು ನಗರದ ಸುತ್ತಲೂ ೧೦೦ ಹಳ್ಳಿಗಳನ್ನು ನಗರಸಭೆಯ ವಲಯಕ್ಕೆ ಸೇರಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಅದು ಒಳ್ಳೆಯ ಕ್ರಮ, ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಅಲ್ಲೆಲ್ಲ ಕೊಳಚೆ ಪ್ರದೇಶಗಳು ಬರುತ್ತಿದ್ದವು. ನಗರಸಭೆಗೆ ಸೇರಿಸಿಕೊಂಡು ನಗರದ ಬಡಾವಣೆಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದನ್ನಾಗಿ ಮಾಡುತ್ತಾರೆಯೆ ಅಶಾಬಾವನೆಯನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿರುವುದಕ್ಕೆ ಅಭಿನಂದಿಸುತ್ತೇನೆ. ಸರ್ಕಾರದವರು ಆ ಪ್ರದೇಶಗಳ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗಾಗಿ ೧೫ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಮೀಸಲಾಗಿಟ್ಟು ಅದನ್ನು ೫ ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಖರ್ಚು ಮಾಡುತ್ತೇವೆಂದು ಹೇಳಿರತಕ್ಕದ್ದನ್ನು ಪ್ರತಿರೋಧಿಸಿ ಒಂದೇನೆ. ಹಾಗಾದರೆ ಅದನ್ನು ಖರ್ಚು ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಯಾವುದಾದರೂ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಹಾಕಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ಕೇಳುತ್ತೇನೆ. ಎರಡನೆಯದಾಗಿ ಇಂತಿಷ್ಟು ಹಳ್ಳಿಗಳನ್ನು ಸೇರಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದೇವೆಂದು ಇನಿಷಿಯಲ್ ಮತ್ತು ಫೈನಲ್ ನೋಟಿಫಿಕೇಷನ್ ಇತ್ಯಾದಿ ಆಗಿದೆ. ಆದರೆ ಪೊಸಷನ್ ಮಾತ್ರ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿಲ್ಲ. ಅವುಗಳು ಇನ್ನೂ ಪಂಚಾಯತಿಯ ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಆಡಳಿತದಲ್ಲೇ ಇವೆ, ಇಲ್ಲ, ಮುನಿಸಿಪಾಲಿಟಿಗಳ ಆಡಳಿತದಲ್ಲೇ ಇದುವರೆಗೆ ನಗರಸಭಾಧಿಕಾರಿಗಳು ಆ ಗ್ರಾಮಗಳ ಪೊಸಷನ್ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳದೆ ಇರುವುದಕ್ಕೆ ಕಾರಣವೇನು ಎಂಬುದನ್ನು ಹೇಳಬೇಕು. ಮೂರನೆಯದಾಗಿ ನಗರದ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಲಾಲ್‌ಬಾಗ್, ಕಬ್ಬನ್ ಪಾರ್ಕ್ ಎಂಬ ತೋಟಗಳಿವೆ, ಅದೇ ರೀತಿ ಹೆಸ್ಟ್. ಎ. ಎಲ್. ಮತ್ತು ಐ.ಟಿ.ಐ. ಕಡೆ ಕೆಂಪೇಗೌಡ ಬಸ ಎಂದು ಮಾಡಿದರೆ ಅಲ್ಲಿನ ಕಾರ್ಮಿಕರುಗಳಿಗೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದ್ದಲ್ಲದೆ ಅವರುಗಳಿಗೆ ಅಷ್ಟು ದೂರದಿಂದ ವಾರ್ಕರ್‌ಗಳಾಗಿ ಲಾಲ್‌ಬಾಗ್ ಮತ್ತು ಕಬ್ಬನ್ ಪಾರ್ಕ್‌ಗಳಿಗೆ ಬರುವುದು ತಪ್ಪುತ್ತದ್ದಲ್ಲದೆ ಆ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಕೆರೆಗಳು ಮತ್ತು ಕೊಳಚೆ ಪ್ರದೇಶಗಳು ಕೂಡ ಹೋಗುವುದಕ್ಕೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಅಲ್ಲಿನ ಕಾರ್ಮಿಕರುಗಳಿಗೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುವಂತೆ ಆ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಕೆಂಪೇಗೌಡರ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ ವಸವನ್ನು ನಿರ್ಮಾಣ ಮಾಡಿ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಎ. ರಾಮಚಂದ್ರ. — ಸಾಮಾನ್ಯ, ನಮ್ಮ ಮಂಗಳೂರು ನಗರಸಭೆಯನ್ನು ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿ ಯವರು ಈಗಾಗಲೇ ರದ್ದು ಪಡಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಅಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಪೊರೇಷನ್ ಮಾಡಿ ಅದಕ್ಕೆ ಎಲೆಕ್ಷನ್ ಯಾವಾಗ ಮಾಡುತ್ತೀರಿ? ಅದರ ಏನೆಯಾ ಎಷ್ಟು ಎಂಬುದನ್ನು ದಯಮಾಡಿ ತಿಳಿಸುತ್ತೀರಾ?

† ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಗಂಗಾಧರನ್. — ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ನಮ್ಮ ಮಾನ್ಯ ಸಚಿವರು ಆಗಲೇ ಹೇಳಿದ ಹಾಗೆ ನಮ್ಮ ಮೈಸೂರಿಗೆ ನೀರು ಒದಗಿಸಿಕೊಡುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಬಹಳ ಸಾಹಸ ಮಾಡಿ ೧೬ ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಕೊಡುತ್ತೇವೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದರೂ ಈಗ ಉದಾರವಾಗಿ ೩೦ ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಇದಕ್ಕಾಗಿ ಅವರಿಗೆ ನಾನು ಧನ್ಯವಾದಗಳನ್ನು ಅರ್ಪಿಸುತ್ತೇನೆ. ಮತ್ತು ಈ ಕೆಲಸವನ್ನು ಆದಷ್ಟು ಬೇಗ ಮುಗಿಸಿಕೊಡುತ್ತಾರೆಯೇ ಎಂದು ಅವರನ್ನು ಕೇಳುತ್ತೇನೆ. ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಅವರು ಇನ್ನೊಂದು ಚಿರಸ್ಮರಣೀಯವಾದ ಕೆಲಸವನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ನಾನು ತಮಗೂ ಧನ್ಯವಾದಗಳನ್ನು ಅರ್ಪಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ. ಮಾನ್ಯ ಬಸವಲಿಂಗಪ್ಪನವರು ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲ, ಅವರನ್ನೂ ಸಹ ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ನಾನು ಸ್ಮರಿಸುತ್ತೇನೆ. ಏತಕ್ಕೆಂದರೆ ಮೈಸೂರು ನಗರದಲ್ಲಿ ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾದ ವಿಶ್ವೇದಲಿಯ ಬೆಳೆ ಕಿಟ್ಟು ಹೋಗಿತ್ತು; ಅದರಲ್ಲಿ ಹರಿಜನ ಜನಾಂಗಕ್ಕೆ ಸೇರಿದಂಥ ನೂರಾರು, ಸಾವಿರಾರು ಜನರು ನಿರ್ಗತಿಕರಾಗತಕ್ಕಂಥ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಇತ್ತು. ಅಂತಹ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಮಾನ್ಯ ಪುರಸಭಾ ಸಚಿವರು ಹಾಗೂ ಮಾನ್ಯ ಬಸವಲಿಂಗಪ್ಪನವರು ತಾವು ಕೊಟ್ಟಂತಹ ವಸವನ್ನು ಪಾಲಿಸಿದ್ದಾರೆ; ಆ ಬಗ್ಗೆ ತಮ್ಮಲ್ಲಿ ಅರಿತ ಮಾಡಿಕೊಂಡಾಗ ಆ ಹರಿಜನರಿಗೆ ೧೦೦ ಎಕರೆ ಕಾರ್ಪೊರೇಷನ್ ಫಾರಂ ಜಮೀನು ವಂಜೂರು ಮಾಡಿ ೫ ಗುಂಟೆಯಂತೆ ಆ ಜಮೀನುಗಳನ್ನು ಕೊಡತಕ್ಕಂಥ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಇದರಿಂದ ೮೦೦ ಹರಿಜನ ಕುಟುಂಬಗಳು ನೆಮ್ಮದಿಯಿಂದ ಬದುಕಲು ಅನುಕೂಲವಾಗುವಂಥ ಕೆಲಸವನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಅದರಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಪ್ರಭಾವವೂ ಇದೆಯೆಂದು ನಾನು ಭಾವಿಸಿದ್ದೇನೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ನಾನು ಮತ್ತೊಮ್ಮೆ ಮಾನ್ಯ ಶ್ರೀಕಂಠಯ್ಯನವರಿಗೂ, ಮಾನ್ಯ ಬಸವಲಿಂಗಪ್ಪನವರಿಗೂ ಹಾಗೂ ತಮಗೂ ಅತ್ಯಂತ ಧನ್ಯವಾದಗಳನ್ನು ಅರ್ಪಿಸುತ್ತೇನೆ. ಮುಂದಿನ ತಿಂಗಳ ಮೊದಲನೇ ವಾರದಲ್ಲಿ ತಾವೆಲ್ಲರೂ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದು ಆ ಹರಿಜನ ರೈತರಿಗೆ ಪಟ್ಟಿಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟು, ಅವರಿಗೆ ಜಮೀನು ಮಾಡುವ ಆದಿಶಾಸನವನ್ನು

ಕೊಟ್ಟರೆ ಅವರು ಅದರಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲೆಡೆರೆಯನ್ನು ಬೆಳೆಸುವುದಕ್ಕೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆಂದು ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ಇನ್ನು ಎರಡನೆಯದಾಗಿ ಹಿಂದೆ ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಯವರು ಮೈಸೂರಿನ ಸಮಾರಂಭದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಮಾತನ್ನು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ; ಏನಂದರೆ ಹೌಸಿಂಗ್ ಬೋರ್ಡ್ ಮುಖಾಂತರ ಅಲ್ಲಿ ೨ ವರ್ಷಗಳ ಒಂದೆ ಮನೆ ಕಟ್ಟಿದ್ದರೂ ಆ ಮನೆಗಳನ್ನು ಇದುವರೆಗೆ ಯಾರಿಗೂ ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲ. ಮನೆಗಳ ಬಾಗಿಲು, ಕಿಟಕಿಗಳು ಗೆದ್ದಲು ತಿಂದ ಹೋಗುತ್ತಿವೆ. ಹುಡ್ಕೋ ಸ್ಕೀಂನಲ್ಲಿ ಸಹ ಮನೆಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಅದನ್ನು ೩ ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಯಾರಿಗೂ ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲ. ಈ ಬಗ್ಗೆ ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಯವರಿಗೆ ಮನವಿಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟಾಗ ಅದನ್ನು ಬಗೆಹರಿಸುತ್ತೇವೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಅಲ್ಲಿ ನೀರಿನ ಸೌಕರ್ಯ, ರಸ್ತೆ ಮುಂತಾದ ಸೌಕರ್ಯಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಿಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲ. ಅದರಿಂದ ಅದಷ್ಟು ಬೇಗ ಈ ಒಂಟಿಕೊಪ್ಪಲ್ ಮತ್ತು ಜಯನಗರ ಎಕ್ಸ್‌ಟೆನ್‌ಷನ್‌ಗಳಲ್ಲಿ ಈ ಎಲ್ಲಾ ಸೌಕರ್ಯಗಳನ್ನು ಯಾವಾಗ ಮಾಡಿಕೊಡುತ್ತೀರಿ ಎಂಬುದನ್ನು ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಯವರು ತಿಳಿಸಬೇಕು. ಇನ್ನೂ ಮೂರನೆಯದಾಗಿ ತಾವು ಮಕ್ಕಾಜಿಬೌಕರಲ್ಲಿ ಒಂದು ಬ್ಯುಸಿನೆಸ್ ಕಾಂಪ್ಲೆಕ್ಸ್ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಇದ್ದೀರಿ. ಅಲ್ಲಿ ಈ ಒಂದು ಕಾಂಪ್ಲೆಕ್ಸ್ ಮಾಡಬೇಕಾದರೆ ಅಲ್ಲಿ ಯಾರಾರು ಮೊದಲು ಅಂಗಡಗಳನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿದ್ದರೋ ಅಂತಹವರಿಗೆ ಅದರಲ್ಲಿ ಅವಶ್ಯ ಮಾಡಿಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಯೋಜನೆ ಮಾಡುತ್ತೀರಾ ಎಂಬುದನ್ನು ತಿಳಿಸಬೇಕು. ಇನ್ನು ಕೊನೆಯದಾಗಿ ಅಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಎಕ್ಸ್‌ಟೆನ್‌ಷನ್‌ಗಳಲ್ಲಿ ಸ್ಟೆಟಿಂಗ್‌ಗಳನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಹೀಗೆ ಕೊಡುವಾಗ ಹರಿಜನರಿಗೆ ಬೇರೆ ಕಡೆ ಕೊಡುವುದು, ಗಿರಿಜನರಿಗೆ ಬೇರೆ ಕಡೆ ಕೊಡತಕ್ಕಂಥ ಪದ್ಧತಿ ಯನ್ನು ಅನುಸರಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಒಂದು ಪದ್ಧತಿಯನ್ನು ತಪ್ಪಿಸಿ ಹರಿಜನಗಿರಿಜನರೆಲ್ಲರಿಗೂ ಒಂದೇ ಎಕ್ಸ್‌ಟೆನ್‌ಷನ್‌ನಲ್ಲಿ ಸ್ಟೆಟಿಂಗ್‌ಗಳನ್ನು ಕೊಡುವ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು ನಾನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ತಮ್ಮ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಏನು ಎಂಬುದನ್ನು ತಮ್ಮ ಉತ್ತರದಲ್ಲಿ ತಿಳಿಸಬೇಕು ಎಂದು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಸಿ.ಎಂ. ಇಬ್ರಾಹಿಮ್.—ಸ್ವಾಮಿ, ಈ ಕಾರ್ಪೊರೇಷನ್‌ಗಳಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಮುನ್ಸಿಪಾಲಿಟಿಗಳಲ್ಲಿ ಅಲ್ಪಸಂಖ್ಯಾತ ನೌಕರರಿಗೆ ಅಗಿರತಕ್ಕಂಥ ಅನ್ಯಾಯದ ಬಗ್ಗೆ ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಯವರ ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ನಾನು ಮಾತನಾಡಿದ್ದೇನೆ. ಈ ಬಗ್ಗೆ ತಾವು ಒಬ್ಬ ನ್ಯಾಯಾಂಗದ ಅಧಿಕಾರಿಯನ್ನು ನೇಮಿಸಿ ಅವರಿಂದ ನಿಷ್ಪಕ್ಷಪಾತವಾದ ವಿಚಾರಣೆ ಮಾಡಿಸಿ, ಆ ರೀತಿ ಏನಾದರೂ ಅನ್ಯಾಯವಾಗಿದ್ದರೆ ಅದನ್ನು ಸರಿಪಡಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಸೂಕ್ತ ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತೀರಾ ಎಂದು ಕೇಳಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ಇದು ಒಂದನೆಯ ವಿಚಾರ. ಇನ್ನು ಎರಡನೆಯದಾಗಿ ನಾನು ನಿನ್ನ ದಿವಸ ಉದಾಹರಣೆ ಕೊಟ್ಟು ಹೇಳಿದಂತೆ ಕಾರ್ಪೊರೇಷನ್‌ನಲ್ಲಿ ಇರತಕ್ಕಂಥ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಲ್ಲಿ ಯಾರಾರಿಗೆ ರೆಟೈರ್‌ಮೆಂಟ್ ಆಗುವುದಕ್ಕೆ ಇನ್ನು ೨ ವರ್ಷಗಳೂ ಉಳಿದಿವೆಯೋ ಅಂತಹವರಿಗೆ ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆ ಬರೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಬರುವುದಿಲ್ಲ ಎಂಬ ನೆಪಮಾತ್ರ ದಿಂದ ಅವರ ಪ್ರಮೋಷನ್ ಅನ್ನು ತಡೆಹಿಡಿದಾರೆ. ಸರ್ಕಾರದವರು ತಮ್ಮ ಕಾನೂನಿನಲ್ಲಿ ಈ ಬಗ್ಗೆ ರಿಲಾಕ್ಸೇಷನ್ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆಯನ್ನು ಕಲಿಯುವುದಕ್ಕೆ ಅವರಿಗೆ ಇನ್ನೂ ೩ ವರ್ಷಗಳ ಕಾಲ ಎಕ್ಸ್‌ಟೆನ್‌ಷನ್ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದರೂ ಕೂಡ ಆ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ಪ್ರಮೋಷನ್ ಕೊಡದೇ ಹಾಗೆಯೇ ಇಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಅವರಿಗೆ ಈ ಕೊಡಲೇ ಪ್ರಮೋಷನ್ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿ ತಾವು ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ಅದೇತವನ್ನು ಕೊಪುತ್ತೀರಾ ಎಂದು ಕೇಳಬಯಸುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಚಂದ್ರಶೇಖರ್.—ಸ್ವಾಮಿ, ಬೆಂಗಳೂರು ಡೆವಲಪ್‌ಮೆಂಟ್ ಅಥಾರಿಟಿಯವರು ಬೆಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿ ಅನ್‌ಆರ್ಡರ್ಡ್ ಸ್ಲಮ್ ತೆಗೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಎಂಬುದಾಗಿ ನಾನು ಪತ್ರಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಓದಿದ್ದೇನೆ. ಬೆಂಗಳೂರು ನಗರದಲ್ಲಿ ಸ್ಲಮ್‌ಗಳು ಬಿ.ಡಿ.ಎ ಜಾಗದಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರವಲ್ಲ ಕಾರ್ಪೊರೇಷನ್ ಜಾಗದಲ್ಲಿ, ರೆವೆನ್ಯೂ ಜಾಗದಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಬೆಳೆಯುತ್ತಿವೆ. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಬಿ.ಡಿ.ಎಯವರು ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಿರುವ ಹಾಗೆ ಕಾರ್ಪೊರೇಷನ್ ಎರಿಯಾ ಮತ್ತು ಇತರ ಸ್ಥಳಗಳಲ್ಲಿರತಕ್ಕಂಥ ಅನ್‌ಆರ್ಡರ್ಡ್ ಸ್ಲಮ್‌ಗಳನ್ನು ತೆಗೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಕಾರ್ಪೊರೇಷನ್‌ನವರಿಗೂ ಕೂಡ ತಾವು ಆದೇಶ ನೀಡುತ್ತೀರಾ? ಇನ್ನು ಎರಡನೆಯದಾಗಿ ಈ ಕಾರ್ಪೊರೇಷನ್‌ನಲ್ಲಿರುವ ಇಲಾಖೆಗಳ ಪೈಕಿ ಈ ಆರೋಗ್ಯ ಇಲಾಖೆ ಏನಿದೆ ಅದರಲ್ಲಿರುವಂಥ ಅನಾರೋಗ್ಯಕರವಾದ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಬೇರೆ ಯಾವ ಇಲಾಖೆಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಇಲ್ಲ. ಇದಕ್ಕೆ ಕಾರಣ ಏನು ಎಂಬುದು ತಮಗೆ ಗೊತ್ತಿದೆ. ನನಗೆ ಗೊತ್ತಿರುವ ಹಾಗೆ ಪ್ರತಿದಿವಸ ನಗರದ ಬೀದಿಗಳಲ್ಲಿ ಕಸ ಬೀಳುವುದು ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿದೆ. ಈ ಕಸವನ್ನು ತಂಬಿಹೊಂಡು ಹೋಗಲು ಸುಮಾರು ರಜಾ ಲಾರಿಗಳು ಇವೆಯೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಅದರಲ್ಲಿ ೪೦-೪೫ ಲಾರಿಗಳು ಮಾತ್ರ ರೋಡ್‌ಗಳಲ್ಲಿ ಓಡಾಡುತ್ತಿವೆ. ಈ ಬಗ್ಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಅಧಿಕಾರಿಗಳನ್ನು ಕೇಳಿದರೆ ಉಳಿದವುಗಳು

ವರ್ಕೆಷಾಪ್‌ಗೆ ರಿವೇರಿಂಗಿ ಹೋಗಿವೆ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ನನಗೆ ತಿಳಿದಮಟ್ಟಿಗೆ ಅವು ರಿವೇರಿಂಗಿ ಹೋಗುತ್ತಾ ಇಲ್ಲ. ಇಂತಹ ಒಂದು ದೊಡ್ಡ ನಗರದಲ್ಲಿ ಕೇವಲ ಏಳು ಲಾರಿಗಳು ಮಾತ್ರ ಓಡಾಡುತ್ತಿವೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದರೂ ತಮಗೆ ಈ ಕಡೆಗೆ ಗಮನ ಹರಿಯುವುದಿಲ್ಲ. ಇದಲ್ಲದೇ ಕಾರ್ಮಿಕರಿಗೆ ಪೊರಕೆ, ಕೈಗಾಡಿಗಳು ಫೆನಾಲ್ ಮುಂತಾದ ಸಲಕರಣೆಗಳನ್ನು ಕೊಡದೇ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಅವರಿಗೆ ಇಂತಹ ಕಡೆ ಕಸ ಗುಡಿಸಿರಿ, ಅಂತಹ ಕಡೆ ಕಸ ಗುಡಿಸಿರಿ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆಯೇ ಹೊರತಾಗಿ ಅವರಿಗೆ ಬೇಕಾಗಿರ ತಕ್ಕಂಥ ಸಲಕರಣೆಗಳನ್ನು ಕೊಡುವ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಾ ಇಲ್ಲ. ಈ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಿನ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ಹೆಲ್ತ್ ಡಿಪಾರ್ಟ್‌ಮೆಂಟಿಗೆ ಇದೆ. ಈ ಬಗ್ಗೆ ತಾವು ಕೂಲಂಪವಾಗಿ ತನಿಖೆ ಮಾಡಿಸಬೇಕಾಗಿ ಬರುತ್ತದೆ. ಈ ಬಗ್ಗೆ ತನಿಖೆ ಮಾಡಿಸಿ ಏತಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಈ ಒಂದು ಅಪ್ಪವಸ್ತು ಕಾರ್ಪೊರೇಷನ್‌ನಲ್ಲಿ ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ತಾವು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಈ ಎರಡು ವಿಚಾರಗಳ ಬಗ್ಗೆ ತಮ್ಮ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಏನು ಎಂಬುದನ್ನು ಸಭೆಗೆ ತಿಳಿಸಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಪಿ. ರಾಮದೇವ್.—ಸ್ವಾಮಿ, ಮೊದಲನೆಯದಾಗಿ ೧೯೭೬ನೇ ಇಸವಿಯಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಪೊರೇಷನ್ ಆಕ್ಟ್‌ನ್ನು ಕಾಮನ್ ಆಕ್ಟ್ ಆಗಿ ತಂದಿದ್ದೀರಿ. ಅದನ್ನು ತಂದಾಗ್ಯೂ ಸಹ ಕಾರ್ಪೊರೇಷನ್ ಚುನಾವಣೆ ಆಗಿಲ್ಲ. ೧೯೪೯ನಲ್ಲಿ ಈ ಒಂದು ಆಕ್ಟ್‌ನ್ನು ತಯಾರು ಮಾಡಿದಾಗ ೨ ಲಕ್ಷ ಜನಸಂಖ್ಯೆ ಇತ್ತು. ಅಮೇಲೆ ಜಾಸ್ತಿಯಾಗಿರತಕ್ಕಂಥ ಜನಸಂಖ್ಯೆಯನ್ನು ಗಮನದಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ತಾವು ಈಗ ಒಂದು ಆಕ್ಟ್‌ನ್ನು ತಯಾರು ಮಾಡಿದ್ದೀರಿ. ಈಗ ಬೆಂಗಳೂರು ನಗರದಲ್ಲಿ ೨೨ ಲಕ್ಷ ಜನಸಂಖ್ಯೆ ಇದೆ. ಹೀಗಿರುವಾಗ ಇಲ್ಲಿರತಕ್ಕಂಥ ಸಮಸ್ಯೆಗಳೇ ಬೇರೆ, ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿ, ಧಾರವಾಡಗಳಲ್ಲಿ ಇರತಕ್ಕಂಥ ಸಮಸ್ಯೆಗಳೇ ಬೇರೆ, ಮೈಸೂರು ನಗರದಲ್ಲಿ ಇರತಕ್ಕಂಥ ಸಮಸ್ಯೆಗಳೇ ಬೇರೆ; ಈ ರೀತಿ ಇದೆ. ಈ ಆಕ್ಟ್‌ನಲ್ಲಿರತಕ್ಕಂಥ ಅನೇಕ ಅಧಿಕಾರಗಳನ್ನು ತಾವು ಕೆತ್ತುಕೊಂಡಿರುವುದರಿಂದ ಇವತ್ತು ಬೆಂಗಳೂರು ನಗರ ಯಾವರೀತಿ ಡಿಲ್ಲಿ, ಬೊಂಬಾಯಿಗಳಿಗೆ ಸರಿಸಮಾನವಾಗಿ ನಿಂತುಕೊಳ್ಳತಕ್ಕಂಥ ದಿಶೆಯಲ್ಲಿ ಏನೇನೂ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಆಗಬೇಕಾಗಿತ್ತೋ ಆ ಕೆಲಸಗಳು ಸರಿಯಾಗಿ ಆಗುತ್ತಾ ಇಲ್ಲ. ಈ ಆಕ್ಟ್‌ ಪ್ರಕಾರ ೭ ಸ್ಟಾಂಡಿಂಗ್ ಕಮಿಟಿಗಳನ್ನು ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಇದ್ದರೂ ಕೂಡ ತಾವು ೩ ಸ್ಟಾಂಡಿಂಗ್ ಕಮಿಟಿಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದೀರಿ. ಅದರಿಂದ ನಾನು ತಮ್ಮಲ್ಲಿ ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುವುದೇನೆಂದರೆ ಬೆಂಗಳೂರು ನಗರದ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಈ ಆಕ್ಟ್‌ನ್ನು ಇನ್ನೊಮ್ಮೆ ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡಿ ಸರಿಯಾದ ಆಕ್ಟ್‌ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುತ್ತೀರಾ ಎಂದು ಕೇಳುತ್ತೇನೆ. ಇನ್ನು ಎರಡನೆಯದಾಗಿ ಆಕ್ಟಾಯನ್ನು ತೆಗೆದುಬಿಟ್ಟು, ಅದರ ಎಷ್ಟಾಬ್ಲಿಷ್‌ಮೆಂಟನ್ನು ತೆಗೆದುಬಿಟ್ಟಿದ್ದೀರಿ. ಅವರಿಗೆ ಕೆಲಸ ಇಲ್ಲವಾಗಿದೆ. ಇಂತಹ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಹೆಲ್ತ್ ಡಿಪಾರ್ಟ್‌ಮೆಂಟ್‌ನಲ್ಲಿ ೪ ಸರ್ಜನ್ ಪೋಸ್ಟ್‌ಗಳನ್ನು ಕ್ರಿಯೇಟ್ ಮಾಡಿ ಈ ಒಂದು ಮುಸ್‌ಕ್ವಿಟೋ ಕಂಟ್ರೋಲ್ ಮಾಡಿ ಎಂದು ಅವರಿಗೆ ಹೇಳಿದ್ದೀರಿ. ಈ ಮುಸ್‌ಕ್ವಿಟೋ ಕಂಟ್ರೋಲ್‌ಗೂ ಈ ಸರ್ಜನ್‌ಗೂ ಏನು ಸಂಬಂಧ ಇದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ತಾವು ಯೋಚನೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಹೀಗೆ ಇಂತಹ ನೂರಾರು ಪೋಸ್ಟ್‌ಗಳನ್ನು ಕ್ರಿಯೇಟ್ ಮಾಡಿ ಅಪಾಯಿಂಟ್‌ಮೆಂಟ್ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೀರಿ. ಇದನ್ನು ತಾವು ಇನ್ನೊಮ್ಮೆ ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡಿ ಈ ಒಂದು ಎಷ್ಟಾಬ್ಲಿಷ್‌ಮೆಂಟನ್ನು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡುವ ಬಗ್ಗೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಇನ್ನು ಕೊನೆಯದಾಗಿ ತಾವು ಸುಭಾಷ್‌ನಗರದ ಕೆರೆಯ ಒಳಚರಂಡಿಯನ್ನು ಕಟ್ಟಿಸುತ್ತಾ ಇದ್ದೀರಿ. ಇದಕ್ಕಾಗಿ ತಾವು ೧೫ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಖರ್ಚುಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೀರಿ. ಇದರಿಂದ ಯಾರಿಗೆ ಪ್ರಯೋಜನವಾಗಿದೆಯೋ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಇದರಲ್ಲಿ ಮಳೆಗಾಲದಲ್ಲಿ ೨-೩ ದಿನಗಳ ಕಾಲ ನೀರು ನಿಂತು ಕೊಂಡು ಕೆ.ಎಸ್.ಆರ್.ಟಿ.ಸಿ ಯವರಿಗೆ ತೊಂದರೆಯಾಗುತ್ತಿದೆ, ಮತ್ತೂ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ (ಐ) ಎಗ್ಸಿಹಿಬಿ ಪನ್‌ಗೂ ತೊಂದರೆಯಾಗುತ್ತಿದೆ. ಆ ಕೆಲಸವೂ ಸಹ ಇನ್ನೂ ಪೂರ್ಣಗೊಂಡಿಲ್ಲ. ತಾವು ಈ ಒಂದು ಕೆಲಸಕ್ಕಾಗಿ ಏನು ೧೫ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಖರ್ಚು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೀರಿ ಈ ಹಣವನ್ನು ಕೆ.ಎಸ್.ಆರ್.ಟಿ.ಸಿ. ಯಿಂದ ಮತ್ತು ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ (ಐ) ಎಗ್ಸಿಹಿಬಿ ಪನ್‌ನವರಿಂದ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳತಕ್ಕಂಥಾದರ ಬಗ್ಗೆ ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದೀರಾ? ಈ ಎಲ್ಲಾ ವಿಷಯಗಳ ಬಗ್ಗೆ ತಮ್ಮ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಏನು ಎಂಬುದನ್ನು ತಾವು ತಮ್ಮ ಉತ್ತರದಲ್ಲಿ ತಿಳಿಸಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಡಿ.ಟಿ. ರಾಮಂ.—ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ನನ್ನ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಈ ಒಂದು ನೀರು ಸರಬರಾಜು ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಕೈಕೊಂಡು, ಇದಕ್ಕಾಗಿ ಎಲ್.ಐ.ಸಿ ಯಿಂದ ೫೦ ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಸಾಲವಾಗಿ ಪಡೆದು ಶಿಂಶಾ ನದಿಯಿಂದ ನೀರನ್ನು ತರತಕ್ಕಂಥ ಪ್ರಯತ್ನ ನಡೆಯಿತು. ಈ ಒಂದು ಪ್ರಯತ್ನ

ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ವಿಫಲವಾಗಿ, ನಮ್ಮ ಪುರಸಭೆಯವರು ೫೦ ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳಿಗೆ ಬಡ್ತಿ ಕೊಟ್ಟು ಸುಸ್ತಾಗಿ ಈಗ ನಿಷ್ಕ್ರಿಯ ಸ್ಥಿತಿಗೆ ಹೋಗತಕ್ಕಂಥ ಘಟ್ಟವನ್ನು ಮುಟ್ಟಿದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಈ ವಿಚಾರದ ಬಗ್ಗೆ ತಾವು ಏನು ಕ್ರಮ ಕೈಕೊಂಡಿದ್ದೀರಿ ಎಂಬುದನ್ನು ತಿಳಿಸಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ಎರಡನೆಯದಾಗಿ, ಬಡವರಾದ ಸಣ್ಣ ವ್ಯಾಪಾರಿಗಳಿಗೆ ಪುರಸಭೆಯ ಸುತ್ತಲೂ ಸರ್ಕಾರದ ವತಿಯಿಂದ ಮಳಿಗೆಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿಸಿಕೊಟ್ಟು ಅವರನ್ನು ಬಡತನದಿಂದ ಪಾರು ಮಾಡಬೇಕೆಂಬ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಹಾಕಿಕೊಳ್ಳುವುದಾಗಿ ಸರ್ಕಾರ ಆಶ್ವಾಸನೆ ಕೊಟ್ಟಿತ್ತು. ಆದರೆ ಬಗ್ಗೆ ಸರ್ಕಾರ ಏನು ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದೆ ಎಂದು ನಾನು ಮಾನ್ಯ ಸಚಿವರನ್ನು ಕೇಳಬಯಸುತ್ತೇನೆ.

೩-೦೦ ಪಿ.ಎಂ.

ಮೂರನೆಯದಾಗಿ, ಅಲ್ಲಿನ ರಸ್ತೆಗಳಿಗೆ ಜಲ್ಲಿ ಹಾಕಿಲ್ಲ, ಏನೂ ಇಲ್ಲ. ಆ ರಸ್ತೆಗಳಲ್ಲಿ ಸಂಚರಿಸುವ ಗಾಡಿಗಳು ಬಿದ್ದು ಬಿದ್ದು ಅದುವರತ್ತವೆ. ಆದುದರಿಂದ, ಆ ರಸ್ತೆಗಳ ದುರಸ್ತು ಬಗ್ಗೆ ಸರ್ಕಾರ ಏನು ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದೆ ಎಂದು ಮಾನ್ಯ ಸಚಿವರು ತಿಳಿಸಬೇಕು.

ಕಡೆಯದಾಗಿ, ನನ್ನ ಪುರಸಭೆ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಬಡವರಿಗೆ ಒಂದು ನಿವೇಶನವನ್ನೂ ನೀಡಿಲ್ಲ. ಅಲ್ಲಿನ ಒಂದೊಂದು ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಆರೇಳು ಸಂಸಾರಗಳು ವಾಸ ಮಾಡುತ್ತಿವೆ. ಆದುದರಿಂದ, ಅಲ್ಲಿರುವ ಬಡವರಿಗೆ ನಿವೇಶನ ಹಂಚಲಿಕ್ಕೆ ಒಂದೆರಡು ಸಹಸ್ರ ನಿವೇಶನಗಳನ್ನು ಸರ್ಕಾರ ಮಂಜೂರು ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಬಯಸುತ್ತೇನೆ.

† ಶ್ರೀ ಕೆ.ಬಿ. ಮಲ್ಲಪ್ಪ.—ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ತಾವು ಬೇಡಿಕೆ ಮೇಲೆ ನನಗೆ ಮಾತನಾಡಲು ಅವಕಾಶ ಕೊಡಬೇಕಾಗಿತ್ತು, ಕೊಡಲಿಲ್ಲ. ಈಗ ಕೆಲವು ವಿವರಗಳನ್ನು ಕೇಳಲು ಅವಕಾಶ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೀರಿ. ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ನಾನು ಒಂದೆರಡು ಮಾತನ್ನು ಹೇಳಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿವರರಿಗೆ, ಅವರು ಮಾಡಿರುವ ಒಳ್ಳೆಯ ಕೆಲಸವನ್ನು ಹೊಗಳಿ ಈ ಸಭೆಯು ಮೆಚ್ಚುಗೆಯನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಿದೆ. ಆದರೆ, ಅದಕ್ಕೆ ನಾನು ಅರ್ಹನಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಏಕೆಂದರೆ, ಕಳೆದ ಮಾರ್ಚ್ ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ಎರಡು ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಎಲ್ಲ ಪುರಸಭೆ ಹಾಗೂ ನಗರಸಭೆಗಳಿಗೆ ಹಂಚಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ, ಮಾನ್ಯ ಸಚಿವರಿಗೆ ತಿಳಿದಿರುವ ಮಳಿಗೆ ನನ್ನ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿರುವ ಮುನಿಸಿಪಾಲಿಟಿ ಬಹಳ ಹೀನಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿದ್ದರೂ, ಆಕ್ಟಾಯ್ ರದ್ದಾದ ಮೇಲೆ ಸಿಬ್ಬಂದಿಗೆ ಸಂಬಳ ಕೊಡುವುದಕ್ಕೂ, ಅವರಿಗೆ ದುಡ್ಡಿನಲ್ಲಿ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಇದ್ದರೂ, ಆ ಮುನಿಸಿಪಾಲಿಟಿಗೆ ಒಂದು ಪ್ರೈವೆ ಸಹ ಕೊಡದೆ ಬಹಳ ಅನ್ಯಾಯ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆಂದು ನಾನು ವಿಷಾದದಿಂದ ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಆದುದರಿಂದ, ಮಾನ್ಯ ಸಚಿವರು ಉತ್ತರ ಕೊಡುವ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಮುನಿಸಿಪಾಲಿಟಿಗೆ ಏನು ಕೊಡುತ್ತಾರೆ ಎನ್ನುವ ಬಗ್ಗೆ ಆಶ್ವಾಸನೆ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಪ್ರಾರ್ಥನೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ಕೊಣನೂರು ಮುನಿಸಿಪಲ್ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ವರ್ಷಕ್ಕೆ ಮೂರು ತಿಂಗಳು ಕುಡಿಯುವುದಕ್ಕೆ ನೀರು ಸಿಕ್ಕುವುದಿಲ್ಲ. ಅಲ್ಲಿಗೆ ಕಾವೇರಿ ನದಿ ಒಂದು ಮುಕ್ಕಾಲೂ ಮೈಲಿಯಾಗುತ್ತದೆ. ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳು ಬೇಸಿಗೆ ಬಿಸಿಲಿನಲ್ಲಿ ಕಾವೇರಿ ನದಿಯಿಂದ ನೀರು ತರಬೇಕಾಗಿದೆ. ಮಾನ್ಯ ಸಚಿವರು ಕುಡಿಯುವ ನೀರಿನ ಸೌಲಭ್ಯ ಒದಗಿಸುವುದರಲ್ಲಿ ಉತ್ತಮ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆಂದು ಕೆಲವು ಸದಸ್ಯರು ಮೆಚ್ಚುಗೆಯನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಿದರು. ಅವರು ಮೆಚ್ಚುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಸಂದರ್ಭವಿರಬಹುದು. ಆದರೆ ನನ್ನ ಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟಿರುವ ಕೊಣನೂರು ಮುನಿಸಿಪಾಲಿಟಿಗೆ ಕುಡಿಯುವ ನೀರಿನ ಸೌಲಭ್ಯ ಒದಗಿಸದೆ ಇರುವುದಕ್ಕೆ ಅಲ್ಲಿನ ಜನರೇನಾದರೂ ಮಾನ್ಯ ಸಚಿವರಿಗೆ ಅವಮಾರ್ಯದ ಮಾಡಿರುವರೆ? ನಮ್ಮ ತಾಲ್ಲೂಕಿಗೆ ಮಾನ್ಯ ಸಚಿವರು ಆಗಾಗ್ಗೆ ಬರುತ್ತಿರುತ್ತಾರೆ ಮತ್ತು ರಾಮನಾಥಪುರದ ಸಮಾರಂಭಕ್ಕೂ ಬಂದಿದ್ದರು. ಅವರಿಗೆ ಅಲ್ಲಿನ ಕಷ್ಟಗಳ ಬೆನ್ನಾಗಿ ಗೊತ್ತು. ಆದರೂ, ನನ್ನ ಮೇಲಿನ ಅಥವಾ ಇನ್ನೊಬ್ಬರ ದ್ವೇಷದ ಮೇಲಿನ ಕಾರಣಕ್ಕೋ ಏನೋ ಕೊಣನೂರು ಮುನಿಸಿಪಾಲಿಟಿ ಪ್ರದೇಶಕ್ಕೆ ಕುಡಿಯುವ ನೀರಿನ ಸೌಲಭ್ಯ ಒದಗಿಸಿಲ್ಲವೇನೋ. ಅರಕಲಗೂಡು ಮತ್ತು ಕೊಣನೂರು ಮುನಿಸಿಪಾಲಿಟಿ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಹರಿಜನ-ಗಿರಿಜನ ಸಂಸಾರಗಳು ಸುಮಾರು ೬೦೦-೬೦೦ ಇವೆ. ಅವರಿಗೆ ನಿವೇಶನವಾಗಲೀ, ಹುಡ್ಕೋ ಅಥವಾ ಜನತಾ ಯೋಜನೆಯಡಿ ಮನೆಗಳನ್ನಾಗಲೀ ಕಟ್ಟಿಸಿಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲ. ಅವರಿಗೆ ನಿವೇಶನ ಕೊಡುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಎರಡು ವರ್ಷಗಳ ಹಿಂದೆ ಅಲ್ಲಿನ ಒಂದು ಸರ್ವೆ ನಂಬರ್ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಸ್ವಾಧೀನ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದರು. ಆದರೆ, ಸ್ಟ್ರೀಟ್ ಫಾರ್ಮೇಷನ್ ಕೆಲಸ ವರ್ಷಾನುಗಟ್ಟಲೆಯಾಗುತ್ತಿದೆ.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಇಷ್ಟು ವಿವರವಾಗಿ ಹೇಳುತ್ತಾ ಹೋದರೆ ಹೇಗೆ? ನಾನು ಮೊದಲೇ ಎರಡೂ ಕಡೆಯ ವಿಷಯಗಳಿಂದ ಯಾರು ಚರ್ಚೆಯಲ್ಲಿ ಭಾಗವಹಿಸುವರು ಎಂಬ ಬಗ್ಗೆ ಹೆಸರುಗಳನ್ನು ಕೇಳಿದ್ದೆ. ಆ ಪ್ರಕಾರ ಅವರು ಭಾಗವಹಿಸಬೇಕು. ಅದು ಬಿಟ್ಟು ಎಲ್ಲರೂ ಮಾತನಾಡಬೇಕೆಂದು ಎದ್ದರೆ ಹೇಗೆ?

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಎಂ. ಶೀರಾಳ ಚಂದ್ರಶೇಖರ್.—ಆ ಮುನಿಸಿಪಾಲಿಟಿಯಲ್ಲಿ ದೀಪವಿಲ್ಲ, ಈ ಮುನಿಸಿಪಾಲಿಟಿಯಲ್ಲಿ ನೀರಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾ ಹೋದರೆ ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೆ ಎಲ್ಲ ಮುನಿಸಿಪಾಲಿಟಿಗಳ ವಿಚಾರವೂ ಗೊತ್ತಿರುತ್ತದೆಯೇ? ಜನರಲ್ ನೇಚರ್‌ಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ವಿವರಗಳನ್ನು ಕೇಳಿದರೆ, ಮಾನ್ಯ ಸಚಿವರು ಉತ್ತರ ನೀಡಬಹುದು.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಬಿ. ಮಲ್ಲಪ್ಪ.—ನಮ್ಮ ಕ್ಷೇತ್ರದ ಕಷ್ಟಸುಖಗಳನ್ನು ನಾನು ಹೇಳಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ನಾವೇನು ಇಲ್ಲಿಗೆ ದಿನಭತ್ಯೆ ಪ್ರವಾಸ ಭತ್ಯೆ ಪಡೆಯಲು ಬಂದಿದ್ದೇವೆಯೇ? ನಾವೇನು ಹೊಟ್ಟೆಹೊರೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಇಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದಿದ್ದೇವೆಯೇ?

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಏತಕ್ಕೆ ಬಂದಿದ್ದೀರನ್ನುವುದನ್ನು ತಾವೇ ಯೋಚನೆ ಮಾಡಿ. ಸಭೆಯನ್ನು ಹೇಗೆ ನಡೆಸಬೇಕೆನ್ನುವುದು ನನಗೆ ಗೊತ್ತಿದೆ.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಬಿ. ಮಲ್ಲಪ್ಪ.—ನಾನು ನನ್ನ ಕ್ಷೇತ್ರದ ಕಷ್ಟಸುಖಗಳನ್ನು ಮಾನ್ಯ ಸಚಿವರ ಗಮನಕ್ಕೆ ತರುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಕೊಟ್ಟ ಹಾಗೆ ಸರಿಸಮವಾಗಿ ನಮಗೂ ಗ್ರಾಂಟ್ ಕೊಡಬೇಕು. ಹುಡ್ಕೋ ಮತ್ತು ಜನತಾ ಗೃಹಗಳ ಯೋಜನೆಯಡಿಯಲ್ಲಿ ಅಲ್ಲಿನ ಹಿಂದುಳಿದವರಿಗೆ ಮನೆಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿಸಿಕೊಡಬೇಕು ಮತ್ತು ಕುಡಿಯುವ ನೀರಿನ ಸೌಲಭ್ಯ ಒದಗಿಸಲು ಗ್ರಾಂಟ್ ಕೊಡಬೇಕು. ಇಷ್ಟಕ್ಕೋಸ್ಕರ ನಾನು ಹೋರಾಟ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ.

† ಶ್ರೀ ಬಿ. ಎಸ್. ಕೆಂಗೇಗೌಡ.—ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಮಾನ್ಯ ಶ್ರೀ ಗಂಗಾಧರನ್ ಅವರು ಮಾತನಾಡುತ್ತಾ ಬಡಾವಣೆಗಳಲ್ಲಿ ನಿವೇಶನ ಹಂಚುವಾಗ ಹರಿಜನ-ಗಿರಿಜನರನ್ನು ಒಕ್ಕಲಿಗರು ಮತ್ತು ತರ ಕೋವಿನವರಿಂದ ಬೇರ್ಪಡಿಸಿ ವಿಂಗಡಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಆದರೆ, ಆ ರೀತಿ ಮಾಡುತ್ತಿಲ್ಲ. ಆಲಾಟೀಸ್ ಎಂದು ಮೊದಲು ಗೊತ್ತಾದ ಮೇಲೆ ಯಾರಿಗೆ ಯಾವ ಸೈಟ್ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಲಾಟರಿ ಹಾಕಲಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ಬಗ್ಗೆ ಸರ್ಕಾರ ಆದೇಶ ಸಹ ಇದೆ.

ಇನ್ನು ಮೈಸೂರು ನಗರದ ನೀರು ಸರಬರಾಜು ಯೋಜನೆ ಕುರಿತು ಮಾನ್ಯ ಗಂಗಾಧರನ್ ಅವರು ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡಿದರು. ಸರ್ಕಾರದವರು ಇದಕ್ಕಾಗಿ ಸುಮಾರು ಐದು ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ, ನೀರಿನ ಹಂಚಿಕೆ ವಿಧಾನ ಮಾತ್ರ ಬಹಳ ಕೆಟ್ಟು ಹೋಗಿದೆ. ಹೊಸದಾಗಿ ಪೈಪುಗಳನ್ನು ಮತ್ತು ಅಂಡರ್‌ಗ್ರೌಂಡ್ ಪೈಪ್‌ಗಳನ್ನು ಬದಲಾಯಿಸದಿದ್ದರೆ ಈಗ ಒದಗಿಸಿರುವ ನೀರನ್ನು ಸರಿಯಾಗಿ ಉಪಯೋಗವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಪೈಪ್‌ಗಳು ಒಡೆದು ಹೋಗಿರುವುದರಿಂದ ರಸ್ತೆಗಳೆಲ್ಲ ಕೆಟ್ಟು ಹೋಗುತ್ತಿವೆ ಮತ್ತು ಮೈಸೂರು ನಗರ ದುಸ್ಥಿತಿಗೆ ಬರುವ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಉಂಟಾಗಿದೆ. ಈ ಬಗ್ಗೆ ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ಹಾಕಿಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಬಯಸುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ಪೂರ್ಣಗೊಂಡ ಮನೆಗಳನ್ನು ನಗರಸಭೆ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಒಡೆದು ಹಾಕುವ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದೆರಡು ಮಾತುಗಳನ್ನು ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಮನೆ ಕಟ್ಟಲು ನಗರ ಸಭೆಯ ಇಂಜಿನಿಯರ್‌ಗಳು ಲೈಸೆನ್ಸ್ ಕೊಡುತ್ತಾರೆ ಮತ್ತು ಲೈಸೆನ್ಸ್ ಕೊಟ್ಟ ಪ್ರಕಾರ ಅವರು ಮನೆಯನ್ನು ಕಟ್ಟುತ್ತಿರುವರೆ ಎಂದು ಆಗಾಗ್ಗೆ ಗಮನಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ಮನೆಯನ್ನು ಲೈಸೆನ್ಸ್ ಪ್ರಕಾರ ಕಟ್ಟದೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಹೆಚ್ಚು ಕಡಿಮೆ ಕಟ್ಟಿದ್ದರೆ, ಈ ಇಂಜಿನಿಯರ್‌ಗಳು ಮನೆ ಪೂರ್ಣವಾದ ಮೇಲೆ ಅದನ್ನು ಒಡೆದು ಹಾಕಲಿಕ್ಕೆ ಹೋಗುತ್ತಾರೆ. ಇದರಿಂದ, ಮನೆ ಕಟ್ಟುವವರಿಗೆ ಬಹಳ ಅಘಾತವಾಗುತ್ತದೆ. ಮನೆ ಕಟ್ಟಲಿಕ್ಕೆ ಲೈಸೆನ್ಸ್ ಕೊಟ್ಟ ಮೇಲೆ ಇಂಜಿನಿಯರಿಂಗ್ ಸೆಕ್ಷನ್‌ನವರು ಮನೆ ಕಟ್ಟುವುದನ್ನು ಆಗಾಗ್ಗೆ ಗಮನಿಸುತ್ತಾ, ಕೊಟ್ಟ ಲೈಸೆನ್ಸ್‌ಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಕಡಮೆಯಾಗದಂತೆ ಮೊದಲೆ ನೋಡಿಕೊಂಡರೆ, ಮನೆ ಕೆಡುವಂಥ ಕಷ್ಟ ಉಂಟಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ, ಮಾನ್ಯ ಸಚಿವರು ಮುನಿಸಿಪಾಲಿಟಿ ಮತ್ತು ನಗರಸಭೆಯ ಇಂಜಿನಿಯರಿಂಗ್ ಶಾಖೆಗಳು ಇದನ್ನು ಕಟ್ಟುನಿಟ್ಟಾಗಿ ಪರಿಶೀಲಿಸಬೇಕೆಂಬ ಬಗ್ಗೆ ಸುತ್ತೋಲೆಯನ್ನು ಅದಷ್ಟು ಬೇಗ ಹೊರಡಿಸಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಎನ್. ಕೆಂಗೇಗೌಡ :—ಟೌನ್ ಮುನಿಸಿಪಲ್ ಪ್ಲಾನಿಂಗ್ ಅಥಾರಿಟಿಯಲ್ಲಿ ರೋಡ್ ವೈಡಿಂಗ್ ಸ್ಕ್ರೀಂ ಬರುತ್ತದೆ.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು :—ಭಾಷಣ ಮಾಡಬಾರದು ಒಂದೆರಡು ಪಾಯಿಂಟ್ ಹೇಳಿ.

ಶ್ರೀ ಬಿ.ಎನ್. ಕೆಂಗೇಗೌಡ :—ಸುಮಾರು ೧೫ ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಈ ಸ್ಕೀಮ್ ಬಗ್ಗೆ ಸರಿಯಾದ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಲಿಲ್ಲ. ರೋಡ್ ವೈಡಿಂಗ್ ಸ್ಕೀಮ್‌ನಲ್ಲಿ ಲೈಸೆನ್ಸ್ ಕೊಡುವುದಿಲ್ಲ ! ಕ್ಲಿಯರ್‌ನ್ಸ್ ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ತಾಪತ್ರಯ ಇದೆ ! ಇದರ ಕಡೆ ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಗಮನಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಮೈಕೇಲ್ ಬಿ. ಫರ್ನಾಂಡೀಸ್ :—ಕಾರ್ಪೊರೇಷನ್ನಿನಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ವಾಹನಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ ಎಷ್ಟು ? ರಿಪೇರಿಗಾಗಿ ಗ್ಯಾರೇಜಿಗೆ ಬರತಕ್ಕ ವಾಹನಗಳು ೨-೩ ವರ್ಷಗಳಾದರೂ ರಿಪೇರಿ ಆಗದೇ ಇರುವುದಕ್ಕೆ ಕಾರಣವೇನು ? ಕಾರ್ಪೊರೇಷನ್ನಿಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟಂತೆ ಒಂದು ದೊಡ್ಡ ವರ್ಕ್‌ಷಾಪ್ ಇದ್ದರೂ ಕೂಡ ಕೆಲವು ವಾಹನಗಳನ್ನು ಖಾಸಗಿ ವರ್ಕ್‌ಷಾಪ್‌ಗೆ ಕಳುಹಿಸಿ ರಿಪೇರಿ ಮಾಡಿಸುವುದರ ಕಾರಣವೇನು ? ಇದರ ಹಿಂದೆ ಯಾವ ರೆಕಾರ್ಡ್ ಇದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಕಂಡುಹಿಡಿಯಬೇಕು. ಈ ವರ್ಕ್‌ಷಾಪ್‌ಗೆ ಸಿವಿಲ್ ಇಂಜಿನಿಯರ್‌ಗೆ ಬದಲು ಆಟೋಮೋಬೈಲ್ ಇಂಜಿನಿಯರ್‌ರವರನ್ನು ತಾವು ಏತಕ್ಕೆ ನೇಮಕ ಮಾಡಬಾರದು ? ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಈ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಗಮನಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಮತ್ತೆ ಕಾರ್ಪೊರೇಷನ್ನಿನಲ್ಲಿ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ತಕ್ಕಂತೆ ಕಾರ್ಮಿಕರ ಸಂಖ್ಯೆ ಇದೆಯೋ ಇಲ್ಲವೋ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಕಾರಣ, ಬೀದಿಯಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಕಸಕಡ್ಡಿ ಹಾಗೆ ಬಿದ್ದಿರುತ್ತದೆ ! ಡಸ್ಟಬಿನ್‌ಗಳು ಮಾತ್ರ ಹಿಮಾಲಯ ಪರ್ವತದ ಹಾಗೆ ಕಾಣುತ್ತವೆ. ಅಥವಾ ಕಾರ್ಮಿಕರು ಸಾಕಷ್ಟು ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿದ್ದು ಅವರು ಖಾಸಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಇದ್ದಾರೋ ಏನೋ ? ಇಂಥವರಿಗೆ ಬೆಂಬಲ ಕೊಡತಕ್ಕವರು ಅಧಿಕಾರಿಗಳೋ ಅಥವಾ ಪುಡಾರಿಗಳೋ ಎಂಬುದನ್ನು ತನಿಖೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಈ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಸಿಟಿಸೆನ್ಸ್ ಕಮಿಟಿಯನ್ನು ರಚಿಸಿ ಇದರಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ದೋಷವನ್ನು ಸರಿಪಡಿಸಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಕೆ.ಎಂ. ತಮ್ಮಯ್ಯ :—ಸ್ವಾಮಿ, ಕಡೂರು ನಗರಕ್ಕೆ ಇರತಕ್ಕ ನೀರಿನ ತೊಂದರೆ ತಮಗೆ ತಿಳಿದೇ ಇದೆ. ಅಲ್ಲಿನ ನೀರು ಕುಡಿದರೆ ಹೆಸಿವೆ ಇಂಗಿಹೋಗುತ್ತದೆಂದು ತಾವು ಎಲೆಕ್ಷನ್‌ಗೆ ಬಂದಿದ್ದಾಗ ಹೇಳಿದ್ದಿರಿ. ಕಡೂರು ನಗರಕ್ಕೆ ನೀರು ಒದಗಿಸಲಿಕ್ಕಾಗಿ ಆರುವರೆ ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿ ಸ್ಕೀಮು ಇದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದೀರಿ ! ಅಲ್ಲದೆ ಮಳೆಗಾಲದ ಹೊತ್ತಿಗೆ ಒಳ್ಳೆಯ ನೀರು ಕೊಡಿಸುತ್ತೇವೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದಿರಿ ! ಆದರೆ ಇಲ್ಲಿಯವರೆವಿಗೂ ಏನೂ ಆಗಿಲ್ಲ. ನಿನ್ನೆ ತಾನೇ ಬಗ್ಗಡದ ನೀರು ಕುಡಿದು ಬಂದಿದ್ದೇನೆ ! ನಮಗೆ ಇರತಕ್ಕ ನೀರಿನ ತೊಂದರೆಯನ್ನು ಬಗೆಹರಿಸುತ್ತೀರಾ ?

ಶ್ರೀ ಜೆ.ಹೆಚ್. ಪಟೇಲ್ :—ಸ್ವಾಮಿ, ನಾನು ಎರಡು ಪ್ರಶ್ನೆ ಕೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಇಷ್ಟಪಡುತ್ತೇನೆ ! ಶಿವಮೊಗ್ಗ ನಗರಸಭೆಯ ವ್ಯಾಪ್ತಿಗೊಳಪಟ್ಟ ಅಂಗಳಯ್ಯನ ಕೆರೆಯಲ್ಲಿ ಜನಪ್ರಿಯತೆಗಳಿಸಬೇಕೆಂಬ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಚುನಾವಣೆ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಮಂತ್ರಿಗಳೊಬ್ಬರು ಹರಿಜನ ಗಿರಿಜನರಿಗೆ ಹಾಗೂ ಅಲ್ಪಸಂಖ್ಯಾತರಿಗೆ ಮನೆಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿಕೊಳ್ಳಲು ಹೇಳಿಬಿಟ್ಟರು. ಮಂತ್ರಿಗಳ ಮಾತು ಕೇಳಿ ಸುಮಾರು ೩೫೦ ಗುಡಿಸಲುಗಳು ಆ ಕೆರೆಯಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿಕೊಂಡವು. ಇವತ್ತು ಮುನಿಸಿಪಾಲಿಟಿಯವರು ಅಲ್ಲಿರತಕ್ಕವರನ್ನು ಒದ್ದು ಹೊರಗೆ ಹಾಕುವುದಕ್ಕೆ ಏರ್ಪಾಡು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ ! ಸುಮಾರು ನೂರಾರು ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಖರ್ಚುಮಾಡಿದ್ದಾರೆ.

ಶ್ರೀ ಹೆಚ್. ಸಿ. ಶ್ರೀಕಂಠಯ್ಯ :—ಆಗ ಮಂತ್ರಿಗಳೇ ಇರಲಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಜೆ.ಹೆಚ್. ಪಟೇಲ್ :—ಮಂತ್ರಿಗಳಾದ ಮೇಲೆ ಕೆ.ಹೆಚ್. ಶ್ರೀನಿವಾಸರವರು ಮಾಡಿಸಿದ್ದು. ಇವತ್ತು ಆಜನ ಕಣ್ಣೀರು ಹಾಕುತ್ತಿದ್ದಾರೆ, ಇದಕ್ಕೆ ನೀವು ಏನು ಮಾಡುತ್ತೀರಿ ? ಹಿಂದೆ ಈ ಸದನದಲ್ಲಿಯೇ ಚನ್ನಗಿರಿ ಟೌನಿಗೆ ನೀರುಸರಬರಾಜು ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಆದಷ್ಟು ಬೇಗ ಮಾಡಿಸುತ್ತೇವೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದಿರಿ ! ಸುಮಾರು ಒಂದು ವರ್ಷವಾಯಿತು ಇನ್ನೂ ಏನೂ ಮಾಡಿಸಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಹೆಚ್. ಸಿ. ಶ್ರೀಕಂಠಯ್ಯ :—ದುಡ್ಡುಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ.

ಶ್ರೀ ಜೆ.ಹೆಚ್. ಪಟೇಲ್ :—ಎಲ್ಲಿ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೀರಿ ? ದುಡ್ಡು ಬಂದಿಲ್ಲ ! ಏನೂ ಬಂದಿಲ್ಲ ! ಈಗಲಾದರೂ ಮಾಡಿಸುತ್ತೀರಾ ?

SRI V.V. PATTAR.—I am going to say a ward about the Jamkh-
andi water supply scheme. Water has become very dear—the charges
have become double practically—because of increase in charges of
electricity. Water is an essential commodity for every person. Due
to increase in charges of electricity this has happened. So far as the
I.P. sets are concerned, government has given a concession of exem-
ption for IP sets. I would like to know whether government intent
to exempt these water supply schemes from the purview of charges of
electricity.

SRI PRABHAKAR TELKAR.—I want to draw the attention of the
Hon. Minister to the fact that in Chitapur the drinking water supply
position has become worse and the people are not getting proper drink-
ink water. Our Minister has provided one lakh rupees for develop-
mental charges but 4 lakhs are required, if the required development
charges of 4 lakhs are not given, I feel Chitapur town may
not get water. There is nobody to look after supply of drinking
water to Chitapur people. I request the government immediately to
sanction four lakhs for the implementation of water supply scheme to
Chitapur Town.

ಶ್ರೀ ಎ.ಬಿ. ಪಾಟೀಲ್.—ಸ್ವಾಮಿ, ಆಳಂದ ತಾಲ್ಲೂಕು ಬಾರ್ಡರ್ ತಾಲ್ಲೂಕು ಇದೆ. ಹೈದರಾ
ಬಾದ್ ಗವರ್ನಮೆಂಟ್‌ನಲ್ಲಿ ಇನ್‌ಕಂಪ್ಲೀಟ್ ಆಗಿದ್ದಂತಹ ವಾಟರ್‌ಸಪ್ಲೈ ಕೆಲಸ ಇನ್ನೂ ಆಗಿಲ್ಲ.
ಆದುದರಿಂದ ಮಾನ್ಯ ಸಚಿವರು ಇದನ್ನು ಯಾವಾಗ ಕಂಪ್ಲೀಟ್ ಮಾಡಿಸುತ್ತೀರಾ ? ಇನ್ನು ಆಳಂದ
ಮುನ್ಸಿಪಾಲಿಟಿಗೆ ಯಾವ ದುಡ್ಡು ಗ್ರಾಂಟ್ ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲ. ಈ ಸಾರಿ ಬಡ್ಡು ಟೈಲಲ್ಲಿ ಕೊಡುತ್ತೀರಾ
ತಿಳಿಸಬೇಕು ?

ಶ್ರೀ ಮತಿ ಅನಸೂಯಾ ಗಜಾನನ ಶರ್ಮ.—ಇವೊತ್ತು ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ಬಹಳ ಉದಾರಿಗಳಾಗಿ
ಕುಳಿತಿದ್ದಾರೆ. ಅವರು ಯಾವಾಗಲೂ ಅದೇ ರೀತಿ ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಈಗ
ನಮ್ಮ ಅಂಕೋಲಾದ ಮುನ್ಸಿಪಾಲಿಟಿಯಲ್ಲಿ ಕಸ ತೆಗೆಯಲಿಕ್ಕೆ ಒಂದು ಮೋಟಾರು ಇಲ್ಲ. ಸರ್ಕಾರ ದವಾ
ಖಾನೆ, ಮುಂತಾದ ಸ್ಥಳಗಳಲ್ಲಿಯೇ ಈ ಕಸವನ್ನು ಹಾಕುತ್ತಾರೆ ಸಾರ್ವಜನಿಕರಿಗೆ ಇದರಿಂದ ಬಹಳ ತೊಂದರೆ
ಯಾಗಿದೆ. ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಈ ದಿನದಲ್ಲಿ ವಿಚಾರ ಮಾಡಿ ಈ ತೊಂದರೆಯನ್ನು ದೂರಮಾಡಬೇಕು.
ಇನ್ನು ನೀರು ಸರಬರಾಜು ಬಗ್ಗೆ ಈ ಗಾಂವ್ ಕೆಲಸ ಶುರುವಾಗಿದೆ. ಅದು ಆದಷ್ಟು ಬೇಗ ಮುಗಿಯ
ವಂತೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಸಹಕಾರ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

SRI M.V. RAJASHEKARAN.—Once Bangalore City had a unique
distinction as one of the garden cities of this country. Every year
lot of trees are cut down which used to exist. Therefore, will the
Hon. Minister consider this aspect of the matter and constitute a
Committee to beautify this city ?

Secondly, I want to say that out of 110 villages nearly 75 villages
come under my constituency. The Hon. Minister has been pleased to
say that they have already taken decision to earmark 5 crores of
rupees in the coming five year period. Almost Rs. 3 crores has been
spent. In this connection, I want to request that the Hon. Minister

to provide the drinking water connections for giving water facilities so that all 110 villages get drinking water facilities with immediate effect.

Lastly, I would like to say that the Hon. Minister has recently visited the Kengeri town and I would remind him the promise that he would make arrangements to provide drinking water facilities to the Kengeri town. Therefore, will the Minister consider the question of making arrangements to provide drinking water immediately to that town?

SRI S.R. BOMMAI :—You have now to answer the questions that are to be answered by the Municipal Members, Corporation or mayors. You have the administrators for Ankola Municipality, Jamakandi Municipality, it is because you have postponed the elections and many cases are there. For all these things only one answer will satisfy, that is, when you are going to hold elections to the Corporations so that you can have some relief in answering the questions. I would like to know when the Hon. Minister is going to conduct elections to the Bangalore City Corporation. Similarly to other constituencies also, such as Hubli, Dharwar, Belgaum, Mysore etc, in what period you are going to hold elections so that your burden will be reduced in answering all these queries. I want some clarifications from the Hon. Minister on this subject. I would like to know what is the financial assistance that you have promised to give? Please give the list of the Municipalities to which you have given the assistance. I would say there was a discrimination in allotment of fund so far as Municipalities are concerned. Will you place the list on the Table of the House?

ಶ್ರೀ ಹೆಚ್.ಸಿ. ಶ್ರೀಕಂಠಯ್ಯ :—ಸಹ್ಯಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಾದ ಪಂಪಾಪತಿಯವರು ಒಂದೆರಡು ಉತ್ತಮವಾದ ಸಲಹೆಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಈಗ ಶವಗಳನ್ನು ಸುಡುವುದಕ್ಕೆ ಸೌದೆಯ ಅಭಾವದಿಂದ ಬಹಳ ತೊಂದರೆ ಇದೆ. ಆದುದರಿಂದ ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ಪಟ್ಟಣಗಳಲ್ಲಿ ವಿದ್ಯುತ್ ಚಿತೆಯನ್ನು ಕಟ್ಟಿಸಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಯಾವ ಪಟ್ಟಣದಲ್ಲಿ ದಿನೇ ದಿನೇ ಜನ ಸಂಖ್ಯೆ ಹೆಚ್ಚು ಬೆಳೆಯುತ್ತದೆ ಅಂತಹ ಸ್ಥಳಗಳಲ್ಲಿ ವಿದ್ಯುತ್‌ಚಿತೆಯನ್ನು ಕಟ್ಟಿಸಬೇಕು ಮತ್ತು ಈ ಶವಗಳ ಸಾಗಾಣಿಕೆ ವ್ಯಾಸಂಗಗಳನ್ನು ಕೊಡುವ ಏರ್ಪಾಡು ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಪುರಸಭೆಯವರು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಪ್ರೋಪೋಸಲ್ ಕಳುಹಿಸಿದರೆ ಸರ್ಕಾರ ಅದಕ್ಕೆ ಅಂಗೀಕಾರ ಕೊಡುತ್ತದೆ. ಸುಮಾರು ನಾಲ್ಕೈದು ಲಕ್ಷ ಜನಸಂಖ್ಯೆ ಇರುವಂತಹ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಈ ಏರ್ಪಾಡನ್ನು ಮಾಡಲೇ ಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಇದನ್ನು ಎರಡು ಲಕ್ಷ ಜನಸಂಖ್ಯೆ ಇರತಕ್ಕ ಪಟ್ಟಣಗಳಿಗೂ ಮಾಡಬಹುದು. ಈ ಶವ ಸಾಗಾಣಿಕೆ ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಒಂದು ವ್ಯಾನ್ ಕೊಡತಕ್ಕದ್ದು ಅಂತಹ ದೊಡ್ಡದು ಏನು ಅಲ್ಲ ಇದು ಬಹಳ ಉತ್ತಮವಾದ ಸಲಹೆ. ಈಗ ಬೆಂಗಳೂರು ನಗರದಲ್ಲಿ ಇರುವ ಹಾಗೆ ವಿದ್ಯುತ್‌ಚಿತೆಯನ್ನು ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ಪಟ್ಟಣಗಳಲ್ಲಿ, ಸಿಟಿ ಮುನಿಸಿಪಾಲಿಟಿಗಳಲ್ಲಿ ಕಟ್ಟಿಸತಕ್ಕದ್ದು ಬಹಳ ಉತ್ತಮವಾದ ಕೆಲಸ. ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಆದಷ್ಟು ಜಾಗೃತೆಯಾದ ಪುರಸಭೆಯವರಾಗಲಿ ಯಾವ ಕಾರ್ಪೊರೇಷನ್ ಅವರಾಗಲಿ, ಈ ಸ್ಕ್ರೀಮ್ ಕಳುಹಿಸಿಕೊಟ್ಟರೆ ಸರ್ಕಾರ ಮಂಜೂರಾತಿಯನ್ನು ಕೊಡುತ್ತದೆ. ಇನ್ನು ಕುಡಿಯುವ ನೀರಿನ ಪ್ರಶ್ನೆಯನ್ನು ಮಾನ್ಯ ಪಂಪಾಪತಿಯವರು ಹೇಳಿದರು. ಅವರಿಗೆ ಹೆನ್ನೊಂದು ತಿಂಗಳು ನಾಲೆ ನೀರು

ಹರಿಯುತ್ತದೆ, ಆದುದರಿಂದ ತೊಂದರೆ ಇಲ್ಲ. ಈಗ ಒಂದು ತಿಂಗಳಿಗೆ ತೊಂದರೆಯಾಗುತ್ತಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಹನ್ನೆರಡು ತಿಂಗಳೂ ನೀರು ಇಲ್ಲದೆ ತೊಂದರೆವಡತಕ್ಕ ನಗರಗಳು ಬಹಳ ಇವೆ. ಇವುಗಳನ್ನು ಯಾವುದೇ ಸದಸ್ಯರು ಮಾತನಾಡಿದರೂ ಮೊದಲ ಪ್ರಶ್ನೆ ನೀರಿನ ಪ್ರಶ್ನೆಯನ್ನು ಮಾತನಾಡತಕ್ಕದ್ದು ಇದೆ. ಅಂತಹ ಉಗ್ರವಾದಂತಹ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ದಾವಣಗೆರೆಯಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲ. ಒಂದು ತಿಂಗಳು ನೀರಿನ ಸಮಸ್ಯೆ ಬಗೆಹರಿಸತಕ್ಕದ್ದು ದೊಡ್ಡ ಕೆಲಸ ಆಗಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲ, ಅದಕ್ಕೆ ನಾನು ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ. ಇನ್ನು ಎಂಪ್ಲಾಯೀಸ್ ಬಗ್ಗೆ ಈ ಆಕ್ಟಿಯು ರದ್ದಾದ ಮೇಲೆ ಎಂಪ್ಲಾಯೀಸ್ ಖಾಯಂ ಮಾಡಬೇಕು ಅನ್ನತಕ್ಕದ್ದರ ಬಗ್ಗೆ ಖಾಯಂ ಆಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡತಕ್ಕ ನೌಕರರನ್ನು ತೆಗೆಯಕೂಡದು ಎಂದು ಆದೇಶ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ. ಇದುವರೆಗೂ ಟೆಂಪರರಿ, ಡೈಲಿವೇಜಸ್‌ನಲ್ಲಿ ಇದ್ದವರಿಗೆ ಕಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ. ಆಯಾ ಪುರಸಭೆಯವರು ಕೆಲಸ ಜಾಸ್ತಿ ಇದ್ದ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ತಾತ್ಕಾಲಿಕವಾಗಿ ಡೈಲಿವೇಜಸ್ ಮೇಲೆ ಅಪಾಯಿಂಟ್ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಅವರನ್ನೆಲ್ಲಾ ಖಾಯಂ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು ಎಂದು ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದರೆ ಬಹಳ ಕಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ. ಆರ್ಥಿಕ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಂಡು ಖಾಸಗಿ ಇರತಕ್ಕ ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಜನರನ್ನು ಎಲ್ಲ ಕಡೆ ಅಪಾಯಿಂಟ್‌ಮೆಂಟ್ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಅವರನ್ನೆಲ್ಲಾ ಖಾಯಂ ಮಾಡಿ ಎಂದು ಹೇಳಿದರೆ ಕಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ. ಇವುಗಳನ್ನು ದಾವಣಗೆರೆ ಪುರಸಭೆಯ ಸಂದರ್ಭ ಹೇಗೆ ಇದೆ ಅದನ್ನು ನೋಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಇನ್ನು ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಾದ ರಾಮಚಂದ್ರರಡ್ಡಿ ಯವರು ೧೦೦ ಹಳ್ಳಿಗಳನ್ನು ಸೇರಿಸಿಕೊಂಡಿರುವ ಬಗ್ಗೆ ಅಭಿನಂದನೆಯನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸಿ ಬೇಗ ತಮ್ಮ ಪೊಸಿಷನ್‌ನಲ್ಲಿ ತೆಗೆದು ಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಒತ್ತಾಯ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇದು ಏನಾಗಿದೆ ಅಂದರೆ ಅವರ ತಲೆಯಮೇಲೆ ಏನು ಕುಳಿತಿದೆ ಅದನ್ನು ನಮ್ಮ ತಲೆಯಮೇಲೆ ತಂದು ಹಾಕಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇನ್ನು ನೀರಿನ ಸಮಸ್ಯೆ ಬಗೆಹರಿಸಲಿಕ್ಕೆ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಹಳ್ಳಿಯಲ್ಲೂ ಕೂಡ ಕುಡಿಯುವ ನೀರಿನ ಬಗ್ಗೆ ಅನುಕೂಲ ಮಾಡಿ ಕೊಡುತ್ತೇವೆ. ಆದರೆ ಅದೇ ಕಾವೇರಿ ವಾಟರ್‌ ಶೈಪ್ ಮುಖಾಂತರ ಕೊಡಲಿಕ್ಕೆ ಕಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ. ಎಲ್ಲಾ ಹಳ್ಳಿಗಳಿಗೂ ಬೋರ್‌ವೆಲ್ ಹಾಕಿಸಿ ನೀರು ಕೊಡತಕ್ಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ. ಇನ್ನು ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಾದ ರಾಮಚಂದ್ರಪ್ಪನವರು ನಮ್ಮ ಮಂಗಳೂರು ನಗರಸಭೆಯನ್ನು ಯಾವಾಗ ಕಾರ್ಪೊರೇಷನ್ ಮಾಡುತ್ತೀರಾ ಚುನಾವಣೆ ಯಾವಾಗ ಮಾಡುತ್ತೀರಾ ಎನ್ನುವ ಬಗ್ಗೆ ನನ್ನಿಂದ ಉತ್ತರವನ್ನು ಬಯಸಿದ್ದಾರೆ. ಕಾರ್ಪೊರೇಷನ್ ಮಾಡಬೇಕಾದರೆ ಅನೇಕ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳು ಆಗಬೇಕು. ಇವುಗಳನ್ನು ಅದಕ್ಕೆ ಕೆಲವಾರು ಹಳ್ಳಿಗಳು ಸೇರುತ್ತವೆ, ಕೆಲವು ಮುನಿಸಿಪಲ್ ಏರಿಯಾ ಸೇರುತ್ತದೆ. ಹಿಂದೆ ಅದು ಕಾರ್ಪೊರೇಷನ್ ಆಗಬೇಕೆಂದು ಏನು ಕೆಲಸಕಾರ್ಯಗಳು ನಡೆದಿತ್ತೋ ಆ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿ ಅದಷ್ಟು ಜಾಗೃತ ಈಗ ನಾವು ಫೈನಲ್ ಆಗಿ ಅಂತಿಮ ತೀರ್ಮಾನ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಕಾರ್ಪೊರೇಷನ್ ರಚನೆ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ.

೩-೩೦ ಪಿ.ಎಂ.

ಶ್ರೀ ಯಂ. ಟಿ. ಫರೀದ್.—ಮಂಗಳೂರು ಮುನಿಸಿಪಾಲಿಟಿಯನ್ನು ಕಾರ್ಪೊರೇಷನ್ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೀರಿ. ಕಳೆದ ಸಾರಿ ಒಂದು ನೋಟಿಫಿಕೇಷನ್ ಆದಾಗ ಕೆಲವು ಗ್ರಾಮಗಳು ಆ ವ್ಯಾಪ್ತಿಗೆ ನಾವು ಸೇರುವುದಕ್ಕೆ ಇಷ್ಟವಿಲ್ಲ; ಇದಕ್ಕೆ ನಮ್ಮ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯಿತಿಗಳು ಸೇರಿಸಬಾರದೆಂದು ಅಬ್ಬಕ್ಷನ್ ಕಳುಹಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ನಾನು ಹೇಳುವುದೇನೆಂದರೆ ತಾವು ಮಂಗಳೂರನ್ನು ಕಾರ್ಪೊರೇಷನ್ ಆಗಿ ಮಾಡುವಾಗ ಆ ವ್ಯಾಪ್ತಿಗೆ ಒಳಪಡುವ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯಿತಿಗಳ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ಕೇಳಬೇಕೆಂದು ಸೂಚಿಸಬಯಸುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಹೆಚ್. ಸಿ. ಶ್ರೀಕಂಠಯ್ಯ.—ಮೊದಲು ಈ ರೀತಿ ಅಬ್ಬಕ್ಷನ್ ಕಾಲಫಾರ್ ಮಾಡಿ ಅನಂತರ ಒಂದು ಅಂತಿಮ ತೀರ್ಮಾನ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತೇವೆ. ಇನ್ನು ಕುಡಿಯುವ ನೀರಿನ ಸೌಲಭ್ಯವನ್ನೊದಗಿಸಲು ಹೆಚ್ಚು ಹಣವನ್ನು ಖರ್ಚು ಮಾಡಿರುವುದಕ್ಕೆ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಾದ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಗಂಗಾಧರನರವರು ತಮ್ಮ ಅಭಿನಂದನೆಗಳನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಇನ್ನು ವಿಳೇದಲೆ ತೋಟಗಳವರಿಗೆ ಪಟ್ಟುಗಳನ್ನು ಕೊಡಿಸುವ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಸೂಚಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಅಧಿವೇಶನ ಮುಗಿದ ಕೂಡಲೆ ಆ ತೋಟಗಾರರಿಗೆ ಪಟ್ಟುಗಳನ್ನು ಹಂಚುವ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಮಾಡುತ್ತೇವೆ. ಮತ್ತು ಮೈಸೂರಿನ ಮಕ್ಕಾದಿ ಚೌಕದಲ್ಲಿ ಯಾರಾರೂ ಈಗ ಅಂಗಡಿಗಳನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ ಅವರಿಗೇ ಆ ಸ್ಥಳಗಳನ್ನು ಅಧ್ಯತೆ ಮೇಲೆ ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ತೀರ್ಮಾನ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಇನ್ನು ಹೌಸಿಂಗ್ ಬೋರ್ಡ್ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳಬೇಕಾದರೆ, ಈ ಮನೆಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿ ಸುಮಾರು ೧-೨ ವರ್ಷಗಳಾದರೂ ಇನ್ನೂ ಯಾರಿಗೂ ಆ ಮನೆಗಳನ್ನು ಕೊಡದೆ ಇರುವುದನ್ನು ಗಮನಿಸಿ ಮಾನ್ಯ

ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳು ಈ ಮನೆಗಳನ್ನು ಕೂಡಲೇ ಯಾತ್ರಿಕರಿಗೆ ಕೊಡಬೇಕೆಂಬುದನ್ನು ನೋಡಿ ಕೊಡುವಂತೆ ಆದೇಶ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಆ ಪ್ರದೇಶಗಳಿಗೆ ಅವಶ್ಯಕವಾಗಿ ಬೇಕಾದ ನೀರು ಹಾಗೂ ರಸ್ತೆ ಸೌಕರ್ಯಗಳನ್ನು ನಾವು ಒದಗಿಸಿಕೊಡುತ್ತೇವೆಂಬ ಭರವಸೆ ಕೊಡುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಾದ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಇಬ್ರಾಹಿಂರವರು ಮಾತನಾಡುವಾಗ ಅಲ್ಪಸಂಖ್ಯಾತರಿಗೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಉದ್ಯೋಗವನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಿಲ್ಲ ಎಂದು ತಿಳಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ, ಅವರಿಗೆ ನಾನಾ ದರೂ ಹೇಳುವುದಿಷ್ಟೆ. ಅಲ್ಪಸಂಖ್ಯಾತರಿಗೆ, ಹಿಂದುಳಿದ ವರ್ಗದವರಿಗೆ, ಹರಿಜನಗಿರಿಜನರಿಗೆ, ಇನ್ನೂ ಇತರೆಯವರಿಗೆ ಎಷ್ಟೆಷ್ಟು ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಶೇಕಡಾವಾರು ಉದ್ಯೋಗವನ್ನು ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಕಾನೂನು ಇದೆಯೋ ಅದರ ಪ್ರಕಾರ ಕೊಡುತ್ತಿದೆ ಎ. ಈ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಆಗಲಿ ಅಥವಾ ಬಡ್ತಿ ಕೊಡುವ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಆಗಲಿ ಯಾರಿಗಾದರೂ ಅನ್ಯಾಯಗಳಾಗಿದ್ದರೆ, ಅಂಥದ್ದನ್ನು ನನ್ನ ಗಮನಕ್ಕೆ ತಂದರೆ ಕೂಡಲೆ ಆ ಅನ್ಯಾಯವನ್ನು ಸರಿಪಡಿಸಲು ಸೂಕ್ತ ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಾದ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಚಂದ್ರಶೇಖರರವರು ಹೊಸದಾಗಿ ಸ್ಥಳೀಯ ಹುಟ್ಟಿ ಕೊಳ್ಳುತ್ತಿರುವ ಬಗ್ಗೆ ಪ್ರಸ್ತಾಪಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳುವುದಾದರೆ, ಕಾರ್ಪೊರೇಷನ್ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಹಳೆಯ ಸ್ಥಳಗಳನ್ನು ಬಿಟ್ಟರೆ ಬೇರೆ ಹೊಸದಾಗಿ ಎಲ್ಲಿಯೂ ಸ್ಥಳೀಯ ಹುಟ್ಟಿಕೊಳ್ಳಲು ಕಾರ್ಪೊರೇಷನ್ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಅವಕಾಶ ಕೊಡದೆ ತಕ್ಷಣ ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಒಂದು ವೇಳೆ ಕಾರ್ಪೊರೇಷನ್ ಇಂಥ ಜಾಗದಲ್ಲಿ ಹೊಸದಾಗಿ ಸ್ಥಳೀಯ ಬಂದಿವೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ತೋರಿಸಿಕೊಟ್ಟರೆ ಕೂಡಲೇ ಅದನ್ನು ಕಿತ್ತುಹಾಕಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಕ್ರಮತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಆದರೆ ಕಾರ್ಪೊರೇಷನ್ ಜಾಗವನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಬೇರೆ ಕಡೆ ಸ್ಥಳೀಯ ಬಂದಿದ್ದರೆ ಅದಕ್ಕೆ ನಾನು ಜವಾಬ್ದಾರಿಲ್ಲ. ಹಳೆಯ ಸ್ಥಳಗಳನ್ನು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಮಾಡುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಬೆಂಗಳೂರು ನಗರಸಭೆ, ಹಾಗೂ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಪ್ರಾಧಿಕಾರ ಸಂಸ್ಥೆಯವರಿಗೆ ತಲಾ ೨೦ ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಸರ್ಕಾರದಿಂದ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ.

ಇನ್ನು ಅರೋಗ್ಯ ಇಲಾಖೆ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳುವುದಾದರೆ, ಆ ಇಲಾಖೆ ಈಗ ಒಬ್ಬ ಹೊಸ ಅಧಿಕಾರಿಯನ್ನು ನೇಮಿಸಿದ್ದೇವೆ. ಈ ಇಲಾಖೆ ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ರಿವೈವ್ ಆಗಬೇಕಾಗಿದೆ. ಅಲ್ಲಿನ ಯಾವ ಹೆಲ್ತ್ ಇನ್‌ಸ್ಟಿಟ್ಯೂಟ್‌ಗಳೂ ಸರಿಯಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿಲ್ಲವೆಂದು ಅನೇಕ ದೂರುಗಳು ಬರುತ್ತಿವೆ. ಈ ದೂರುಗಳು ಬರುತ್ತಿರುವುದು ಹೊಸದೇನೂ ಅಲ್ಲ. ಇದು ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಗೊತ್ತಿರತಕ್ಕ ವಿಚಾರವೇ ಆಗಿದೆ. ಇದನ್ನೆಲ್ಲಾ ಒಂದೇ ಸಾರಿ ಶುದ್ಧಿ ಮಾಡಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಾದ ಶ್ರೀ ಆರ್ಕುಗಂರವರು ಮಾತನಾಡುತ್ತಾ, ಯಾರಾದರೂ ಒಬ್ಬ ಹೆಲ್ತ್ ಇನ್‌ಸ್ಟಿಟ್ಯೂಟ್‌ನ್ನು ವರ್ಗ ಮಾಡಿದರೆ ಕೂಡಲೇ ಆತನನ್ನು ಅಲ್ಲಿಂದ ವರ್ಗಮಾಡಬಾರದೆಂದು ಅನೇಕ ಜನ ಎಂ.ಎಲ್.ಎ.ಗಳು, ಅನೇಕ ಪ್ರಭಾವಶಾಲಿ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳೂ ಒತ್ತಾಯ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಅದೇ ಅಲ್ಲದೆ ಹೆಲ್ತ್ ಇನ್‌ಸ್ಟಿಟ್ಯೂಟ್‌ಗಳನ್ನು ಇಂಥಂಥ ಜಾಗಗಳಿಗೆ ಹಾಕಬೇಕೆಂದು ಪೂರ್ಣ ವಿಳಾಸವನ್ನೇ ಹಾಕಿ ಕೊಡುತ್ತಾರೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಅಂದರೆ ಆ ಹೆಲ್ತ್ ಇನ್‌ಸ್ಟಿಟ್ಯೂಟ್‌ಗಳು ಅಷ್ಟು ಪ್ರಭಾವಿ ಶಕ್ತಿಗಳ ಶಿಫಾರಸನ್ನು ಹೊಂದಿರುತ್ತಾರೆ.

ಶ್ರೀ ಎ. ರಾಮಚಂದ್ರ, —ಅವರು ಎಂ.ಎಲ್.ಎ.ಗಳ ಹತ್ತಿರ ಹೋಗದೆ ಇನ್ನು ಯಾರ ಹತ್ತಿರ ಹೋಗಬೇಕು ಸ್ವಾಮಿ ?

ಶ್ರೀ ಹೆಚ್. ಸಿ. ಶ್ರೀಕಂಠಯ್ಯ, —ಅವರು ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಬೇಕಾದವರು, ಅವರು ನಮ್ಮ ಹತ್ತಿರವೂ ಬರುತ್ತಾರೆ. ಒಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಈ ಹೆಲ್ತ್ ಇನ್‌ಸ್ಟಿಟ್ಯೂಟ್‌ಗಳು ಬಹಳ ವರ್ಷದಿಂದ ಒಂದೇ ಕಡೆ ಬೇರೂರಿಕೊಂಡು ಕೂತಿವೆ. ಇವತ್ತು ಅವರನ್ನು ಅಲ್ಲಿಂದ ಬೇರೆ ಕಡೆಗೆ ವರ್ಗಮಾಡದೇ ಹೋದರೆ ಸಾಧ್ಯವೇ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ಎಲ್ಲಿ ಸೊಳ್ಳೆ ಹಾವಳಿ ಇರುತ್ತದೆ ಅಂಥ ಕಡೆಗೆ ಒಬ್ಬ ಹೆಲ್ತ್ ಇನ್‌ಸ್ಟಿಟ್ಯೂಟ್ ಕೂಡ ಹೋಗುವುದಿಲ್ಲ. ಅದರಿಂದ ಈ ಅಧಿವೇಶನ ಮುಗಿದ ಕೂಡಲೇ ಎಲ್ಲ ಹೆಲ್ತ್ ಇನ್‌ಸ್ಟಿಟ್ಯೂಟ್‌ಗಳನ್ನೂ ಕೂಡಲೇ ಬೇರೆ ಕಡೆ ವರ್ಗ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ತೀರ್ಮಾನ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಆರ್. ಬೊಮ್ಮಾಯಿ —ವರ್ಗಾವಣೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ತೀರ್ಮಾನ ಮಾಡಿದ್ದೀರಿ, ಅದೇ ರೀತಿ ಕ್ಯಾನ್ಸರ್ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೂ ತೀರ್ಮಾನ ಮಾಡಿದ್ದೀರಾ ?

ಶ್ರೀ ಹೆಚ್. ಸಿ. ಶ್ರೀಕಂಠಯ್ಯ, —ಕ್ಯಾನ್ಸರ್ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೂ ತೀರ್ಮಾನ ಮಾಡಲೇಬೇಕಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಏಕೆಂದರೆ ತಮ್ಮಂಥವರೇ ಏನಾದರೂ ಬಂದು ಈ ವರ್ಗಾವಣೆಯನ್ನು ಕ್ಯಾನ್ಸರ್ ಮಾಡಿ ಎಂದು ಹೇಳಿದರೆ ವಿಧಿಯಿಲ್ಲದೆ ಮಾಡಲೇಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಇವತ್ತು ಒಂದೊಂದು ಸಿಟಿಗೆ ಒಂದೊಂದು ಆಕ್ಸ್‌ನೂ

ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಇದನ್ನೆಲ್ಲಾ ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡಿ ಒಂದು ಆಕ್ಟ್ ಮಾಡದ್ದೇವೆ. ಈಗ ನಾವು ಆಕ್ಟಾಯನ್ನು ತೆಗೆದಮೇಲೆ ಪುರಸಭೆಗಳಲ್ಲಿ ಸಿಬ್ಬಂದಿವರ್ಗ ಜಾಸ್ತಿಯಾಗಿದೆ ಎಂಬುದು ಕೇಳಿ ಬರುತ್ತಿದೆ. ಆದರೆ ಟೆಂಪೊರರಿ ಸ್ವಾಭಾವವನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಪರ್ಮನೇಂಟ್ ಆಗಿರುವವರನ್ನು ಪುರಸಭೆಗಳ ಇತರೆ ಕೆಲಸಗಳಿಗೆ ಉಪಯೋಗಿಸಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು. ಉದಾಹರಣೆಗೆ ಹೇಳುವುದಾದರೆ, ಇವತ್ತು ಬೆಂಗಳೂರು ನಗರಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಸಿಬ್ಬಂದಿವರ್ಗ ಜಾಸ್ತಿ ಆಯಿತು ಎಂಬುದನ್ನು ನಾನು ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಆದರೆ ಈಗ ಹೊಸದಾಗಿ ನಗರಸಭೆಗೆ ೧೦೦ ಹಳ್ಳಿಗಳನ್ನು ಸೇರಿಸಿ ಕೊಳ್ಳುತ್ತಿರುವುದರಿಂದ ಈ ಸಿಬ್ಬಂದಿವರ್ಗವನ್ನು ಅಲ್ಲಿಯ ಕೆಲಸ ಕಾರ್ಯಗಳಿಗೆ ನೇಮಿಸಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು. ಆಗ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಸಿಬ್ಬಂದಿ ಹೊರೆ ನಗರಸಭೆಯ ಮೇಲೆ ಬೀಳುವುದಿಲ್ಲ.

ಇನ್ನು ಮಾನ್ಯ ಜೆ. ಹೆಚ್. ಪಟೇಲರು ಮಾತನಾಡುತ್ತಾ ಚೆನ್ನಾಗಿ ವಾಟರ್‌ಸಪ್ಲೈ ಬಗ್ಗೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಒಂದೆ ಆಶ್ಚರ್ಯನ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದರು ಆದರೆ ಇದುವರೆಗೂ ಆ ಕೆಲಸ ಆಗಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳಿದರು.

ಡೆವಲಪ್‌ಮೆಂಟ್ ಗ್ರಾಂಟ್ಸ್ ಎಂದು ಒಂದು ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿರುತ್ತೇವೆ. ಇದಕ್ಕೂ ಆನ್ ಗೋಯಿಂಗ್ ಸ್ಕೀಮ್ ಎಂದು ಏನು ಇರುತ್ತದೆ ಅದಕ್ಕೂ ಸಂಬಂಧವಿಲ್ಲ. ಮುನಿಸಿಪಾಲಿಟಿಗಳು ಬೋರ್‌ವರ್ಲೆಗಳನ್ನು ತೆಗೆಸಿ ನೀರನ್ನು ಒದಗಿಸುವ ಪ್ರಶ್ನೆ ಇರುತ್ತದೆ. ಅದಕ್ಕೂ ಸಹ ಹಣವನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿರುತ್ತೇವೆ. ಆನ್‌ಗೋಯಿಂಗ್ ಸ್ಕೀಮ್‌ನಲ್ಲಿ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗಿರತಕ್ಕಂಥ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಬಡ್ವೆಟ್ ಆದಮೇಲೆ ರುರುಮಾಡುತ್ತೇವೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ನಮ್ಮ ಸ್ಟೇಟರಾದ ಶ್ರೀ ಮಲ್ಲಪ್ಪನವರು ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದ ನಾಯಕರೂ ನಮ್ಮ ಮೇಲೆ ಡಿಸ್‌ಕ್ರಿಮಿನೇಷನ್ ಮಾಡಿರುತ್ತಾರೆಂದು ಹೇಳಿರುತ್ತಾರೆ. ಎಲ್ಲ ಮುನಿಸಿಪಾಲಿಟಿಗಳಿಗೂ ಒಂದೇ ಸಮ ನಾಗಿ ದುಡ್ಡನ್ನು ಕೊಡಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಸಾದಾರಣವಾಗಿ ಹಣವನ್ನು ಖರ್ಚು ಮಾಡಬೇಕಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಅದರಲ್ಲಿ ಕುಡಿಯುವ ನೀರಿಗಾಗಿ ಪ್ರಯಾಸ ಕೊಟ್ಟಿರತಕ್ಕಂಥದ್ದಾಗುತ್ತದೆ. ಕರ್ನಾಟಕ ವಾಟರ್‌ ಸಪ್ಲೈ ಬೋರ್ಡ್‌ನ ಮ್ಯಾನೇಜ್‌ಮೆಂಟಿನವರು, ಚೀಫ್ ಇಂಜಿನಿಯರ್, ಎಕ್ಸಿಕ್ಯೂಟಿವ್ ಇಂಜಿನೀಯರ್, ಫೈನಾನ್ಸ್ ಮಿನಿಸ್ಟರ್ ಮತ್ತು ನಾನು ಒಟ್ಟಿಗೆ ಕುಳಿತು ಚರ್ಚಿಸಿ ನೀರಿನ ತೊಂದರೆ ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿ ಇದೆ ಎಂದು ಕಂಡು ಬಂದಿರುತ್ತದೆ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಅಧ್ಯತೆಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಹಣವನ್ನು ಒದಗಿಸಿದ್ದೇವೆ. ಹಾಸನ, ಅರಕಲಗೂಡು ಮುಂತಾದ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಕುಡಿಯುವ ನೀರಿಗೆ ಬಹಳ ಕಷ್ಟವಿದೆ ಎಂದು ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದ ನಾಯಕರಾದ ಶ್ರೀ ದೇವೇಗೌಡರು ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಯಾವ ಯಾವ ಮುನಿಸಿಪಾಲಿಟಿಗಳಿಗೆ ಎಷ್ಟೆಷ್ಟು ಹಣವನ್ನು ಒದಗಿಸಿದ್ದೀರಿ ಎಂಬುದರ ಬಗ್ಗೆ ಯೂ ಮತ್ತು ಸರ್ಕಾರವು ಈ ಬಗ್ಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡ ತೀರ್ಮಾನದ ಬಗ್ಗೆ ಯೂ ಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ಒದಗಿಸಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಅದನ್ನು ಅಧ್ಯಕ್ಷರ ಟೇಬಲ್ ಮೇಲೆ ಇಟ್ಟಿರುತ್ತೇನೆ. ಅದನ್ನು ದಯವಿಟ್ಟು ತಿಳಿಯಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಮಾನ್ಯ ಕೆಂಗೇಗೌಡರು ಮಾತನಾಡುತ್ತಾ ಮೈಸೂರು ನಗರಕ್ಕೆ ವಾಟರ್ ಸಪ್ಲೈ ಸ್ಕೀಮ್‌ಗಾಗಿ ಕೋಟ್ಯಾಂತರ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಖರ್ಚುಮಾಡುತ್ತೀರಿ, ಆದರೆ ಅಷ್ಟೆ ಡಿಸ್ಟ್ರಿಬ್ಯೂಷನ್ ಸಿಸ್ಟಮ್ ಸರಿಯಾಗಿ ನಡೆಯುತ್ತಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಆ ಸಿಸ್ಟಮ್‌ನ್ನು ಸರಿ ಮಾಡಲು ಎಲ್ಲ ಪ್ರಯತ್ನಗಳನ್ನು ಮಾಡುತ್ತೇನೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ, ಮತ್ತು ಮಾನ್ಯ ಸಮಿಕ್ಕರು ಬೇಸ್ ಪ್ಲಾನಿಂಗ್ ಆಥಾರಿಟಿಯ ಬಗ್ಗೆ ಏನು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ ಆ ಬಗ್ಗೆ ಸೂಕ್ತ ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ಶ್ರೀ ಮೈಕಲ್ ಫರ್ನಾಂಡಿಸ್‌ರವರು ವರ್ಕ್‌ಔಟ್ ವಿಚಾರವಾಗಿ ಹೇಳಿರುತ್ತಾರೆ. ಅದನ್ನು ವಿಚಾರಣೆ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ. ಕಾರ್ಪೊರೇಷನ್ ಮೆಮ್ಬರ್‌ನ್ನು ಕಾರ್ಪೊರೇಷನ್ ವರ್ಕ್‌ಔಟ್‌ನಲ್ಲಿಯೇ ದುರಸ್ತಿ ಮಾಡುವಂಥ ಕ್ರಮವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಆಟೊಮೊಬೈಲ್ ಇಂಜಿನಿಯರ್‌ನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿರುತ್ತಾರೆ. ಇದು ಒಂದು ಒಳ್ಳೆಯ ಸಲಹೆಯಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಈಗ ಏನು ಪೆಂಶನ್‌ನಿಕಲ್ ಇಂಜಿನಿಯರ್ಸ್ ಇರುತ್ತಾರೆ ಅವರಿಂದಲೂ ಕೂಡ ಬಹಳ ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತಿದೆ. ಅವರೂ ಸಹ ಒಳ್ಳೆಯ ಸೇವೆಯನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಬರುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ನಮ್ಮ ವರ್ಕ್‌ಶಾಪಿನಿಂದ ಬೇರೆ ವರ್ಕ್‌ಶಾಪಿಗೆ ವಾಹನಗಳ ರಿಬೇರಿ ಮಗ್ಗರೆ ಕೆಲಸಗಳಿಗೆ ಹೋಗದಂತೆ ಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಇಲ್ಲಿ ರಿಬೇರಿ ಆಗುವಂತೆ ಏರ್ಪಾಡು ಮಾಡುತ್ತೇನೆ. ಇನ್ನು ಕಾರ್ಪೊರೇಷನ್‌ನಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು ೮೫ ಮೆಮ್ಬರ್ಸ್ ಇರುತ್ತದೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ೪೫ ಮಾತ್ರ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿದೆ. ತೀರ ಕೆಟ್ಟಿರುವ ಮೆಮ್ಬರ್‌ನ್ನು ಕಂಪೆಂಟ್ ಮಾಡಿ ಬೇರೆ ಮೆಮ್ಬರ್‌ನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವ ಏರ್ಪಾಡನ್ನು ಸಹ ಮಾಡುತ್ತೇನೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಇನ್ನು ನಗರವನ್ನು ಚೊಕ್ಕಟ

ವಾಗಿ ಇಡುವ ಬಗ್ಗೆ ಎಲ್ಲ ಸದಸ್ಯರಿಂದಲೂ ಸಾಕಷ್ಟು ಸಲಹೆಗಳು ಬಂದಿರುತ್ತದೆ. ಕಸಕಡ್ಡಿ ಎಲ್ಲೂ ರಾತಿ ಯಾಗದಂತೆ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳುವುದರ ಜೊತೆಗೆ ಅವುಗಳನ್ನು ಸಾಗಾಣಿಕೆ ಮಾಡುವ ವಿಷಯದಲ್ಲಿಯೂ ಅವಶ್ಯಕ ವಾದ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಮಾಡುತ್ತೇನೆಂದು ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿಕೆಗೆ ಇಟ್ಟಿರುವೆನು.

ಇನ್ನು ಕುಡಿಯುವ ನೀರಿನ ಸಮಸ್ಯೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಜನರಲ್ ಆಗಿ ಎಲ್ಲ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರೂ ಕೂಡ ಹೇಳಿರುತ್ತಾರೆ. ಜಮಖಂಡಿ, ಚಿತ್ತಾಪುರದವರು ಬಹಳವಾಗಿ ಕುಡಿಯುವ ನೀರಿನ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳಿಕೊಂಡಿರು ತ್ತಾರೆ. ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಈ ನೀರಿನ ಸಮಸ್ಯೆ ಮೂಲತಃ ಎಲ್ಲ ಕಡೆಯೂ ಒಂದಲ್ಲ ಒಂದು ರೀತಿ ತೊಂದರೆ ಇರುತ್ತದೆ. ತೀರಾ ಸಮಸ್ಯೆಯಾಗಿ ಇರುವ ಕಡೆ ಮೊದಲನೆಯ ಆದ್ಯತೆಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ತೊಂದರೆ ಯನ್ನು ಪರಿಹರಿಸುವ ಪ್ರಯತ್ನವನ್ನು ಮಾಡುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಆರ್. ಬೊಮ್ಮಾಯಿ.—ಎಲ್ಲರ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೂ ಉತ್ತರವನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿರುತ್ತೀರಿ, ಆದರೆ ನಾನು ಕೇಳಿದ ಪ್ರಶ್ನೆಗೆ ಉತ್ತರ ಕೊಡಲಿಲ್ಲ. ಕಾರ್ಪೊರೇಷನ್ ಚುನಾವಣೆಗಳನ್ನು ಯಾವಾಗ ಸರ್ಕಾರ ದವರು ನಡೆಸುತ್ತಾರೆಂಬುದಕ್ಕೆ ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಉತ್ತರ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಕೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಸಿ. ಶ್ರೀಕಂಠಯ್ಯ.—ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದ ನಾಯಕರು ಕೇಳಿದ್ದಕ್ಕೆ ಯಾರೇ ಮೇಯರ್ ಆಗಿ ಬರಲಿ, ಯಾರ ಪ್ರೆಸಿಡೆಂಟ್ ಆಗಿ ಬರಲಿ ಉತ್ತರವನ್ನು ನಾನೆ ಹೇಳಬೇಕಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಚುನಾವಣೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಒತ್ತಾಯ ಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಈ ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಚುನಾವಣೆಗಳನ್ನು ಮಾಡುತ್ತೇವೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಯಾವ ರಾಜಕೀಯವೂ ಇರುವುದಿಲ್ಲ, ವಿರೋಧಪಕ್ಷದವರು ಅದನ್ನು ಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಮನಗಾಣಬೇಕು. ಮತ್ತೆ ಯಾವ ಕಾರಣಕ್ಕೂ ಪೋಸ್ಟ್‌ಪೋನ್ ಮಾಡುವ ಉದ್ದೇಶವೂ ಕೂಡ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಇಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಆರ್. ಬೊಮ್ಮಾಯಿ.—ಹೋದ ಸಲ ತಾವು ಒಂದು ಡೇಟ್ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೀರಿ. ಇನ್ನು ೬ ತಿಂಗಳಲ್ಲಿಯೇ ಚುನಾವಣೆಗಳನ್ನು ನಡೆಸುತ್ತೇವೆಂದು ಬೆಂಗಳೂರು ಮತ್ತು ಎಲ್ಲ ಕಾರ್ಪೊರೇಷನ್ ಚುನಾವಣೆಗಳನ್ನು ಈ ವರ್ಷದಲ್ಲಿಯೇ ಮಾಡುತ್ತೀರಾ ಎಂದು ಕೇಳುತ್ತೇನೆ. ಇನ್ನು ಎರಡು ತಿಂಗಳಲ್ಲಿಯೇ ಮಾಡುತ್ತೀರಾ ಅಥವಾ ಇನ್ನೂ ೬ ತಿಂಗಳಲ್ಲಿಯೇ ಮಾಡುತ್ತೀರಾ ನಿರ್ದಿಷ್ಟವಾಗಿ ಹೇಳಬೇಕು. ಏತಕ್ಕಿ೦ದರೆ ನಾಳೆ ಶನೀ ತಾರೀಖು ಹಬ್ಬಳಿಯಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಕಾರ್ಯಕರ್ತರು ಉಪವಾಸ ಕೂಡಲೆಕ್ಕೆ ನಿರ್ಧಾರ ಮಾಡಿರುತ್ತಾರೆ. ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಬೆಲಿಗಾಮ್ ಕೂಡ ನನಗೆ ಕಳುಹಿಸಿಕೊಟ್ಟಿರುತ್ತಾರೆ. ನಾವು ಕೂಡ ಅವರ ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ ಬಾಗವೆಬಸಬೇಕಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಅದಕ್ಕೋಸ್ಕರವಾಗಿ ಒಂದು ನಿರ್ದಿಷ್ಟವಾದ ಹೇಳಿಕೆ ಯನ್ನು ತಾವು ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಕೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಸಿ. ಶ್ರೀಕಂಠಯ್ಯ.—ತಮ್ಮ ಕಾರ್ಯಕರ್ತರು ಉಪವಾಸವನ್ನು ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳುವುದು ಬೇಡ, ತಾವು ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳುವುದು ಬೇಡ. ಏತಕ್ಕಿ೦ದರೆ ನೀವು ನಮ್ಮ ಕಾರ್ಯಕರ್ತರ ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ ಉಪವಾಸ ಕುಳಿತರೆ ಇಲ್ಲಿಯ ಕಾರ್ಯಕಲಾಪಗಳಿಗೆ ತೊಂದರೆಯಾಗುತ್ತದೆ. ಖಂಡಿತವಾಗಿಯೂ ಚುನಾವಣೆ ಗಳನ್ನು ಮಾಡುತ್ತೇವೆ, ಆದರೆ ನಿರ್ದಿಷ್ಟವಾದ ಒಂದು ದಿನವನ್ನು ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಏತಕ್ಕಿ೦ದರೆ ನೀವೇ ಕೇಳುತ್ತೀರಿ ಈ ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ಚುನಾವಣೆಗಳನ್ನು ಮಾಡುತ್ತೇವೆಂದು ಹೇಳಿದಿರಿ ಮತ್ತೆ ಏತಕ್ಕೆ ಮಾಡಲಿಲ್ಲವೆಂದೂ. ಆದ್ದರಿಂದ ಎಲ್ಲ ಕಾರ್ಪೊರೇಷನ್ ಕಮೀಷನರ್‌ರವರಿಗೂ ಆದೇಶವನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿ ದ್ದೇವೆ. ಚುನಾವಣಾ ವೇಳಾಪಟ್ಟಿಗಳನ್ನು ಹಾಕುವವರು ಅವರ ಆಗಿರುತ್ತಾರೆ. ತಾವು ಲೆಜಿಸ್ಲೇಟಿವ್ ಇರುತ್ತೀರಿ ಪ್ರತಿ ತಿಂಗಳು ಮೀಟಿಂಗ್ ಹೋಗುತ್ತೀರಿ, ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಕಮೀಷನರ್ ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ ಚರ್ಚೆ ಮಾಡಿ ತೀರ್ಮಾನ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಡೇಟ್ ಕಳುಹಿಸಿಕೊಡಿ ಎಂದು ಹೇಳಿ. ಖಂಡಿತವಾಗಿಯೂ ಅವರು ಆ ಕೆಲಸವನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಾರೆ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಆರ್. ಬೊಮ್ಮಾಯಿ.—ಚುನಾವಣೆಗಳನ್ನು ನಡೆಸಲು ಡೆಪ್ಯುಟಿ ಕಮೀಷನರ್‌ರವರಿಗೆ ಆದೇಶವನ್ನು ಕಳುಹಿಸುತ್ತೀರಾ ? ಕ್ಯಾಲೆಂಡರ್ ಅಥ್ ಇವೆಂಟ್ಸ್ ಹಾಕುವುದಕ್ಕೆ ಡೆಪ್ಯುಟಿ ಕಮೀಷನರ್ ರವರಿಗೆ ಆದೇಶವನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೀರಾ ?

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಸಿ. ಶ್ರೀಕಂಠಯ್ಯ.—ತಮಗೆ ಗೊತ್ತಿರುವ ಹಾಗೆ ಮುನ್ಸಿಪಲ್ ಎಲೆಕ್ಷನ್ ಆಗುತ್ತಿದೆ. ಕಾರ್ಪೊರೇಷನ್ ಚುನಾವಣೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಲು ಯಾವರೀತಿ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಹಾಕಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು, ಯಾವ ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ಮಾಡಬೇಕು ಎನ್ನುವುದರ ಬಗ್ಗೆಯೂ ಕಮೀಷನರ್‌ಗಳಿಗೆ ತಿಳಿಸಿರುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಆರ್. ಬೊಮ್ಮಾಯಿ.—ಯಾವ ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ಮಾಡುತ್ತೀರಿ, ಇನ್ನು ಒಂದು ತಿಂಗಳಲ್ಲಿಯೇ ಮಾಡುತ್ತೀರಾ ? ಇನ್ನು ಒಂದು ವರ್ಷದಲ್ಲಿಯೇ ಮಾಡುತ್ತೀರಾ ನಿರ್ದಿಷ್ಟವಾಗಿ ತಿಳಿಸಿ.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಸಿ. ಶ್ರೀಕಂಠಯ್ಯ.—ಇನ್ನು ಒಂದು ವರ್ಷದಲ್ಲಿಯೇ ಚುನಾವಣೆಗಳನ್ನು ನಡೆಸುತ್ತೇವೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

MR. SPEAKER.—I shall now put the Demand to the vote of the House. The question is :

“ That a sum not exceeding Rs. 11,00,50,000 inclusive of the sum granted ‘ on account ’ be granted to the Government to defray the charges which will come in course of payment during the financial year ending 31st day of March 1980 in respect of Demand No. 30 “ Urban Development etc. ”.,

The motion was adopted and the Sums were granted.

Demand Nos. 22 and 26

Taxes on Vehicles and Road Transport and Tourism

MR. SPEAKER.— I now call upon the Hon. Minister for Transport and Tourism to move his Demands.

SRI R. GUNDU RAO.— Sir, on the recommendation of the Governor, I move :

That a sum not exceeding Rs. 1,20,90,000 inclusive of the sum granted ‘on account’ be granted to the Government to defray the charges which will come in course of payment during the financial year ending 31st day of March 1980 in respect of Demand No. 22 “Taxes on Vehicles”

That a sum not exceeding Rs. 2,84,00,000 inclusive of the sum granted ‘on account’ be granted to the Government to defray the charges which will come in course of payment during the financial year ending 31st day of March 1980 in respect of Demand No. 26 “Road Transport and Tourism”.

The Question was proposed

MR. SPEAKER.— Sri A. Lakshmi Sagar will initiate the debate.

SRI S. R. BOMMAI.— Before that I would like to know from the Minister the policy of the Government so that it will be easy for us to participate in the discussions. Here and there statements are made by the Hon. Minister that they are thinking of de-nationalising the transport and they are thinking of allowing private operators to run buses in certain routes. Nothing is mentioned in the Budget speech. We cannot make out from the demands the amount set apart

If the Government is thinking of de-nationalising, if it is thinking of giving a go-by to nationalisation and if the new policy of the Government is to release certain routes to private operators, let it be made known. We want to know whether any financial arrangement is made for that purpose so that a fruitful discussion can take place on the point.

SRI R. GUNDU RAO.— In the course of reply I will state what is the thinking of the Government.

SRI A. LAKSHMI SAGAR.— May I know within what time I have to finish ?

MR. SPEAKER.— you have to conclude within 20 minutes.

SRI S. R. BOMMAI.— We will not be able to finish.

MR. SPEAKER.— What about the decision of the Business Advisory Committee.

SRI S. R. BOMMAI.— I agree. But there also we have said some important Demands require more time.

MR. SPEAKER.— I have to allot time within the total time allotted for this Demand.

SRI R. GUNDU RAO.— The discussion can be completed today and reply can be tomorrow.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.— ಆಡಳಿತ ಪಕ್ಷದ ಕಡೆಯಿಂದ ಮಾತನಾಡುವುದಕ್ಕೆ ೮ ಜನರ ಹೆಸರನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಇದಲ್ಲದೆ ಮತ್ತೆ ಯಾರಾದರೂ ಮಾತನಾಡುತ್ತಾರೆಯೇ?

ಶ್ರೀ ಭಾಸ್ಕರ ಶೆಟ್ಟಿ.— ಇಲ್ಲ.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.— ವಿರೋಧಪಕ್ಷದ ಸದಸ್ಯರ ಪೈಕಿ ೧೦ ಹೆಸರುಗಳನ್ನು ಕಳಿಸಿದ್ದಾರೆ. ೧೦ ಜನರೂ ಮಾತನಾಡಬೇಕೆಂದರೆ ಇರುವ ವೇಳೆಯಲ್ಲಿ ಟೈಂ ಆಲಾಟ್ ಮಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ.

ಶ್ರೀ ಹೆಚ್. ಗಂಗಾಧರನ್.— ಇರುವ ಕಾಲವನ್ನೇ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಹಂಚಿ.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.— ಅದರ ಬದಲು ನೀವು ನೀವೇ ಯಾರು ಯಾರು ಮಾತನಾಡಬೇಕು ಎಂಬುದರ ಬಗ್ಗೆ ತೀರ್ಮಾನ ಮಾಡಿಕೊಂಡರೆ ಉತ್ತಮ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಆರ್. ಬೊಮ್ಮಾಯಿ.— ಸಾರಿಗೆ ಇಲಾಖೆ ಬೇಡಿಕೆ ಬಹಳ ಮುಖ್ಯವಾದ ಬೇಡಿಕೆ ಯಾದ್ದರಿಂದ ಇದರ ಮೇಲೆ ಬಹಳ ಜನ ಮಾತನಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಇವತ್ತು ಚರ್ಚೆ ಮತ್ತು ಮಂತ್ರಿಗಳ ಉತ್ತರ ಎರಡೂ ಆಗಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳಿದರೆ ಅದು ಕಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ದಯೆ ವಿಟ್ಟು ನಾಳೆಯವರಿಗೂ ಮುಂದುವರಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಭಾಸ್ಕರ ಶೆಟ್ಟಿ.— ಎಲ್ಲವೂ ಮುಖ್ಯವಾದ ಬೇಡಿಕೆಗಳೇ, ಯಾವುದೂ ಮುಖ್ಯವಲ್ಲದಿಲ್ಲ. ಅಧಿವೇಶನವನ್ನು ಜೂನ್ ೨೦ರ ವರೆಗೆ ಮುಂದುವರಿಸುವುದಾದರೆ ನಮ್ಮ ಅಭ್ಯಂತರವೇನಿಲ್ಲ. ಬೇಕಾದರೆ ಆಗ ಒಂದೊಂದು ಬೇಡಿಕೆ ಮೇಲೆ ಮೂರು ಮೂರು ದಿವಸ ಚರ್ಚೆ ಮಾಡೋಣ. ಈಗ ಬಿಸಿನೆಸ್ ಆಡ್ವೈಸರಿ ಕಮಿಟಿಯಲ್ಲಿ ಯಾವ ಯಾವ ದಿನದಲ್ಲಿ ಯಾವ ಯಾವ ಬೇಡಿಕೆ ಮೇಲೆ ಚರ್ಚೆ ಮುಗಿಯಬೇಕು ಎಂಬ ಬಗ್ಗೆ ನಿರ್ಧಾರ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಆ ಪ್ರಕಾರ ಮಾಡೋಣ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಆರ್. ಬೊಮ್ಮಾಯಿ.— ಎರಡು ಗಂಟೆಗೆ ಚರ್ಚೆ ಪ್ರಾರಂಭ ಮಾಡಿದ್ದರೆ ೬ ಗಂಟೆಗೆ ಮುಗಿಸಬಹುದಾಗಿತ್ತು. ಈಗಾಗಲೇ ಸಾಕಷ್ಟು ಕಾಲವಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಈಗ ಪ್ರಾರಂಭ ಮಾಡಿ ಇವತ್ತೆ ಮುಗಿಸುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಗೋವಿಂದ ಪಿ. ವಡೆಯರಾಜ್.— ನಾವು ಜನರ ಹಿತದೃಷ್ಟಿಯಂತೆ ಮಾತನಾಡುತ್ತೇವೆ. ಅವರ (ಆಡಳಿತ ಪಕ್ಷದವರ) ದೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಯಾವುದೂ ಮುಖ್ಯವಲ್ಲ. ನಮ್ಮ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಈ ಬೇಡಿಕೆ ಮೇಲೆ ಚರ್ಚೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಆಗುತ್ತದೆ.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಭಾಸ್ಕರ ಶೆಟ್ಟಿ.— ಬಿಸಿನೆಸ್ ಅಡ್ವೈಸರಿ ಕಮಿಟಿಯಲ್ಲಿ ಏನು ತೀರ್ಮಾನ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿ ದ್ದೀವೋ ಅದರ ಪ್ರಕಾರ ಮಾಡಬೇಕೇ ಹೊರತು ಅದನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಮಾಡಬೇಕೆಂದರೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಅಲ್ಲಿ ಏನು ತೀರ್ಮಾನ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆಯೋ ಅದರ ಪ್ರಕಾರ ನಡೆದುಕೊಂಡರೆ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಅನುಕೂಲ ವಾಗುತ್ತದೆ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಆರ್. ಬೊಮ್ಮಾಯಿ.— ಇವತ್ತು ಚರ್ಚೆ ಪ್ರಾರಂಭ ಮಾಡೋಣ. ನಾಳೆ ಒಂದು ಗಂಟೆ ಚರ್ಚೆಯಾದ ಮೇಲೆ ನಂತರ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಉತ್ತರ ಕೊಡಲಿ.

ಶ್ರೀ ಆರ್. ಗುಂಡೂರಾವ್.— ನಾಳೆ ಬೇಗ ಸೇರೋಣ.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.— ಎಲ್ಲರೂ ಎಲ್ಲಾ ಬೇಡಿಕೆಯ ಮೇಲೆ ಮಾತನಾಡಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳಿದರೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಕಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ.

SRI A. LAKSHMI SAGAR.— I confine my submissions in relations to the affairs connected with the working of the Karnataka State Road Transport Corporation.

ಶ್ರೀ ಪಂಪಾಪತಿ.— ಸ್ವಾಮಿ, ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಮಾತನಾಡಲಿ. ಎಲ್ಲಾ ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಆಗಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳುವಾಗ ಇವರು ಇಂಗ್ಲೀಷಿನಲ್ಲಿ ಮಾತನಾಡಿದರೆ ಹೇಗೆ. ಅವರಿಗೆ ಕನ್ನಡ ಬರು ತ್ತದೆ. ಕನ್ನಡದಲ್ಲೇ ಮಾತನಾಡಲಿ.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.— ಹಾಗೆ ಬಲವಂತ ಮಾಡಲಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಅವರಿಗೆ ಇಷ್ಟು ಬಂದ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಮಾತ ನಾಡಬಹುದು. ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಭಾಷಣವನ್ನು ಮುಂದುವರಿಸಬಹುದು.

4.00 P.M.

SRI A LAKSHMISAGAR (Chickpet).— As per Section 18 of the Road Transport Corporation Act of 1950, a Central Act, the Karnataka Road Transport Corporation came into being to provide efficient, adequate, economical and properly co ordinated system of road trans port services in the State. The objective and the purpose for which the Corporation was established is indicated very clearly and there cannot be any ambiguity about that. It is in the context of fulfil ment of the objectives, whether or not the Corporation has been able to work for the fulfilment of these objectives is the only point, I wish to place before the House. It is said that the KSRTC is the biggest undertaking in the country with 4,494 buses, second in South India. It has nationalised transport nearly two-thirds by area and more than half by buses. There are about 20 lakh commuters using these buses and that comes to about 6 percent of the total population of the State travelled by these buses. There are about 3,500 schedules operating and they are operating nearly 9 lakh Kms. daily. It is also

stated that the life of the vehicle is about 10 years or about 5,60,000 Kms. According to the statistics given by the Corporation it is also stated that every day $1\frac{1}{2}$ vehicle is to be replaced or scrapped. Therefore, the number of vehicles to be replaced is stated to be 2,000. Then, the yearly requirement of vehicles is also in the order of 500 vehicles to be replaced every year and 300 to be supplied for purposes of augmentation. This is the size and area of operation and it is important. The main hurdle in the proper functioning of the Corporation has been ventilated through the Press and also through the platforms. Nobody appears to be satisfied with the proper and efficient functioning of the Corporation, and there cannot be any dispute about this. What are the main maladies from which the Corporation is suffering from? In my submission I will confine myself to the major factors which are contributory for the present state of affairs of the functioning of the Corporation.

Mr. Chairman (Sri M. C. Basappa) in the Chair

The Corporation Act envisages that the State Government must come in with capital investment regularly almost every year. Under the Road Transport Corporation Act, the share of the State Government is in the ratio of 2 : 1 viz., if the State Government contributes Rs. 2 crores the Central Government is to contribute about Rs. 1 crore. This is the basis upon which the State Government must come to the assistance of the undertaking for the efficient management and running of the Corporation. According to the statistics, in 1961-62 the total investment made by the State Government was Rs. 831 lakhs, and there has been some addition to this investment by the State Government till the year 1968-69. From 1968-69 upto 1974-75 the investment made by the State Government is almost nil. This is evident from the statistics supplied to us, and I am sure the Hon'ble Minister admits it. The total investment made by the State Government as on 31st March 1978 is Rs. 1,451 lakhs—this is the total investment. The main hurdle in the functioning of the Corporation is that this amount is thoroughly inadequate for proper and efficient functioning of the Corporation. The replacement of vehicles has not been done regularly and with sufficient number of vehicles. This is the biggest problem because of lack of capital investment by the State Government. As per the terms of the Act, according to which it should function, proper and efficient functioning has not been possible.

The one other factor that should be borne in mind is that the Corporation itself has ploughed back nearly 48 percent of its earning to the capital of the Corporation. It comes to about Rs. 30.35 crores

as on 31st March 1978. This is the biggest hurdle that the Corporation is facing. Sri D. Devaraj Urs was the Minister for Transport for 3 years 1971-72, 1972-73 and 1973-74. During these 3 or 4 years there has not been a single rupee addition from the Government side to the Corporation. It appears as though that Sri Devaraj Urs had been planning for denationalising in 1971-72 itself. Now he has come out openly in a sort of loud thinking that he is actively considering de nationalisation of rural routes. 45 percent of the bus-wise area is still to be done. Why the State Government has not been forward with required capital investment for the Corporation which is serving the interests of the commuters and which is one of the biggest Corporations that is functioning under the aegis of the Government with its active assistance? You will be surprised to know that 1½ vehicle is to be scrapped or thrown away every day. How many vehicles did you add to the fleet? We are running very old over-worked vehicles and one does not know whether he would travelling by these buses with any degree of safety or confidence. This is the present situation because of the non-investment of capital. As an obligation under the Act, why it was not done? All through it has been under the direct control of the Ministers, Sri Azeez Sait was the Transport Minister, Sri Mohamed Ali was the Transport and now Sri Gundu Rao is the Transport Minister. Why the Government did not evince interest in putting sufficient investment in the Corporation though it has an obligatory duty under the Road Transport Corporation Act, 1950?

This is a major and a big hurdle in the proper and efficient functioning of the Corporation and that has added to its difficulties.

The finances of the Corporation have not been properly managed. I would give one example. It is said that class III class and IV have running scales of pay and these running scale of pay are so high that it would be impossible for any Government or Central Government to function efficiently. I am also told that a driver in the Corporation, by the time he retires, he will be getting a salary of Rs.1,500 p.m. This is the situation. This is a strain on the Corporation. During the time when Sri Devaraj Urs was the Transport Minister, the only capital that he added was that he saw to it that the vehicles that were used in the drought affected areas after their use was over, they were handed over to the Corporation and he wanted that those vehicles to be treated as a capital and it amounted to Rs.56 lakhs. Apart from this, not a single rupee was added to the capital. Now I come to the working of the Corporation and its working results. I would

refer to item No.12 which deals with working results of the Corporation. I am told that in business proposition or in Corporation or in a venture, the ideal of business proposition in a matter like this is, that if there is an investment of one rupee, the return must at least be Rs. 1.50, that is the ideal. The Corporation as per its own statement, is working below this average, I do not want to elaborate on this point.

The Corporation to start with was also having a department or a workshop to have a body building programme. It did well at one point of time that is in 1973-74, it was able to build bodiet for 344 buses but in the year 1977-78 it was reduced to 31 bodies. That is to say, the department which was doing well and was picking up in the matter of bus body building work is now not utilised. The important point is, this body building activity is now handed over to private persons, The Public undertakings Committee which went into this matter has pointed out this lacunea. They have referred to this point at pages 82-83 of their report. They have considered the amount involved during the period 1969-70 and 1973-74 which involved an extra expenditure of Rs.47,76,000 on payment to private body builders. And the the report says even on this basis the total extra cost involved in entrusting this work to private parties amount to over Rs.15 lakhs. There is politics here and there is self-interest, personal interest of the persons who were managing this aspect of the matter. Why the Corporation having its own department of body building should have thought it fit to entrust this job to private persons and thereby incurring a loss to the tune of several lakhs? This is purely a matter where the persons charged with the responsibility of managing the affairs are persons who are interested either in enriching themselves or enriching others or rendering political patronage to persons who are their friends or relatives or other persons. Who is responsible for this? Nobody has pursued this matter even though the Report was presented to the Legislature on 16th April 1975. No explanation is forthcoming.

Coming to the column of traffic activity, the cost of operation of the Corporation per kilo metre is stated to be 222 paise, the actual income per kilo metre is stated to be 210 paise; there is a loss of 12 paise per kilo metre. This accounts to Rs.one lakh every day and for one year the total loss will be Rs.3.65 crores. In the context of the affairs of the Corporation in this fashion, the Government thought it fit to nationalise the contract carriages. 596 private carriages were nationalised on 30th January 1976 and nearly 600 of these vehicles, the Corporation was not in a position

to make use of them immediately. As a result, neither the Corporation was to able to get any benefit of the nationalisation of private carriages nor the owners of the private carriages whose carriages were acquired were able to get any benefit. For nearly 3 years, 400 buses were off the road ; some of the carriages acquired were not in a fit condition, they were junks and in a hurry the entire matter was gone through and it has not helped the corporation in any way.

Another result that follow from this is, nearly 5,000 persons said to be under the employment of the private carriers were taken into Corporation. This has increased the operational cost of the corporation. According to the Act, the ratio of persons to be working in the corporation per bus is said to be 1: 4.5 This is the ideal ratio. Now according to the private carriers whose carriages were taken over, they have set 1: 5 persons, all of them were taken. This is a huge burden on the corporation.

Out of 5,000 persons only 2,500 persons have been employed by the corporation and there are about 2,500 bogus employees said to be under the employment of previous matter have also got into the corporation by means of influence or by the use of money and other influences. The total result is that these persons who are under private employment numbering about 5,000 are thrashed on the Corporation. Their use is very much to be questioned. The nationalisation of contract carriages are not done in the interest of the public. There is political motive behind this move. Persons and leaders belonging to political parties have to rule over this corporation. In the process the travelling public is suffering today in our State. Compensation has not been paid to these private operators even after a lapse of three years. A sum of Rs. 20,000 has been paid per bus. The total sum supposed to be paid will be about Rs. 7 crores. The Supreme Court affirmed the legality of the nationalisation of contract carriages and it also observed that the amount of compensation must be paid forthwith. Till today, apart from Rs. 20,000 no amount has been paid even after three years. When this contract carriages were nationalised, it was thought that private carriages will not be permitted to ply their vehicles in our state. But today, private contract carriages are operating even after the nationalisation of contract carriages. Today, they are competing with the Road Transport Corporation buses. The Public Undertakings Committee has pointedly made a reference to this matter and the Government has not been able to take any steps to see that the private operators do not operate their regular services. Sometime, clandestinely and sometimes with the connivance of

police, they are operating their buses regularly. This is the state of affairs which has also contributed the mal-functioning of the corporation. This is also being talked about rather loudly. Our Chief Minister made a public statement while he was addressing a meeting at Mysore wherein he said that the Government is actively considering denationalisation of routes. Denationalisation is not good in the interests of public, after investing crores of rupees. The present investment is about 63.38 crores and they have been operating services for the last 18 years. Now, if you think in terms of denationalisation, it would be setting the clock back. This is not a progressive step. It is only being thought of as a political weapon with some motive behind it. What is happening today? National permits are being sold for one lakh rupees per permit and if denationalisation takes place, private operators will have to pay not less than Rs 25 000 per permit. In context of changing political situation, denationalisation is thought of with avowed purpose of collecting illegal and clandestine money from private operators in the guise of granting permits to them. No purpose will be served by this denationalisation. The Hon. Ministers Sri Gundu Rao said that he would be adding one thousand vehicles to the corporation. It would require about 20 crores of rupees to add 100 vehicles. I will say that it is a tall claim. You will not get 20 crores so easily now or next year. Therefore, you will not be able to add one thousand vehicles to your fleet.

About the management I want to say a few words. The Public Undertaking Committee made a report in which they said that there were frequent changes in the top post personnel of the corporation; viz. Chairmen, Vice-Chairman and the General Manager. For example - the Chairman was changed five times during the period 1966-72 the Vice-Chairman was changed five times during 1966-72 and the General Manager was changed five times during the period 1965-74. Usually, the top officers of the corporation are from IAS Cadres. For example the Vice-Chairman, General Manager etc.,

But there is a controversy whether we should have IAS officers in venture like Road Transport Corporation or not. In the interest of public whether we should have generalists or technocrats. The PUC committee report itself makes a reference to all these matters. All over the country, the thinking is that there should be technocrats only to manage these corporations but not IAS officers. For example in Railways all top officers are technocrats but not IAS officers. Therefore you must take a policy and see that the management vests in the hand decision of technocrats rather than these generalists.

Further, you are also thinking of forming five divisions in the hope that this decentralisation would bring in better results and better management. But in the interest of providing better service to the commuters, I submit that it is not going to help the public and will not work well also. Most of the areas are now running under loss and only a few areas are earning profit. Therefore, you must thoroughly study before you take a decision in this regard.

Lastly, the corporation has not been able to achieve the objects to which it was set up. There is corruption, inefficiency and interference in every stage. No effort has been taken during the last 18 years to set right the functioning of the corporation. The Public Undertakings Committee made a report in 1975. I want to know what steps the Government have taken in the last four years? Then why do you set up committees like Public Undertakings and other similar committees which are functioning on behalf of the Legislature? When they give report you treat it as a scrap of paper. Then why do you waste money for such Committees?

4-30 P.M.

If remedial action had been taken as per the Public Undertakings Committee report, most of the basic maladies from which the Corporation is suffering could have been avoided or at least minimised. It only shows that you are not interested in it. You want to make use of this Corporation for advancing your political designs and purposes and for providing employment to persons whom you think are your supporters. Therefore, the objectives of the Corporation have not been fulfilled. The Corporation is neither adequate, efficient, economical nor is a properly co-ordinated system provided. All the objectives of the Corporation have been completely fulfilled. Then, why do you have this corporation? You are a tall man, but I must tell you, Sir you are not equal to the task. This is the state in which you are placed. I would only pray GOD should help the commuters who make use of the KSRTC.

† SRI M. VEERAPPA MOILY (Karkala).—Mr. Speaker, Sir, the demands before us are very important demands. There are two important nation-building activities—one is Education and the other is tourism, which is considered to be the largest industry in the world. I think this portfolio must have been rightly assigned to a Minister of your size—of course physical also—and will power. It is not an easy job to shoulder these two great responsibilities. After all, the Road Transport with all the development has left, of course, not exactly a good tradition but you have been left behind a legend to carry on. It is not an easy task at all, I quite agree. In a developing

economy, the emphasis in public transport system is to improve public transport and to discourage the use of private vehicles. A car costing 35-45 thousand rupees may carry 3-4 people. At the same time, a bus which may cost 2 lakhs or so, may carry about 70-80 people. In a poor country like India - Karnataka is a miniature of it - we cannot afford to use private vehicles which will be unproductive and which is also, as far as the urban areas are concerned, a traffic hazard and which leads to a lot of congestion. So, if we want the national assets to be preserved, I think we will have to strengthen the public transport system in the country and of course, in our State. We hear debate about nationalisation or denationalisation, but we must understand one thing. So far as the transport system is concerned, whether it is a capitalist country or a socialist country, or more socialist countries or more capitalist countries, or more extra socialist countries, there is an effective socialist control; as far as urban transport is concerned, it is completely nationalised. Even in the capitalist countries - in places like New York, Washington, etc., this is the case. We should not forget the fact that all economists agree on this point. It is because of the public transport system that Japan is able to build up its own resources and to-day, it can stand on its own legs as one of the most forward countries in the world. The policy should, therefore, be to build up a transport structure of the right size, and pattern, consistent with the scheme of economic development and capable of meeting the demands of the future. It is amazing that despite its tremendous impact on the society, road transport has been relegated to a residual priority in the general economic development. In the report of the Planning Commission or in other reports, it is always relegated to a very backward position. As far as our country is concerned, nationalisation of goods transport was also thought of. The Government of India imposed a moratorium till the end of the third five year plan and hereafter, the entire subject was forgotten as far as the nationalisation of goods transport is concerned and it continues to be in the private sector till to-day and the nation is yet to formulate any policy. I think it is high time, that the Government of Karnataka, which is in the fore-front in economic and social development, should initiate a debate on this to see that even goods transport is rationalised so that there is no question of leaving the question because the people have forgotten it. People may forget it but the country needs it for an onward march both on the economic and the society fronts. As far as our nationalisation programme is concerned, there is a big debate now. Of course it is a pragmatic question also. The Chief Minister may not have said

that we are denationalising. I happen to know his mind. He never said it is to be denationalised. He said that we must have a pragmatic approach, keeping in view the public interest.

The expansion programme for the period 1974-79 i.e. fourth five year plan has not been achieved by the KSRTC. They have not implemented any scheme of nationalisation during the last 11 years. It is quite appropriate on the part of the Government to come out immediately with a firm policy as far as nationalisation is concerned. The percentage of nationalisation in our State is only 69% based on the area covered and not on the actual routes covered. I think this is not a correct approach because nationalisation is only in particular areas. The operation by KSRTC is on 23,398 K.M. The total operated district services are only 4,66,853 K.M. The rest is under the private sector.

SRI J. H. PATEL.—May I ask the hon. Member to clarify whether the Government of Karnataka follows the capitalist system or socialist system?

SRI VEERAPPA MOILY.—It is very clear from the subject about which we are talking that we are following socialism. With regard to urban and rural areas, of course, I do not enter into a debate. There are no scientific surveys. As far as urban and rural sectors are concerned, there are municipal services, Taluk roads, district headquarters, major cities, national high ways from village to village and taluk to taluk. I think you may conduct a scientific survey on that but we should not forget the fact about the fixing of stages. While fixing the routes it has been fixed scrupulously. While you grant permit or fix the route, please see that not more than 2 or 4 K.M. are covered by this as far as nationalised routes or other routes are concerned. As far as the non-nationalised routes is concerned I urge that you must implement and as far as the other routes are concerned try to implement the programme.

Now coming to the aid to the corporation, when compared to the other corporations this is only a corporation which is not getting any money from the Government and is generating and creating its own resources. It is not so in the case of Maharashtra and Andhra Pradesh. It is the only corporation which is paying dividend of 2½% from its inception and this is the only corporation which is promptly paying motor vehicle tax. I think the amount is Rs. 8 or 9 crores. We have brighter future for the corporation when it comes to the overall picture of transport in the country. We can also feel proud of our achievement. Of course, there are lot of things to be done.

We are yielding to pressures and are starting unremunerative routes. The corporation is losing Rs. 3 crores catering to the unremunerative routes.

Sri Lakshmi Sagar made a reference to the development which is to take place in the public sector. Ultimately, it is the professional technocrats who have to make an indepth study which alone can sustain it; other-wise you cannot develop the public sector. If you build up a better cadre of technocrats you can sustain your organisation and make all success. As far as the reorganisation is concerned I think you will have to make a scientific study because there are only four or five regional corporations. In Maharashtra because of the historical reasons there are four or five corporations and it may not be advisable here. One of two or more north and south corporations with innovation or experiment on the joint sector in the non-nationalised routes may be established in Bangalore. I think with this we can socialise the image of our Government.

About Bus Stands, I think it is right time that we have to think of a uniform system and adopt it. We have a body like Director General of Civil Aviation; it is the Director General who will construct Airports.

Sir, the Transport department should undertake the construction of the Bus Stands and it should not be left to the K.S.R.T.C. to do it. It is right time to think of a system by which we can have beautiful bus-stands everywhere. I would like to give one example. Mangalore stands as Number 2 as far as payment of vehicle tax is concerned but we don't have the bus-stand and similarly in Udipi also, we don't have a good bus stand. I request the Hon. Minister to take early steps to have beautiful bus-stands in all places.

ಶ್ರೀ ಎ. ರಾಮಚಂದ್ರ :- ಮಾನ್ಯ ಸ್ಟೇಟರು ಬಸ್ ಸ್ಟಾಂಡಿನ ಬಗ್ಗೆ ಮಾತನಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಯೋ ಹೊರತು ಬಸ್ಸಿನ ಬಗ್ಗೆ ಮಾತನಾಡುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ಕಾಣುತ್ತದೆ.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ವೀರಪ್ಪ ಮಾಯ್ಲ :- ಬಸ್ಸಿನ ಬಗ್ಗೆಯೂ ಮಾತನಾಡುತ್ತೇನೆ. As far as the operations of the buses are concerned, I would like to say the fleet utilisation should be optimum. The vehicles in operations could be 9 %, read worthy vehicles but not in operation should be 2% and off road vehicles should be 8%. If you prepare a chart for every month, you will find there is an alarming situation. Let us know how far you have conformed to the norms laid down under the transport system.

Regarding accidents, I would like to say something. The accident takes place because of the lack of proper maintenance of buses and workshops. Let us have the list of buses which are not in a condition to ply because of some defects. Let us know how many

buses are not functioning for want of minor repairs to hand-breaks, head-lights, tail lamps, wipers etc., I have many times the experience of a stoppage of bus for hours together because of some defect in the wiper or head-light. Unless you set-right all these things you will not be in a position to efficiently run the buses. So far as the Regional Workshops at Bangalore are concerned I would like to know what is the installed capacity of these Workshops and whether they are fully utilising the installed capacity or not. I am hopeful that the Hon. Minister would give those details, in his reply. Then, Sir, vehicles with minor defects will result in serious accidents in course of time. I need not go into those details. If the minor defects are properly rectified, accidents can be avoided.

Then, Sir, the Corporation has incurred a loss of Rs. 1.84 49.563 during the year 1977-78. I don't have the figures relating to the loss incurred by the Corporation during the year 1978-79. I request the Hon. Minister to see that the Corporation functions on proper lines. The Government of India has issued an amendment relating to the reservation of permits to the Backward Classes or SCs which has come into effect from 1-1-1979 but we have not yet framed the rules. Now we are in the month of May but we have not yet framed the rules as far as a result of which the SIAs and R.T. As are not in a position to grant those permits. I request the Hon. Minister to frame the rules immediately in this regard.

Regarding national permits for tourists vehicles, I would like to say something. We have nationalised the contract carriages. National permits for the tourists should be used for the benefit of tourists only but the fact is that those permits are being surreptitiously used for plying buses in the night time in the place contract carriages and there is no check altogether. They evade the tax. Earlier, the contract carriages were paying heavy taxes but now they are using the omni-buses which are meant for the benefit of tourists as contract carriages. I would like to know how many such buses the Government have seized. These buses are plying to Mangalore, and other different places. It annoys the public. We have nationalised the contract carriages with some good intention and some of the selfemployed people have lost the buses because of the nationalisation; but, there are some fleet owners, in different names, have taken the national permits and using the buses as contract carriages. They are committing fraud on the Government and the public. This has got to be put an end to by the Government immediately.

Then, Sir, there is one more lacuna as far as Section 45 is concerned. There is some problem relating to plying of trucks and other vehicles. You will have to empower the R.T.A. to grant permission to ply those trucks in the entire State of Karnataka without any restriction or specifying any road because it concerns with the common people who ply these trucks the rules have already been framed by other States but these rules have not been framed by our Government. This lacuna has hard-hit the common people who are running it.

Regarding the counter-signature of the vehicles coming from other states are concerned, we have not evolved any form. I have got a form evolved by the Tamil Nadu Government and I will pass it on to the Hon. Minister. I therefore request the Hon. Minister to evolve the form to help the persons who have been suffering on account of this defect. We will have one non official to be present in every meeting. I think the rule will have to be changed to that effect. I hope suitable amendment will be made in this regard.

I would like to speak a few words about Tourism. As far as tourism is concerned, I would like to say that this is the largest industry in the world and it should be the largest industry in Karnataka. In view of environmental developments and so many other things which we have got. This State has got a great heritage of tourist attraction. I don't think we have taken much attention. I would like to know how many foreign tourists have come to Karnataka. In our country, we have earned Rs. 3 Crores an account of foreign tourists. Therefore, I would like to know what is our contribution as far as Karnataka is concerned. I would like to know whether it relates to foreign tourists or other tourists also. We will have to not only introduce buses at Bangalore to go to Halebidu and other places but also buses should be maintained in each District by the Tourism Department. Each District should have sufficient number of buses to take the tourists to many important places. We have to maintain properly environmental developments which we have got. After all, the development of the infra-structure will attract more tourists to our State. From the balance sheet, it is clear that our Tourism Department is losing every day. There is an accumulated loss of Rs. 16 lakhs and odd as on 31-3-78. In the case of Eastern Asian countries, the doors were closed for all the pilgrims all these days and they have now opened with the result all of a sudden they have become rich countries because of the tourist attraction. So many countries have become forward countries have become forward countries only because of Tourism. Here, we have not sufficient heritage and proper environment to promote tourism. We have got

so many places of Tourist attraction. Therefore, tourism is not a subject which we can just relegate to the back. This is a very important subject and I will rather say that you must take the tourism as a first subject and transport as Number 2 subject. The Hon. Minister has to give first priority to tourism and see that it is promoted. I rather plead that the Hon. Minister must get more money to manage these two portfolios. With these few words, I support the Hon. Minister's claim for money on Transport and Tourism and conclude my speech.

5.00 p.m.

† SRI C. M. ARMUGHAM (KGF).—Mr. Chairman, Sir, I thank you very much for having given me an opportunity to speak on this Demand. Sir, this is a very big Corporation with Rs. 69 crores as its investment and this Corporation has been formed in order to give adequate services to the travelling public. First of all I would like to bring to the notice of the Government that although the Corporation was formed in 1961, we do not have a full-fledged Board for this Corporation. The total strength of this Board is 21 Members. But there is only 12 Members in this Board and most of them are Officials. The Board does not consist of Non-Official Members. In a State Corporation like this we should have non-official Members on the Board. I would like to know from the Hon. Minister why the Government has not appointed non-official members to the K.S.R.T.C. Board and I expect a reply from the Hon. Minister in this behalf. Further I would like to add that since most of the Members are Officials in the Board they are not able to take quick decisions on policy matters. For instance, purchase of spare part or purchase of tyres. In all these matters they make abnormal delay in taking decision to purchase either spare parts or tyres for the use of vehicles. As a result of this the Karnataka Road Transport is not able to give satisfactory service to the travelling public in our state. This is because all the Officers of the Corporation depends more on the Committee's decision than of individual. So why not we fix up responsibility on the Officers for taking up decisions to implement them without any delay? Sir, there are 7 to 8 Committees constituted by the State Road Transport Corporation. They are Local Purchase Committee, Divisional Level Committee, Implementation Committee, Selection Committee and like that so many Committees have been constituted by the Corporation. So, these Committees have to meet for taking up policy decisions wherever it relates to Purchase of Spare Parts or Tyre etc., But still blame is put on the individual Officers. Therefore, I suggest to the Corporation to streamline this procedure and see that quick decisions are taken in respect of policy matters.

Then, I will come to the operation of fleets. Sir, there are about 4,500 vehicles owned by our Corporation. Out of which only 75% of vehicles are being utilised and rest of them are being stationed in Depots due to unserviceable condition. With the result, the KSRTC is not able to provide adequate transport facilities to general public. Sir, last year they have purchased nearly 205 buses as against the requirement of nearly 300 buses. Unless this number is increased it may not be possible to cater the needs of travelling public. Therefore, it is high time that Hon. Minister for Transport should take some initiative in this behalf and see that Road Transport Corporation works efficiently and to the satisfaction of general public. That apart out of 4,500 vehicles we have at present nearly 50% of them are aged. They cannot be put on the road because of junk. Still Corporation is spending large sums of money for repair and replacement of spare parts on this old buses. Sir, I remember I have stated some time back if an old lady aged 70 years wears what ever amount of jewellery and nice saree she will not become a young girl of 16 years. Likewise these old junks will not become new whatever amount of spare parts are replaced on these old buses. What I wanted to say is that the KSRTC is spending lot of money on the old buses without getting good results from them. Therefore, it is high time that the Corporation should have rethinking on this matter. Because in the past we have Ministers in charge of Transport Ministry without having the knowledge of the Transport system. Thus, they have appointed their own men and friends as the Executives and General Managers of the KSRTC. I am not levelling this charge against the present Transport Minister Sri R. Gundu Rao. These things have happened in previous years. During that period crores worth of spare parts were purchased by the KSRTC which are said to be not useful for the replacement. I am told that these parts are still lying. Atleast now, the Government should have taken steps to action them. This is the state of affairs witnessing in our KSRTC. Now, it is high time that the present Hon. Minister for Transport should take steps against the concerned Officers for having purchased old spare parts for the use of KSRTC. I do not know why Government is keeping quite in this matter. They should have initiated some action against the concerned persons. Therefore, Sir, on all these points I expect answers from the Hon. Minister.

Sir, during 1975 under the 20 point programme our State Government initiated to Nationalise Bus Services in our State. Accordingly all the major routes were nationalised and nearly 600 buses were taken over from private operators. Sir, the buses which have been taken from private operators were all in good condition. I have

travelled in those buses. They have been kept in a good condition. But now what has happened. Out of 600 buses taken over on the eve of nationalisation only 300 buses are being put to use on roads and the remaining 300 buses are being stationed in the shed. I have told, the Corporation has paid lakhs of rupees as compensation to the previous owners. But the KSRTC is not able to utilise all the 600 buses. Thereby, crores of revenue was lost by the K.S.R.T.C due to non use of 300 buses. This is the state of affairs. I am not charging the present set up. This is because of cumulative effect of the Road Transport Corporation.

Then, Sir, I would like to say something about the maintenance of buses and consequential losses due to imperfect maintenance in the K.S.R.T.C. Depot. This is an organization with 32,000 workers working in various capacities. Whether buses are run or not the Corporation has to pay their salaries etc., So, the Corporation should give more attention towards maintenance of buses. Sir, I will tell you the reasons why they are not able to keep the buses in good order. The reason is there are two Chief Engineers. One on the Production side and another on the maintenance side. These two Chief Engineers are quarrelling with each other at the cost of the Corporation. They are not in good terms, These two people are fighting like cat and rat. As a result of this the work in the workshop has become standstill. For instance recently 8 buses have been sent to maintenance for being put on road, the maintenance people do not accept it and they have send it back stating that there is some defect. Likewise, if some buses are sent for reconditioning they will not do it immediately. From this we can say there is no proper coordination between these two people. As a result of this the Corporation is not able to put sufficient number of buses on the road and thus the Corporation is incurring heavy loss. The quarrel between these two men is going on for the last 3 years. They are fighting each other for their personal benefit at the cost of the corporation the general public. This is no good. Therefore, I would request the Hon. Minister to look in to this matter and see that these things are set right in interest of general public and also the Corporation. So far as the cost of operation is concerned, for every kilometre you earn about 280 paise whereas the expenditure is about 292 paise, losing 12 paise per kilometre. What is the reason for this? The corporation has a large number of technicians, big establishment. I understand that in Tamilnadu they are not losing. Kindly verify it. They have split the corporation into four or five units. Of course one good point with ours is, that our rates are a little lower than what it is in Tamilnadu. For that I compliment them. But none the less when Tamilnadu is not losing,

there is no reason why our corporation should be losing. Another point is, for the last 18 years the corporation has not incurred much loss but only during the last three years there is heavy loss? Why? The reason is you have a good number of old buses just junks. They never thought of a plan to replace the vehicles. The ministers who were in charge from the beginning till to date have not applied their minds to this problem. You are maintaining aged buses which mean costly maintenance. Everytime there is breakdown; passengers are stranded. There is no proper planning. You must take proper action to tune up the administration and the organisation. You must take action to reduce the cost of operation. Now the major expenditure for the corporation is tyres, fuels and spareparts. Why not reduce it? The Central Minister Sri Chand Ram said that at least 10% of fuel cost should be reduced. Have you applied your mind to that? In this book there is a note that 88 tyres have cost them 1,26 lakhs. How many miles they have run? You construct heavy bodies and so instead of 20000 miles running it is fit for only 300 miles. Can you not check it? The hon. member Sri Veerappa Moily was stating about de-nationalisation of buses and allowing private operators to ply buses in the routes. So far the Government have nationalised only 6% and in the name of all-India permit more than 300 buses are run in regular routes. Very nice buses run from Kerasipalyam. When they run in the regular routes, how can you expect income for your buses? Therefore, it is high time Government comes forward with a clearcut policy. When we say that we stick to socialistic policies, when we speak of socialist philosophy, everything must belong to the Government. As it is 39% are already in the private sector plus 300 permits.

As far as fares are concerned, it is our desire that all on a sudden fares should not be increased. It is not good to increase rates without proper study and economic condition. The other day the Hon. Chief Minister was saying that even agricultural labourer wants to go in the bus to his fields. It is the tendency; it is good. But that does not mean that you should increase the rates. I agree that prices have gone up. For that you can increase a little and it cannot be as much as 37.5%. Therefore, kindly see that the rate is cut down, and don't increase by 37.5% as suggested by the corporation. The Corporation has 12 units and they are not losing. Except seven units the others are earning profit. There is heavy loss in Gulbarga Division. What is the reason? This is a place wherefrom the former Transport Minister hailed. You kindly consider and see why they are not making profit. I am glad the present minister has introduced some 100 new buses and some luxury buses also. But taking the overall requirement we want 1,500 buses more, it is for the Hon Minister to

take it up. As some body suggested he can also explore getting some assistance from the World Bank. He can go to America and get some loan from the World Bank and improve the system here. I join my other friends in saying that all routes must be nationalised and don't allow a single individual to earn all the profit.

So far as bus fare is concerned, I request the Hon Minister to constitute a small committee of legislators and give them two weeks' time to suggest how and in what form fares should be increased. Taking the overall situation of the transport corporation it will be better so that the people's representatives will be participating in that small committee to be constituted. The Corporation came into being in 1961 by the merger of Mysore Road Transport Corporation, the B.T.S., the Hyderabad Road Transport Corporation and the Bombay State Road Transport Corporation though it was integrated in 1957. But they framed the Cadre and Recruitment Rules only in 1968. What a wonderful administration we had in those days? Except for the Mysore Road Transport Corporation there were no Cadre and Recruitment Rules for the other Transport Corporations which were merged and they have not made reservations for the weaker section, SC/STs and minorities. In the entire KSRTC the percentage of reservation for SC/STs is as follows :

Class I	...	2.72 per cent
Class II	...	5.48 „
Class III (Administration)	...	6.94 „
Traffic Supervisors	...	5.55 „
Drivers (ordinary job)	...	5.32 „
Diploma holders (Mech.)	...	9.00 „

The overall reservation comes to 7.57 per cent only. It is ridiculous. This is the state of affairs ever since the Corporation was formed. I appeal to the Hon'ble Minister to give adequate representation for SC/STs,

There are some officers, who are there in one place for 10 to 15 years in the KSRTC. But the General Managers never remain in one place for more than 1½ years—why? They must be permitted to remain in one place for the full term so that they may study and bring in new reforms. But by the time one tries to pick up and bring in new reforms he is dislodged. He must be there for a term of at least 3 years so that he could implement his new ideas and try to improve the economy of the Corporation.

Finally I wish to make the following suggestions for the kind consideration of the Hon'ble Minister :

1. The buses must be increased to cater to the needs of the travelling public ;
2. Cost of operation and overhead costs should be reduced ;
3. Avoid breakdowns by means of good maintenance and the standard of maintenance of vehicles should be improved ;
4. Supply of spare parts must be in time and adequate ;
5. Reconditioning of vehicles must be geared up ;
6. Administrative machinery must be streamlined ;
7. Frequent changes of the General Manager must be stopped forthwith ; and
8. Control of the fuel, tyres and spare parts which contributes a major expenditure must be under a High Power Committee.

With these few words I thank you very much for giving me a chance to speak on the subject.

† ಶ್ರೀ ಬಿ. ರಾಮಯ್ಯ (ಶೃಂಗೇರಿ).—ಸನ್ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಇಷ್ಟು ಹೊತ್ತಿನವರೆಗೆ ನಮ್ಮ ಸಾರಿಗೆ ಮತ್ತು ಪ್ರವಾಸೋದ್ಯಮ ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಯವರು ಈ ಸಭೆಯ ಮುಂದೆ ಮಂಡಿಸಿರತಕ್ಕಂಥ ಬೇಡಿಕೆಗಳನ್ನು ಬೆಂಬಲಿಸಿ ಅನೇಕ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರುಗಳು ಅನೇಕ ತರಹದ ಸಲಹೆಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಒಂದು ಸಾರಿಗೆ ಸಂಸ್ಥೆಯನ್ನು ಉನ್ನತ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಬೆಳೆಸಿಕೊಂಡು ಬರತಕ್ಕಂಥ ದಿಶೆಯಲ್ಲಿ ತೀವ್ರ ತಕ್ಕಂಥ ಲೋಪದೋಷಗಳನ್ನು ಎತ್ತಿ ಹಿಡಿದು ಮಾನ್ಯ ಲಕ್ಷ್ಮೀನಾರಾಯಣರವರು, ಮಾನ್ಯ ವೀರಪ್ಪಮೊಯಿಲರವರು ಹಾಗೂ ಮಾನ್ಯ ಆರ್ಯಗೌರವರು ಬಹಳ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಮಾತನಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಸ್ವಾಮಿ, ನಾನು ಶೃಂಗೇರಿಯಿಂದ ಬರತಕ್ಕಂಥ ಶಾಸಕನಾಗಿದ್ದೇನೆ. ಇಲ್ಲಿಂದ ಬರತಕ್ಕಂಥ ಬಸ್‌ಗಳ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಒಗ್ಗಿ ನಾನು ಈಗಾಗಲೇ ಸುಮಾರು ಸಾರಿ ತಮ್ಮ ಗಮನಕ್ಕೆ ತಂದಿದ್ದೇನೆ. ಅನೇಕ ಸಾರಿ ಬಸ್‌ಗಳ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಬಗ್ಗೆ ಬರೆದುಕೊಟ್ಟು ಹೇಳಿದ್ದೇನೆ. ಬಸ್‌ಗಳ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾತ್ರ ಹಿಂದಿನಂತೆಯೇ ಇದೆ. ಈಗ ಇರತಕ್ಕಂಥ ವಿಚಾರ ಏನೆಂದರೆ ಈ ಜೂನ್ ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲಿಂದ ಬರತಕ್ಕಂಥ ಹಳೆಯ ಬಸ್‌ಗಳಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ಜನ ಪ್ರಯಾಣ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಹಳೆಯ ಬಸ್‌ಗಳಲ್ಲಿ ನಾವು ಇಲ್ಲಿಂದ ಬೆಂಗಳೂರಿಗೆ ಬರಬೇಕಾದರೆ ನಾವು ಇಲ್ಲಿಗೆ ಬರುತ್ತೇವೆಯೋ ಇಲ್ಲವೋ ಎಂಬ ಭಯ ಉಂಟಾಗುತ್ತಿದೆ. ತಾವು ಕೂಡ್ಲೇಡೆಯವರಾದ್ದರಿಂದ ಅಲ್ಲಿಂದ ಚಿಕ್ಕವಂಗಳೂರು ಮೇಲೆ ಈ ಬಸ್‌ಗಳಲ್ಲಿ ಬರಬೇಕಾದರೆ ಯಾವ ರೀತಿಯ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಇರುತ್ತದೆ ಎಂಬುದು ತಮಗೂ ಅನುಭವವಾಗಿದೆ. ನಾವು ಈ ಬಸ್‌ಗಳಲ್ಲಿ ಬರಬೇಕಾದರೆ ಮಲೆನಾಡು ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ಮಳೆ ಬೀಳುತ್ತಿರುತ್ತದೆ : ಹಳೆಯ ಬಸ್ ಆದ್ದರಿಂದ ಮಳೆಯ ನೀರು ನಮ್ಮ ವೇಲೆ ಬೀಳುತ್ತಿರುತ್ತದೆ. ಈ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ನಾವು ಪ್ರಯಾಣ ಮಾಡುತ್ತಿರಬೇಕಾದರೆ ಕಂಡ್ಕರ್ ಬಸ್ ನಲ್ಲಿರುವ ಜನಗಳಿಗೆ ಇವರು ನಮ್ಮ ಕಡೆಯ ಶಾಸಕರು' ಎಂದು ಹೇಳಿರುತ್ತಾನೆ ; ಅವರು ನಮ್ಮ ಬಗ್ಗೆ ಇಲ್ಲಿದಲ್ಲದ ಮಾತುಗಳನ್ನಾಡುತ್ತಿರುತ್ತಾರೆ ; ಇದೆಲ್ಲವನ್ನೂ ನಾವು ಸಹಿಸಿಕೊಂಡು ಬರಬೇಕಾಗಿದೆ. ಇಂತಹ ಹಳೆಯ ಬಸ್‌ಗಳನ್ನು ಬದಲಾಯಿಸಬೇಕು. ಎಂದು ನಾವು ಅನೇಕ ಸಾರಿ ಈ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದ್ದೇವೆ. ಹೀಗೆ ಹೇಳಿದ ಮೇಲೆ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಒಂದು ಸೆಮಿನಾರಿ ಬಸ್‌ನ್ನು ಆರ್ಡರ್ ಹಾಕಿದ್ದಾರೆ. ಅದು ಶೃಂಗೇರಿಯಿಂದ ಬೆಳಗ್ಗೆ ೯.೩೦ ಗಂಟೆಗೆ ಬಿಟ್ಟು ಮಧ್ಯಾಹ್ನದ ಹೊತ್ತಿಗೆ ಬೆಂಗಳೂರಿಗೆ ಬರುತ್ತದೆ. ಅದೇ ಬಸ್ ಫುನ್ ಅಲ್ಲಿಗೆ ವ.ತ್ತಿ ಹೋಗುತ್ತದೆ. ಹೆಚ್ಚು ಬಸ್‌ಗಳು ಇಲ್ಲದೇ ಇರುವುದರಿಂದ ಪ್ರಯಾಣಿಕರಿಗೆ ತಾಣ ತೊಂದರೆ ಇದೆ. ಈ ಬಗ್ಗೆ ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಯವರು ಗಮನ ಹೂಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಯವರಿಗೆ ಶೃಂಗೇರಿಯ ಮಗ್ಗೇವಿಯ ಸಂದರ್ಶನಕ್ಕೆ ಹೋಗಲೂ ಬಸ್‌ಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಯಾಣ ಮಾಡಿ ಅನುಭವ ಪಡೆದಿರುವೆಂದು ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಯವರು ಒಂದು ಸಾರಿ ಶೃಂಗೇರಿಯ

ಮಾಗ್ನೀಷಿಯಂ ಸಂದರ್ಶನ ಮಾಡಿದರೆ ಒಳ್ಳೆಯದು ಅದರಿಂದ ಜನಗಳ ಕುಂದುಕೊರತೆಗಳು ಅವರಿಗೆ ಅರ್ಥವಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ನಾನು ಭಾವಿಸುತ್ತೇನೆ. ಈಗ ಶೃಂಗೇರಿಗೆ ಬಂದಿರತಕ್ಕಂಥ ಬಸ್ ಸೌಕರ್ಯ ಏನೇನು ಸಾಲದು. ಇತ್ತೀಚಿನ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಶೃಂಗೇರಿಯಿಂದ ಪುಣೆ, ಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕೆ ಜನಗಳ ಆಕರ್ಷಣೆ ಜಾಸ್ತಿಯಾಗಿದೆ. ಅಲ್ಲಿಗೆ ಪ್ರವೇಶ ಬಸ್‌ಗಳು ಓಡಾಡುತ್ತಿದ್ದರೂ ಸಹ ಬಸ್‌ಗಳ ತಂಬಾ ಜನಗಳು ಭರ್ತಿ ಯಾಗಿ ಅವರು ತೊಂದರೆಯನ್ನು ಪಟ್ಟು ಕೊಂಡು ಪ್ರಯಾಣ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಬೆಂಗಳೂರಿ ನಿಂದ ಶೃಂಗೇರಿಗೆ ಇನ್ನೂ ಎರಡು ಬಸ್‌ಗಳನ್ನು ಹಾಕಬೇಕು, ಈ ಬಗ್ಗೆ ಆದಷ್ಟು ಜಾಗೃತ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ಈ ಶೃಂಗೇರಿಗೆ ಬಂದಂಥ ಪ್ರವಾಸಿಗಳು ಪ್ರವಾಸಿ ಮಂದಿರಕ್ಕೆ ಬಂದು ಅದರ ಪ್ರಕೃತಿ ದೃಶ್ಯವಾದ ಸೌಂದರ್ಯವನ್ನು ನೋಡಿ ಆನಂದದಲ್ಲಿ ಮೈಮರೆಯು ತ್ತಾರೆ. ನಮ್ಮ ಈ ಶೃಂಗೇರಿ ರಿಕ್ಷೆ ತ್ರಕ್ಕೆ ಅನೇಕ ಮಂದಿ ನಮ್ಮ ಶಾಸಕರು ಬಂದು ಅಲ್ಲಿಯ ಪ್ರಕೃತಿದೃಶ್ಯ ವಾದ ಸೌಂದರ್ಯವನ್ನು ನೋಡಿ ಆನಂದಪಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಹಾಗೆಯೇ ನಮ್ಮ ಶಾಸ್ತ್ರ ಪ್ರವಾಸೋದ್ಯಮ ವಂತಿಯವರು ಒಮ್ಮೆ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಸಂದರ್ಶನ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ನಮ್ಮ ಜೊಡಿಕೆ ಇದೆ. ಇದನ್ನು ಅವರು ಪರಿಗಡಿಸಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಸ್ವಾಮಿ, ಇನ್ನೊಂದು ವಿಚಾರವೇನೆಂದರೆ ತಾವು ಈ ಸಭೆಯ ಮುಂದೆ ಇಚ್ಛಿಸುತ್ತಿರುವ ಬೆಂಗಳೂರಿನ ಪ್ರಮಾಣದ್ದು ಎಂದು ನನಗನಿಸುತ್ತಿದೆ. ತಮ್ಮ ಸಂಸ್ಥೆಯ ಗಾತ್ರಕ್ಕೆ ಇದು ಸಾಲದು ಎಂದು ನಾನು ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ತಾವು ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚು ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಹಣವನ್ನು ಕೇಳಬೇಕಾಗಿತ್ತು ಎಂದು ನನಗನಿಸುತ್ತಿದೆ. ಈಗಿರತಕ್ಕಂಥ ಬಸ್ ಸೌಕರ್ಯ ಗಳು ಸಾಕಷ್ಟು ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಜನರಿಗೆ ದೊರಕುತ್ತಿಲ್ಲ. ಇದಕ್ಕೆ ಅದನ್ನು ಹೋಲಿಸಿದರೆ ಅದರ ಗಾತ್ರ ಕಡಿಮೆ ಇದೆ. ನಾನು ಆಗಾಗ ಓಕಮೊಗಕ್ಕೆ ಪ್ರಯಾಣ ಮಾಡುತ್ತಿರುತ್ತೇನೆ. ಬಂದು ಸಾರಿ ತಮ್ಮ ಹಳೆಯ ಬಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಪ್ರಯಾಣ ಮಾಡುತ್ತಿರುವಾಗ ಅಲ್ಲಿ ಪೆಗರ್ ಥೈರಿಯವರಿಗೆ ಬಂದು ಬಸ್ ಕೆಟ್ಟು ಹೋದುದರಿಂದ ಮತ್ತೆ ವಾಪಸ್ಸು ಹೋದ ಪ್ರಸಂಗ ಉಂಟಾಯಿತು. ಅನೇಕ ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ನಾವು ಈ ಅಧಿವೇಶನಕ್ಕೆ ಬೇಬೇಕಾದರೆ ಶೇಂಕರ ಉಂಟಾಗುತ್ತಿದೆ. ಇವತ್ತು ಬೆಂಗಳೂರಿಗೆ ಬರಬೇಕೆಂದರೆ ಅದರ ಹಿಂದಿನ ದಿವಸವೇ ಇಲ್ಲಿಗೆ ಬಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಬರಬೇಕು. ಎನ್ನತಕ್ಕಂಥ ತೀರ್ಮಾನಕ್ಕೆ ಬರಬೇಕಾಗಿದೆ. ಏಕೆಂದರೆ ನಮ್ಮ ಕಡೆ ಹಳೆಯ ಬಸ್‌ಗಳನ್ನು ಹಾಕಿರುವುದರಿಂದ ಅವು ನಿಧಾನವಾಗಿ ಓಡುತ್ತಾ ರಾತ್ರಿಯ ವೇಳೆಗೆ ಬೆಂಗಳೂರನ್ನು ತಲುಪುತ್ತಿವೆ. ಇಂಥ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ನೋಡಿದಾಗ ತಾವು ಹೆಚ್ಚಿನ ಬೆಡ್ಡಿಕೆಯನ್ನು ಸಭೆಯ ಮುಂದಿಡಬೇಕಾಗಿತ್ತು. ಸ್ವಾಮಿ ತಮ್ಮ ಸಾಂಗಿ ಸಂಸ್ಥೆಯ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಮಾನ್ಯ ವಿರಪ್ಪ ಮೊಯಿಲಿಯವರು ಉತ್ತಮವಾದ ಸಲಹೆಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಅಂತಹ ನಾನು ಈ ಬಗ್ಗೆ ಕೆಲವು ರಚನಾತ್ಮಕ ಸಲಹೆಗಳನ್ನು ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಇಷ್ಟಪಡುತ್ತೇನೆ. ಈಗ ಸರ್ಕಾರದವರು ಬಸ್‌ಗಳ ರಾಷ್ಟ್ರೀಕರಣ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಹೊರಟಿದ್ದಾರೆ. ಅದಲ್ಲದೆ ಜಿಲ್ಲಾ ಕೇಂದ್ರಗಳಿಗೆ ನೇರವಾದ ಬಸ್ ರೂಟ್‌ಗಳನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು ಇನ್ನು ಕೆಲವು ರೂಟ್‌ಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಹಾಕುವುದಕ್ಕೆ ಸೂಚನೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ ಎನ್ನತಕ್ಕಂಥ ಮಾಹಿತಿಗಳು ನಮಗೆ ಕೇಳಿಬರುತ್ತಿವೆ. ಈ ಬಗ್ಗೆ ನನ್ನ ಸಲಹೆ ಏನೆಂದರೆ ಜಿಲ್ಲಾ ಕೇಂದ್ರಗಳಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಕಾರ್ಪೊರೇಷನ್‌ಗಳನ್ನು ಸ್ಥಾಪನೆ ಮಾಡಿ ಈ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ನುರಿತರ ತಕ್ಕಂಥ ಅನುಭವಿಗಳು ಏನಿದ್ದಾರೆ ಅವರ ಕೌನ್ಸಿಲ್ ಪರ್ಟಿಟ್ ಬಂಡವಾಳವನ್ನು ನಿಮ್ಮ ಶಿರಿ ಪ್ರರಂಭ ಬಂಡವಾಳದ ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ ಸೇರಿಸಿಕೊಂಡು ಅವರ ಅನುಭವವನ್ನು ನಿಮ್ಮ ಕಾರ್ಯದಕ್ಷತೆಗೆ ಜೋಡಿಸಿಕೊಂಡು ಈ ಬಂದು ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಉತ್ತಮವಾಗಿ ನಡೆಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗುವುದು ಒಳ್ಳೆಯದು ಎಂದು ಅನ್ನಿಸು ತ್ತಿದೆ. ನನ್ನ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಶಂಕರ್ ಕಂಪನಿ ಎಂದು ಇದೆ. ಇದು ಮಿಕ್ಕ ಬಸ್ ಕಂಪನಿಗಳಿಗಿಂತ ಉತ್ತಮ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿದೆ. ಅದರ ಮಾಲೀಕರು ಎಲಿಯಾಸರೂ ಬಸ್ ಕೆಟ್ಟು ಹೋಗಿ ನಿಂತರೆ, ಸಾಮಾನ್ಯವಾದ ಉಡುಪಿನಲ್ಲಿ ಬಂದು ಬಸ್‌ನ ಕೆಳಗೆ ಮಲಗಿ ಅದನ್ನು ರಿಪೇರಿ ಮಾಡಿ ಹೋಗುತ್ತಾರೆ. ಹೀಗೆ ಈ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಉತ್ತಮವಾದ ಅನುಭವವನ್ನು ಹೊಂದಿರತಕ್ಕಂಥ ಈ ಉದ್ಯಮವನ್ನು ಉತ್ತಮ ವಾಗಿ ನಡೆಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗತಕ್ಕಂಥ ಜನರು ಇದ್ದಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಮಂದಿ ಇದ್ದಾರೆ. ಅವರನ್ನು ತಮ್ಮ ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ ಸೇರಿಸಿಕೊಂಡು ಕೆಲಸಮಾಡಿದರೆ ಈ ಬಂದು ಉದ್ಯಮ ಉತ್ತಮವಾಗಿ ನಡೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ. ಇಲ್ಲದೇ ಹೋದರೆ ಬಸ್ ರಾಷ್ಟ್ರೀಕರಣವನ್ನು ತೆಗೆದುಹಾಕಿ ಎಲ್ಲಾ ಅಧಿಕಾರವನ್ನೂ ಅವರ ಕೈಗೆ ಕೊಡುವುದಾದರೆ ಅವರ ದೃಷ್ಟಿ ಸಂಪದನೆಯ ಕಡೆಗೆ ಹೋಗುತ್ತದೆ; ಇದರಿಂದ ಕೆಲಸ ಕಾರ್ಯಗಳು ಉತ್ತಮವಾಗಿ ನಡೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವಿರುವುದಿಲ್ಲ ಎಂಬ ಭಯ ನಮಗೆ ಇದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಅವರನ್ನು ತಮ್ಮ ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ ಸೇರಿಸಿಕೊಂಡು ಕೆಲಸಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳಿ ನಾನು ತಮ್ಮ ಬೆಡ್ಡಿಕೆಗಳನ್ನು ಸುಪಾರ್ಥವಾಗಿ ಅನುಮೋದಿಸಿ ನನ್ನ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

೫-೨೦ ಪಿ.ಎಂ.

† ಶ್ರೀ ಆರ್. ರಾಜ್ ಭೀಮರಾವ್ ಪಾಟೀಲ್ (ಅಲಂದ).—ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯ ರಸ್ತೆ ಸಾರಿಗೆ ಸಂಸ್ಥೆ ಮತ್ತು ಸಾರಿಗೆ ಇಲಾಖೆಗೆ ಒದಗಿಸಿರುವ ಹೂವನ್ನು ನೋಡಿದರೆ, ಸಾರಿಗೆ ಇಲಾಖೆ ಮಲಗಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಗುಲ್ಬರ್ಗ ವಿಭಾಗದ ಸಾರಿಗೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ನೋಡಿದಾಗ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಸಾರಿಗೆ ಇಲಾಖೆಗೆ ಒಂದು ಸಚಿವ ಖಾತೆ ಇದೆಯೇ ಎನ್ನುವ ಅನುಮಾನ ಬರುವುದರ ಜೊತೆಗೆ ಡೈನಿವ್ ಕ್ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವವುಳ್ಳ ಮಾನ್ಯ ಗುಂಡೂರಾಯರು ಈ ಇಲಾಖೆಯನ್ನು ವಹಿಸಿ ಕೊಂಡರೂ ಇದರ ಗತಿ ಹೀಗೆ ಇದೆಯಲ್ಲ ಎಂದ. ದುಃಖವೂ ಆಗುತ್ತದೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಉದಾಹರಣೆಯಾಗಿ, ಈ ಸುದನದ ಒಬ್ಬ ಶಾಸಕರು ಸಾರಿಗೆ ಸಂಸ್ಥೆ ಬಸ್ಸೊಂದರ ಅವಘಾತದಲ್ಲಿ ದೈವ ಕೃಪೆಯಿಂದ ಯಾವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಉಳಿದರು ಎಂದು ಹೇಳಿದರೆ ಸಹ ಈ ಇಲಾಖೆ ಯಾವ ರೀತಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿದೆ ಎಂದು ಕಂಡು ರುತ್ತದೆ. ಸರಿಯಾದ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಾದ ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರ ಕೇರಳ, ತಮಿಳುನಾಡು ಮತ್ತು ಆಂಧ್ರ ಪ್ರದೇಶ ಗಳಲ್ಲಿ ನೋಡಿದಾಗ ಅಲ್ಲಿ ಬಸ್‌ಗಳು ಕಾಲಕ್ಕೆ ಸರಿಯಾಗಿ ಬಂದು ಹೋಗುತ್ತವೆ ಮತ್ತು ಅಲ್ಲಿನ ಚಾಲಕರು ಮತ್ತು ಕಂಡಕ್ಟರ್‌ಗಳು ಒಹಳ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ ಹಾಗೂ ಅಲ್ಲಿನ ಬಸ್ ನಿಲ್ದಾಣಗಳಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಸೌಲಭ್ಯಗಳು ಇರುತ್ತದೆ. ಆದರೆ, ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಇವು ಯಾವುದೂ ಇಲ್ಲವೆಂದು ನಾನು ಘಟುಘೋಷವಾಗಿ ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಸಾರಿಗೆ ಸಂಸ್ಥೆಯವರು ಹೊಸದಾಗಿ ಖರೀದಿ ಮಾಡಿದ ಲಕ್ಸುರಿ ಬಸ್ಸೊಂದರಲ್ಲಿ ನಾವು ೫-೬ ಮಂದಿ ಶಾಸಕರು ಪ್ರಯಾಣ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೆವು ಆ ಬಸ್ಸು ಚಳ್ಳಕೆರೆಗೆ ಬಂದಾಗ, ನಿಂತು ಹೋಯಿತು ! ಚಾಲಕನನ್ನು ಕಾರಣ ಕೇಳಿದರೆ, ಬಸ್ ಖಾಂಬ್ ಆಗಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದ. ಹೊಸದಾಗಿ ಕೊಂಡ ಲಕ್ಸುರಿ ಬಸ್‌ಗಳ ಗತಿಯೇ ಹೀಗ ರರೆ ಇನ್ನು ಹಳೆಯ ಬಸ್‌ಗಳ ಗತಿ ಏನೆಂದು ಪರ್ಶಿಸುವುದು ಅಸಾಧ್ಯ. ಮಾರ್ಚ್ ಹತ್ತೊಂಬತ್ತರ ಬೇಗ್ಗೆ ಗುಲ್ಬರ್ಗ ಜಿಲ್ಲೆಯ ದೊಡ್ಡ ತಾಲ್ಲೂಕಾದ ಆಳಂದಕ್ಕೆ ಶಾಸನ ಸಭೆಗೆ ಒರಲಿಕ್ಕಾಗಿ ಬಸ್ಸು ಗಿ ಬಂದೆ. ಮಧ್ಯಾಹ್ನ ಮೂರು ಗಂಟೆಯೊಂದರೂ ಗುಲ್ಬರ್ಗ ಡಿಪೋ ದಿಂದ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದೂ ಬಸ್ ಬಂತಿಲ್ಲ. ಕೊನೆಗೆ ಹಾಲು ಸಾಗಿಸುತ್ತಿದ್ದ ವ್ಯಾನೊಂದರಲ್ಲಿ ನಾನು ಶ ಸನ ಸಭೆಗೆ ಬರಬೇಕಾಯಿತು ! ಗುಲ್ಬರ್ಗ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಬಸ್‌ಗಳ ಸ್ಥಿತಿ ಹೇಗಿದೆ ಎಂದರೆ ಅಲ್ಲಿನ ಪ್ರಯಾಣ ಮಾಡುವ ಹೊಟ್ಟೆ ತುಂಬಿದ ಹಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳು ಒಂಬತ್ತು ತಿಂಗಳಾಗುವುದರ ಅವಶ್ಯಕತೆಯೇ ಬೇಡ, ಮೊದಲೇ ಹೇಗಿಯಾಗಿ ಬಿಡುತ್ತದೆ ! ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ಹಳ್ಳಿಗಳು ಬಸ್ಸುಗಳನ್ನು ಹಾಕಿ ದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ, ನಮ್ಮ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ತಾಲ್ಲೂಕು ಮುಖ್ಯ ಕೇಂದ್ರಕ್ಕೆ ಬಂದು ಬಸ್ ಬರಲು ಮಧ್ಯಾಹ್ನ ಮೂರು ಗಂಟೆಯೊಂದರೂ ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಸಾರಿಗೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಸರಿಯಾಗಿ ನಡೆಸುವ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವಿಲ್ಲದ ಮೇಲೆ, ಸರ್ಕಾರದಿಂದಾದರೂ ಏತಕ್ಕೆ ? ಸಕಾಲಕ್ಕೆ ನ್ಯಾಯಾಲಯಗಳಿಗೆ ಹೋಗಲು, ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಶಾಲೆಗಳಿಗೆ ಹೋಗಲು ಸಕಾಲಕ್ಕೆ ಬಸ್ ಬರದಿದ್ದರೆ, ಸಾರಿಗೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಿದ್ದೇನೂ ಪ್ರಯೋಜನ ? ಬಸ್ ಬರದಿದ್ದಾಗ ಡಿಪೋ ಗೆ ಫೋನ್ ಮಾಡಿದರೆ ಒಮ್ಮೆ ಕಂಡಕ್ಟರ್ ಇಲ್ಲವೆಂದರೆ ಇನ್ನೊಮ್ಮೆ ಚಾಲಕನೇ ಇಲ್ಲವನ್ನತ್ತರೆ ಒಂದೊಂದು ಸಮಯ ಚಾಲಕ ಮತ್ತು ಕಂಡಕ್ಟರ್ ಇಬ್ಬರೂ ಇದ್ದರೆ ಗಾಡಿ ಇಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ ಸಾರಿಗೆ ಸಂಸ್ಥೆಯ ಸಿಬ್ಬಂದಿ ವರ್ಗದಲ್ಲಿ ಅನೈಯತೆ ಇಲ್ಲದೇ ಇರುವುದರಿಂದ ಹೀಗಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ನಾನು ಹೇಳಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ಈ ಸರ್ಕಾರದ ಸಾರಿಗೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ಉದಾಹರಣೆ ಹೇಳಬೇಕೆಂದರೆ ಮೊಗಲ್ ಗದೆಯೊಂದನ್ನು ಇವರ ನೆನಪಿಗೆ ತರಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ ಬಸ್ ನಿಲ್ದಾಣದಲ್ಲಿ ಬಸ್ಸುಗಾಗಿ ಜನ ಕಾಯುತ್ತಿದ್ದಾಗ ಸಮಯಕ್ಕಿಂತ ಸ್ವಲ್ಪ ಮುನ್ನ ಒಂದು ಗಾಡಿ ಬಂತಂತೆ. ಆಗ ಜನರು, ಪರವಾಗಿಲ್ಲ ಗಾಡಿ ಬೇಗ ಬಂದಿತು, ಬೇಗ ಬಂದಿತು ಎಂದು ಕೂಗಿದರಂತೆ ಆಗ ಅಲ್ಲಿಂದ ವರಾಬ್ಬರು, 'ಯಹ್ ಆಜ್ ಕಾ ಗಾಡಿ ನಹೀ, ನಹೀ ; ಯಹ್ ಕಲ್ ಕಾ ಗಾಡಿ' ಎಂದರಂತೆ ! ಅಂದರೆ, ನನ್ನ ಬರಬೇಕು ಗಿತ್ತ ಬಸ್ ಇಂದು ಬಂದಿದೆ ಎಂದು, ನಾನು ಬೆಂಗಳೂರಿನಿಂದ ಗುಲ್ಬರ್ಗಕ್ಕೆ ಹೋಗಬಹುದು ; ಆದರೆ ಅಲ್ಲಿಂದ ನನ್ನ ಊರಿಗೆ ಹೋಗುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಗುಲ್ಬರ್ಗವನ್ನು ಆರು ಗಂಟೆಗೆ ಬಿಟ್ಟರೆ ನಮ್ಮ ಊರನ್ನು ಮಧ್ಯ ರಾತ್ರಿ ಸುಮಾರು ಮೂರು ಗಂಟೆಗೆ ನಮ್ಮ ಊರಿಗೆ ಬಸ್ ತರುವುದು ! ನಮ್ಮ ಗತಿಯೇ ಹೀಗಾದರೆ ಇನ್ನು ಹಾದಿ ಹಾದಿಯಲ್ಲದವ ಹಳ್ಳಿಗಳವರ ಗತಿ ಏನು ? ಬೆಂಗಳೂರು ಬಸ್ ನಿಲ್ದಾಣದಲ್ಲಿ ನಾವು ನಾಲ್ಕೈದು ಮಂ ಶಾಸಕರು ಬಸ್ಸುಗಾಗಿ ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದೆವು ನಮ್ಮ ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ ಮಾನ್ಯ ಶಾಸಕ ಶ್ರೀ ಶಿವಣ್ಣನವರೂ ಇದ್ದರು. ಅವರು ಬಸ್ ಹತ್ತುವಾಗ ಯಾರೋ ಅವರ ಕೈ ಬನ್ನ ಕೈಹಿಡಿದರು ! ಬಸ್ ನಿಲ್ದಾಣದಲ್ಲಿ ಹೀಗಾದರೆ, ಎಲ್ಲಾದರೂ ತರ್ತಾಗಿ ಹೋಗುವವರ ಗತಿ ಏನಾಗಬೇಕು ?

ಬಸ್ ನಿಲ್ದಾಣಗಳಲ್ಲಿರುವ ಉಪಾಹಾರ ಮಂದಿರಗಳ ಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಒಂದೇ ಮಾತಿನಲ್ಲಿ ಹೇಳುವುದಾದರೆ, ಯೂನಿವರ್ಸಿಟಿ ಕಾಲೇಜು ರೋಡ್ ಬಳಿ ಕೆಂದು ಇಷ್ಟವಿದ್ದರೆ ಅದು ಈ ಬಸ್ ನಿಲ್ದಾಣಗಳಲ್ಲಿರುವ ಉಪಾಹಾರ ಮಂದಿರಗಳಿಗೆ ಹೋಗಬೇಡಿ ! ಬಸ್ ನಿಲ್ದಾಣಗಳಲ್ಲಿರುವ ಉಪಾಹಾರ ಮಂದಿರಗಳ ದುಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಇಲಾಖೆ ಸರಿಪಡಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ.

ಇನ್ನು ಪ್ರವಾಸೋದ್ಯಮ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಗುಲ್ಬರ್ಗ ಭಾಗದ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳಬೇಕಾದರೆ, ಅಲ್ಲಿ ಮೊಗಲರು, ಹಿಂದೂಗಳು ಮತ್ತು ಜಾಳುಕು ಬಾವಾದಿ ಪುಣ್ಯ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳಿಗೆ ಈ ಪುಣ್ಯ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳ ದರ್ಶನಕ್ಕೆ ನೆರೆ ರಾಜ್ಯಗಳಿಂದ ಭಕ್ತಾದಿಗಳು ಬರುತ್ತಾರೆ. ಹೀಗಿದ್ದರೂ ಪ್ರವಾಸೋದ್ಯಮ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲೆಯನ್ನು ಸರ್ಕಾರ ವಕ್ರದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ನೋಡುತ್ತಿದೆ ಎಂದು ನಾನು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ.

ಇನ್ನು ಹಾದಿ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಬಸ್ ಅಪಘಾತಕ್ಕೆ ಒಳಗಾದರೆ, ಅಪಘಾತಕ್ಕೊಳಗಾದವರಿಗೆ ತುರ್ತು ಚಿಕಿತ್ಸೆ ನೀಡಲು, ಬಸ್‌ಗಳಲ್ಲಿ ಫಸ್ಟ್ ಏಡ್ ಬಾಕ್ಸ್‌ಗಳೇ ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ಲಕ್ಷ್ಮಿ ಬಸ್‌ಗಳಲ್ಲಿ ದೂರ ಪ್ರಯಾಣ ಮಾಡುವಾಗ ಕುಡಿಯುವ ನೀರಿನ ಅಪತ್ಯಕತೆ ಇರುತ್ತದೆಂದು ತಿಳಿದು, ಅದನ್ನು ಒದಗಿಸಲಾಗಿತ್ತು. ಆದರೆ ಕೆಲವು ಬಸ್‌ಗಳಲ್ಲಿ ಖಾಲಿ ಟ್ಯಾಂಕ್ ಇರುತ್ತದೆಯೇ ಹೊರತು ನೀರೇ ಇರುವುದಿಲ್ಲ ಮತ್ತು ಕೆಲವು ಬಸ್‌ಗಳಲ್ಲಿ ಟ್ಯಾಂಕ್‌ಗಳೇ ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ಶಾರಣ ಕೇಳಿದರೆ, ಅಲ್ಲಿ ಟ್ಯಾಂಕ್‌ನಲ್ಲಿ ನೀರು ತುಂಬಿಟ್ಟರೆ ಟಪಾಲ ನೆನೆದು ಹೋಗುತ್ತದೆ, ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಇಟ್ಟಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳಿದರು. ಅಲ್ಲಿಟ್ಟರೆ ಟಪಾಲ ನೆನೆಯುವುದಾದರೆ, ಬೇರೆ ಕಡೆ ಟ್ಯಾಂಕ್‌ನ್ನು ಇಡಬಹುದಲ್ಲ ? ಹಿಂದಿನ ಹೈದರಾಬಾದ್ ಸರ್ಕಾರದಲ್ಲಿ ಡ್ರೈವರ್ ಮತ್ತು ಕಂಡಕ್ಟರ್‌ಗಳು ಇಬ್ಬರೂ ಬಸ್‌ಗಳು ಬರುವುದೇನೂ ನಿಲ್ಲುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ ಟಿಪ್ಪಣಿ ಡ್ರೈವರ್ ಮತ್ತು ಕಂಡಕ್ಟರ್‌ಗಳ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಿ ಬಸ್‌ಗಳನ್ನು ಓಡಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಅದೇ ರೀತಿ ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಸಹ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು ಕಾಲಕ್ಕೆ ಸರಿಯಾಗಿ ಬಸ್‌ಗಳನ್ನು ಓಡಿಸಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಮಾನ್ಯ ಸಚಿವರು ತಿರುಪತಿಯನ್ನು ನೋಡಿರಬಹುದು. ಅಲ್ಲಿನ ಬಸ್ ಸ್ಟ್ಯಾಂಡ್‌ಗಳಲ್ಲಿ ನೇಚರ್ ಕಾಲಿಗೆ ಸೂಕ್ತ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಮಾಡಲಾಗಿದೆ. ಈ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಉಪಯೋಗ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವವರಿಂದ ಅಲ್ಲಿ ನಾವು ನಲ್ ಜಾರ್ಜನ್ನು ವಕಲಾಲ್ಪಡುತ್ತಾರೆ. ಅದೇ ರೀತಿ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಸಹ ಮೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ಬಸ್ ನಿಲ್ದಾಣಗಳಲ್ಲಿದ್ದರೂ ನೇಚರ್ ಕಾಲಿಗೆ ಸೂಕ್ತ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟು, ಜನರಿಗೆ ಯೋಗ್ಯ ರೀತಿಯ ಸೌಲಭ್ಯಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಿ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಬಸ್ ದರದ ಬಗ್ಗೆ ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರ ಮತ್ತು ಕರ್ನಾಟಕವನ್ನು ಹೋಲಿಸಿ ನೋಡಿದರೆ, ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ದರವಿದ್ದರೂ ಇಲ್ಲಿ ಸೌಲಭ್ಯಗಳಿಲ್ಲ. ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರದಲ್ಲಿ ಕಡಮೆ ದರವಿದ್ದರೂ ಅಲ್ಲಿ ಸೌಲಭ್ಯಗಳು ಹೆಚ್ಚು. ಇದು ಬಹಳ ಖೇದಕರ ವಿಚಾರ. ಆದುದರಿಂದ, ಕರ್ನಾಟಕ ಸಾರಿಗೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ರಂಜಾ, ದ್ಯಂತ ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಅದರಲ್ಲಿ ಗುಲ್ಬರ್ಗ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಉತ್ತಮಪಡಿಸಿ, ಪ್ರಯಾಣಿಕರಿಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಹೆಚ್ಚು ಸೌಲಭ್ಯಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಸುಧಾರಿಸಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಈ ಸಾಲಿನ ಅಯವ್ಯಯದಲ್ಲಿ ರಸ್ತೆ ಸಾರಿಗೆ ಇಲಾಖೆಗೆ ಕೊಟ್ಟಿರುವ ಹಣ ಬಹಳ ಕಡಮೆ ಇದೆ. ಈ ಇಲಾಖೆ ಕೋಟಾಂತರ ಜನರ ಸೇವೆ ಸಲ್ಲಿಸುವ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ಹೊತ್ತಿರುವುದರಿಂದ, ಈ ಹಣ ಸಾಕಾಗದಾಗಿದೆ. ಆದುದರಿಂದ, ವಿಶ್ವಬ್ಯಾಂಕಿನಿಂದ ಸಾಲ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಜನ ಸಮಾಜಕ್ಕೆ ಸಾರಿಗೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ಹೆಚ್ಚು ಅನುಕೂಲಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಈಗ ಯೂನಿಯನ್‌ಗೂ ಮತ್ತು ಡ್ರೈವರ್ ಹಾಗೂ ಕಂಡಕ್ಟರ್‌ಗಳಿಗೂ ಅನ್ಯೋನ್ಯತೆ ಇಲ್ಲವೆಂದು ಕೇಳಿಬರುತ್ತಿದೆ. ಆದುದರಿಂದ ಅದರಿಂದ ಸ್ವಲ್ಪ ಕಡಿಮೆ ಪರಿಹಾರ ಕಂಡುಹಿಡಿಯಬೇಕೆಂದು ಮಾನ್ಯ ಸಚಿವರಲ್ಲಿ ಕೇಳಿಕೊಂಡು, ನನ್ನ ಮಾತನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

† ಶ್ರೀ ಸಿ. ಕೆ. ಕೃಷ್ಣಗೌಡ (ಬಾಗಲಕೋಟೆ) : ಸನ್ಮಾನ್ಯ ಸಭಾಪತಿಗಳೇ, ಶ್ರೀಮಾನ್ ಗುಂಡೂರಾಯರು ಮಂಡಿಸಿದ ಸಾರಿಗೆ ಸಂಸ್ಥೆಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಹಣಕಾಸಿನ ಬಿಡುಕೆಯನ್ನು ಸ್ವಾಗತಿಸುತ್ತಾ ಎರಡು ಮಾತುಗಳನ್ನು ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಇಚ್ಛಿಸುತ್ತೇನೆ. ಸಾಮಾನ್ಯ ಮೊತ್ತ ಬಾಗಲಕೋಟೆ ಬಸ್ ನಿಲ್ದಾಣದಲ್ಲಿ ಜನ ಸತ್ತರು; ಬಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಆಗತಕ್ಕ ದೋಷವಿದ್ದು ಇವರು ಸತ್ತರು; ಇಲ್ಲಿ ದುರ್ದೈವದ ಸಂಗತಿ ಎಂದರೆ ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ಸಾಹಿಬರಾಗಲಿ ಅಥವಾ ಒಂದು ದೋಷದ ಕೆಲಸ ಆಗುತ್ತಿಲ್ಲ;

ಬಸ್ಸನ್ನು ರಿವೇರಿ ಮಾಡತಕ್ಕ ಜನರಿಂದ ಅಗತಕ್ಕ ದೋಷ ಇದು ; ಇವರನ್ನು ಬೇರೆ ರಾಜ್ಯಗಳಿಗೆ ಕಳುಹಿಸಿಕೊಡಬೇಕೆಂದು ನಾನು ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳಲ್ಲಿ ಕಳಕಳಿಯಿಂದ ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಬಸ್ಸುಗಳನ್ನು ರಿವೇರಿ ಮಾಡತಕ್ಕ ಜನ ಯಾವಾಗಲೂ ನಿಷೇಯಲ್ಲಿರುತ್ತಾರೆ.

ಸ್ವಾಮಿ, ಈ ಸಾರಿಗೆ ಸಂಸ್ಥೆ ಹುಟ್ಟಿದಾಗಿನಿಂದ ಬಾಗಲಕೋಟೆಗೆ ಬಸ್ಸುಗಳ ಅನಾನುಕೂಲತೆಯು ತೊಡಕು ಬಿಡಲಿಲ್ಲದು ; ಪ್ರತಿ ದಿವಸ ಬಸ್ಸುಗಳು ಸರಿಯಾದ ವೇಳೆಗೆ ಹೊರಡುವುದಿಲ್ಲ ; ಹೊರಟಂಥ ಸ್ಥಳಕ್ಕೆ ಸರಿಯಾದ ವೇಳೆಗೆ ತಲುಪುವುದಿಲ್ಲ. ಹೊರಡುವ ಕಾಲಕ್ಕೆ ೪-೫ ತಾಸುಗಳು ತಡವಾಗುತ್ತವೆ ; ಮುಟ್ಟುವ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಒಂದು ದಿವಸವಾದರೂ ತಡವಾಗುತ್ತದೆ. ಹೀಗಾಗಿ ನಮ್ಮ ಭಾಗದ ಜನ ಬಸ್ಸುಗಳಿಗಾಗಿ ಕಾದುಕಾದು ಬೇಸತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಈ ರೀತಿ ಆಗುವುದಕ್ಕೆ ಮುಖ್ಯವಾದ ಕಾರಣವೇನೆಂದರೆ ; ನಮ್ಮ ಭಾಗಕ್ಕೆ ಸಾರಿಗೆ ಸಂಸ್ಥೆಯವರು ಹೊಸ ಬಸ್ಸುಗಳನ್ನು ಹಾಕದೇ ಇರುವುದು ಮುಖ್ಯ ಕಾರಣವಾಗಿದೆ. ಅಕಸ್ಮಾತ್ತಾಗಿ ಒಂದೆರಡು ಬಸ್ಸುಗಳು ಹೊಸದಾಗಿ ಬಂದರೆ, ಎಲ್ಲಾ ಕಡೆಯ ಜಾತ್ರೆಗಳನ್ನೂ, ಮೈಸೂರು ದಸರಾ ಉತ್ಸವವನ್ನು ಮುಗಿಸಿಕೊಂಡು ಬರುತ್ತವೆ ನಮ್ಮ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಹಳೆಯ ಬಸ್ಸುಗಳನ್ನೇ ಓಡಿಸುತ್ತಿರುವುದರಿಂದ ದಿನಂಪ್ರತಿ ಬಾಗಲಕೋಟೆಗೆ ಬಂದುಹೋಗತಕ್ಕ ೮-೧೦ ಸಾವಿರ ಜನರಿಗೆ ತೊಂದರೆಯಾಗಿದೆ. ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ನಮ್ಮ ಭಾಗದ ಜನತೆಯ ಹಿತದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಉತ್ತಮ ಬಸ್ಸುಗಳನ್ನು ಹಾಕುವುದಕ್ಕೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ತಮ್ಮ ಮೂಲಕ ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ಇಷ್ಟು ಬಸ್ ನಿಲ್ದಾಣದಲ್ಲೆರತಕ್ಕ ಅಷ್ಟವಸ್ತೆಯನ್ನು ಹೇಳತೀರದಷ್ಟಾಗಿದೆ. ಜನಗಳಿಗೆ ಕುಡಿಯಲಿಕ್ಕೆ ನೀರು ಇಲ್ಲ ; ಮಲಮೂತ್ರ ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಸರಿಯಾದ ಪಾಯಿಖಾನೆಗಳಿಲ್ಲ ; ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳಲಿಕ್ಕೆ ಸಜ್ಜೆ ತಾದ ಸ್ಥಳವಿಲ್ಲ ; ಪಾಯಿಖಾನೆ ಸ್ಥಳಗಳಂತೂ ಒಂದು ನರಕಕುಂಡಲ ಇದ್ದ ಹಾಗೆ ಇವೆ. ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಬಸ್ ನಿಲ್ದಾಣಗಳಲ್ಲೆರತಕ್ಕ ಪಾಯಿಖಾನೆಗಳನ್ನು ಸಜ್ಜೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಗಮನಕೊಡಬೇಕು ; ಅಲ್ಲದೆ, ಜನತೆಗೆ ಕುಡಿಯುವ ನೀರಿನ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮತ್ತು ಉತ್ತಮವಾದ ತಿಂಡಿ ಊಟಗಳು ಹೋಟೆಲುಗಳಲ್ಲಿ ದೊರೆಯುವಂತ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ಸ್ವಾಮಿ, ಮೊನ್ನೆ ಒಂದು ಘಟನೆ ಬಾಗಲಕೋಟೆ ಬಸ್ ನಿಲ್ದಾಣದಲ್ಲಿ ನಡೆಯಿತು ; ಹಳ್ಳಿಯಿಂದ ಬರತಕ್ಕ ಹಳೇ ಬಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ, ಒಬ್ಬ ತುಂಬಿದ ಗರ್ಭಿಣಿ ಸ್ತ್ರೀಯು ಹೆರಿಗೆಗಾಗಿ ಬಾಗಲಕೋಟೆಯಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಆಸ್ಪತ್ರೆಗಾಗಿ ಬರಲು ತಮ್ಮ ಬಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಪ್ರಯಾಣ ಬೆಳೆಸಿ, ನಡುದಾರಿಯಲ್ಲಿಯೇ ಬಸ್ಸು ಕೆಟ್ಟುಹೋಗಿ ೭-೮ ತಾಸು ತಡವಾಗಿ ಬಸ್ಸು ನಿಲ್ದಾಣವನ್ನು ಮುಟ್ಟಿದೆ. ಬಸ್ಸು ಮುಟ್ಟಿದ ತಕ್ಷಣವೇ ಬಸ್ ನಿಲ್ದಾಣದಲ್ಲಿಯೇ ಆ ಹೆಣ್ಣು ಮಗಳಿಗೆ ಹೆರಿಗೆಯಾಯಿತು ಅಂದು ನಾನೇ ಸಮಕ್ಷಮ ಕಣ್ಣಿನಿಂದ ನೋಡಿ ಹೆರಿಗೆ ಆಸ್ಪತ್ರೆಗೆ ಕರೆದುಕೊಂಡುಹೋದೆ, ಆ ಹೆಣ್ಣು ಮಗಳು ಹಡೆದ ಗಂಡು ಕೂಸಿಗೆ ಗುಂಡೂರಾವ್ ಎಂದು ಹೆಸರಿಡಲು ಅವಳಿಗೆ ತಿಳಿಸಿದೆ. ಅಲ್ಲಿದ್ದಂತ ಜನರೆಲ್ಲಾ ಗೊಳ್ಳೆಂದು ನಕ್ಕರು ; ಕಾರಣ ಬಾಗಲಕೋಟೆ ಭಾಗದ ಬಸ್ಸುಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಹಾಗೂ ಬಸ್ ನಿಲ್ದಾಣದ ಬಗ್ಗೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ತೀವ್ರವಾಗಿ ಮುನ್ನೆಚ್ಚರಿಕೆ ವಹಿಸಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಸ್ವಾಮಿ, ನಮ್ಮ ಉತ್ತರ ಕರ್ನಾಟಕದ ಬಸ್ಸುಗಳು ಸಾಕಷ್ಟು ಸಂಪಾದನೆ ಮಾಡುತ್ತವೆ ; ಉತ್ಪಾದನೆ ಎಲ್ಲಿ ಸೋರಿಹೋಗುತ್ತದೆಯೋ ಅಲ್ಲಿ ಸಾಕಷ್ಟು ಹೊಸ ಬಸ್ಸುಗಳು, ಲಕ್ಕೂರಿ, ಸೆಮಿ ಲಕ್ಕೂರಿ ಬಸ್ಸುಗಳು ಇರುತ್ತವೆ. ಹಾಗೇ ನಮ್ಮ ಕಡೆಯೂ ಸಹ ತಾವು ದೊಡ್ಡ ಮನಸ್ಸು ಮಾಡಿ ಲಕ್ಕೂರಿ, ಸೆಮಿ ಲಕ್ಕೂರಿ ಹಾಗೂ ಹೊಸ ಬಸ್ಸುಗಳನ್ನು ಹಾಕುವುದಕ್ಕೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಕಳಕಳಿಯಿಂದ ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ನಾನು ಇದುವರೆವಿಗೂ ಲಕ್ಕೂರಿ ಬಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಪ್ರಯಾಣಮಾಡಿಯೇ ಇಲ್ಲ ; ನಾನು ಶಾಸಕನಾಗಿರುವಾಗಲೇ ಲಕ್ಕೂರಿ ಬಸ್ಸುಗಳನ್ನು ತಾವು ಹಾಕಲೇಬೇಕೆಂದು ಒತ್ತಾಯ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನೊಂದು ಮಹತ್ವದ ಸಂಗತಿ ಎಂದರೆ ನಮ್ಮ ಬಾಗಲಕೋಟೆಯಲ್ಲಿ ಬಸ್ಸುಗಳ ದುರಾಡಳಿತಕ್ಕೆ ಹಳೇ ಮೆಕಾನಿಕರುಗಳು ಕಾರಣರಾಗಿರುತ್ತಾರೆ. ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಅವರಿಗೂ ಸಹ ಮುನ್ನೆಚ್ಚರಿಕೆ ಯಿಟ್ಟು ಬುದ್ಧಿ ಕಲಿಸಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಕೊನೆಯದಾಗಿ, ತಮ್ಮಲ್ಲಿ ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುವುದೇನೆಂದರೆ, ನಾನು ಹೋದವರ್ಷ ಶಾಸಕನಾದ ತಕ್ಷಣವೇ ಒಂದು ಆಶ್ವಾಸನೆಯನ್ನು ತಾವು ಲಿಖಿತ ಮೂಲಕ ಕೊಟ್ಟಿರುತ್ತೀರಿ, ಅದು ಏನೆಂದರೆ, ನಮ್ಮ ತಾಲ್ಲೂಕಿನ ದೊಡ್ಡ ಗ್ರಾಮವಾದ 'ಕಲಾದಗಿಯಲ್ಲಿ' ಬಸ್ ನಿಲ್ದಾಣವನ್ನು ಕಟ್ಟಿಸಿಕೊಡುವ ಬಗ್ಗೆ ಆಶ್ವಾಸನೆ ಕೊಟ್ಟಿರುತ್ತೀರಿ. ಈ ಗ್ರಾಮವು ೧೮೮೨ರಲ್ಲಿ ಜಿಲ್ಲಾ ಕೇಂದ್ರವಾಗಿದ್ದು ; ಈ ಗ್ರಾಮದ ಸುತ್ತಲೂ ಸುಮಾರು ೨೫ ಹಳ್ಳಿಗಳು ಬರುತ್ತವೆ. ಕಲಾದಗಿ ಗ್ರಾಮದಿಂದ ಸುಮಾರು ೫-೬ ಸಾವಿರ ಜನ ದಿನಂಪ್ರತಿ ಪ್ರಯಾಣ

ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಈ ಗ್ರಾಮವು ಒಕ್ಕಲಿಗರ ಹಾಗೂ ತೋಟಗಾರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ರಾಷ್ಟ್ರದಲ್ಲಿಯೇ ಮುಂದುವರಿದ ಸ್ಥಳವಾಗಿದೆ. ಸಹಕಾರಿ ಸಂಘ ಎರಡು ಬ್ಯಾಂಕುಗಳು ಹಾಗೂ ಪಹರ್ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ಹೀಗೆ ಅನೇಕ ಸಂಘ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಈ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿದ್ದು ಸಾವಿರಾರು ಜನರಿಗೆ ಪ್ರಯಾಣದ ಅನಾನುಕೂಲತೆ ಇರುತ್ತದೆ. ಇಂಥ ಒಂದು ಸ್ಥಳಕ್ಕೆ ಈಗಲಾದರೂ ತಾವು ಮನಸ್ಸು ಮಾಡಿ ಒಂದು ಬಸ್ ನಿಲ್ದಾಣವನ್ನು ಕಟ್ಟಿಸಿ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿಕೊಂಡು ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ನನಗೆ ಮಾತನಾಡಲು ಅವಕಾಶಕೊಟ್ಟಿದ್ದಕ್ಕಾಗಿ ಅವರನ್ನು ಮಂದಿಸಿ, ನನ್ನ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

† ಶ್ರೀ ಕೆ. ರಾಮಭಟ್ (ಪುತ್ತೂರು).—ಸನ್ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಇವೊತ್ತು ಮಾನ್ಯ ಸಾರಿಗೆ ಸಚಿವರು ಮಂಡಿಸಿರತಕ್ಕ ಬೇಡಿಕೆಯ ವಿಚಾರವಾಗಿ ನಾನು ಕೆಲವು ಮಾತುಗಳನ್ನು ಹೇಳಿರಕ್ಕೆ ಇಷ್ಟಪಡುತ್ತೇನೆ. ನಮ್ಮ ಅರ್ಥ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಆಯವ್ಯಯ ಪತ್ರವನ್ನು ಮಂಡಿಸುವಾಗ ಕೆಲವು ಮಾತುಗಳನ್ನು ಸಾರಿಗೆ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಅದರಲ್ಲಿ ಲೋಪದೋಷಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಕಾರಣ ಹೇಳುವಾಗ ಕೆಲವು ಮಾತುಗಳನ್ನು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಆದೇನೆಂದರೆ, ಬಹು ಸಂಖ್ಯೆಯ ಬಸ್ಸುಗಳು ಹಳೆಯದಾಗಿರುವುದು ಮತ್ತು ಹಾಳಾಗಿ ನಿಂತಿರುವುದು; ಬಸ್ಸುಗಳು ಹಳೆಯದಾದಂತೆ ಅವುಗಳ ಬದಲಾಗಿ ಹೊಸ ಬಸ್ಸುಗಳನ್ನು ಹಾಕುವ ಬಗ್ಗೆ ಯಾವುದೇ ಒಂದು ಕ್ರಮಬದ್ಧ ವಾದ ವಿರ್ವಾಡು ಇಲ್ಲದಿರುವುದು ಮತ್ತು ಸಿಬ್ಬಂದಿ ವರ್ಗದವರಲ್ಲಿ ಬಹು ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ಗೈರು ಹಾಜರಿಯಾಗುವುದು ಮತ್ತು ಆಡಳಿತ ಸಮಸ್ಯೆಗಳು ಇವುಗಳನ್ನು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಆಡಳಿತ ನಡೆಸತಕ್ಕವರು ಹೇಳತಕ್ಕ ಮಾತೇ ಇದು ಎಂದು ನಾನು ಕೇಳುತ್ತೇನೆ. ಯಾವುದೇ ಆಡಳಿತದಲ್ಲೂ ಲೋಪದೋಷಗಳು ಇರತಕ್ಕದ್ದು ಸರ್ವೇ ಸಾಮಾನ್ಯ. ಆದರೆ ಇಷ್ಟು ದೊಡ್ಡ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ನಡೆಸುವಾಗ, ಈ ಕಾರಣಗಳನ್ನು ಸಭೆಯ ಮುಂದೆ ಹೇಳತಕ್ಕದ್ದು ನಿಜವಾಗಿಯೂ ನಾಚಿಕೆಯಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ರೀತಿಯ ಕಾರಣಗಳನ್ನು ಕೊಡುವುದು ಒಳ್ಳೆಯದಲ್ಲ. ಈ ರೀತಿಯ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ಆಡಳಿತ ನಡೆಸತಕ್ಕವರು ಎದುರಿಸಬೇಕಾದ್ದು ಇರುತ್ತದೆ. ಈ ಕಾರಣಗಳನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು ತನ್ನ ದೋಷಗಳನ್ನು ಹೇಳುವುದು ತಪ್ಪು ಅಭಿಪ್ರಾಯ. ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಒಂದು ಹೇಳಿಕೆಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಅದರಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಮೈನ್ ರೋಡ್ ಗಳನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಎಲ್ಲಾ ಹಳ್ಳಿಗಳ ರೋಡುಗಳನ್ನು ಖಾಸಗಿಯವರಿಗೆ ಕೊಡುತ್ತೇವೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ನಮ್ಮ ಊರಿನ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಹೇಳಬೇಕು ಅಂದರೆ ಇವರು ಅದಷ್ಟು ಬೇಗ ಖಾಸಗಿ ಯವರಿಗೆ ಕೊಟ್ಟುಬಿಟ್ಟರೆ ನಾನು ದೇವರಿಗೆ ಹಣ: ಕಾಯಿ ಪೂಜೆ ಮಾಡಿಸುತ್ತೇನೆ. ಮೊದಲು ನಮ್ಮ ಕಡೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರೈವೇಟ್ ಬಸ್ಸುಗಳಿಂದ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಅನುಕೂಲ ಇತ್ತು. ಆ ತರಹ ಅನುಕೂಲ ಒದಗಿಸುತ್ತಿದ್ದ ಖಾಸಗಿಯವರ ಬಸ್ಸುಗಳನ್ನು ತೆಗೆದು ರಾಷ್ಟ್ರೀಕರಣ ಮಾಡಿ ಸರ್ಕಾರ ಬಸ್ಸುಗಳನ್ನು ಓಡಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇವೊತ್ತು ಜನಸಾಮಾನ್ಯರ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಹೇಳಬೇಕು ಅಂದರೆ ಇವೊತ್ತು ಒಂದು ಕಾರಿನಲ್ಲಿ ಹೋಗುವಷ್ಟು ಜನರು ಒಂದು ರಿಕ್ಷಾದಲ್ಲಿ ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಒಂದು ಬಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಹೋಗುವಷ್ಟು ಜನರು ಒಂದು ಕಾರಿನಲ್ಲಿ ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಒಂದು ರೈಲಿನಲ್ಲಿ ಹೋಗುವಷ್ಟು ಜನರು ಒಂದು ಬಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಬಸ್ಸುಗಳಲ್ಲಿ ನಿಲ್ಲಿರಿಕ್ಕೆ ಜಾಗ ಇಲ್ಲದೇ ಟಾಪ್ ಮೇಲೆ ಹತ್ತಿ ಹೋಗತಕ್ಕದ್ದು ನಮ್ಮ ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ. ಇದರಿಂದ ಜನರು ಪ್ರತಿನಿತ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೆ, ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಶಾಪ ಹಾಕುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಸರ್ಕಾರ ನಡೆಸುತ್ತಿರುವ ಎಂ.ಎಲ್.ಎ.ಗಳ ಮೇಲೆ ಹಾರಿ ಬೀಳುತ್ತಾರೆ. ಎನ್ರಿ ನೀವು ನಿದೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೀರಾ ಎಂದು ಕೇಳುತ್ತಾರೆ. ಆದುದರಿಂದ ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳೇ ಸ್ವತಃ ಬಂದು ನೋಡಿದರೆ ಬಸ್ ಸ್ಟಾಂಡಿನಲ್ಲಿ ಯಾವರೀತಿ ಇರುತ್ತದೆ ಅನ್ನುವುದು ಅರ್ಥವಾಗುತ್ತದೆ. ಇನ್ನು ಬಸ್ಸುಗಳ ಸ್ಥಿತಿ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳಬೇಕು ಅಂದರೆ, ಮೊನ್ನೆ ನಾವು ಇಬ್ಬರು ಶಾಸಕರು ಬಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಬರುತ್ತಾ ಇದ್ದೆವು. ಆ ಬಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಕುಂದಾವುರದ ಹತ್ತಿರ ಟೈರಿಸ್ಟ್ರಾಂಗ್ ಕಳಚಿಕೊಳ್ಳಲಿಕ್ಕೆ ಶುರುವಾಯಿತು. ಆ ಬಸ್ಸು ಮಂಗಳೂರಿಗೆ ಬಂದ ಮೇಲೆ ಅಲ್ಲಿನ ಗ್ಯಾರೇಜಿಗೆ ಹೋದರು. ಅಲ್ಲಿಗೆ ಹೋದಮೇಲೆ ಅವರು ಕ್ಲಾಂಪ್ ಹಾಕಲಿಲ್ಲ. ಬೆಂಗಳೂರಿಗೆ ಬರುವ ಬಸ್ಸಿಗೆ ಹಗ್ಗವನ್ನು ಕಟ್ಟಿದರು. ಅಲ್ಲಿಂದ ನಾಲ್ಕು ಮೈಲಿ ದೂರ ಬಂದಮೇಲೆ ಹಗ್ಗ ತುಂಡಾಯಿತು. ಹೀಗೆ ನಾಲ್ಕು, ನಾಲ್ಕು ಮೈಲಿಗೂ ಸುತ್ತಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಹೊಡೆದು ಸರಿಮಾಡುತ್ತಾ ಬರಬೇಕಾಯಿತು. ಇದು ಬಸ್ಸುಗಳಲ್ಲಿ ಇರತಕ್ಕಂತಹ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ. ಇನ್ನೊಂದು ಸಾರಿ ಬಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಹತ್ತಿದಾಗ ಒಂದು ಟೈರು ಪಂಚೇರ್ ಆಯಿತು. ಆ ಡ್ರೈವರ್ ಬಸ್ಸಿನ ಮೇಲೆ ಹತ್ತಿ ಸ್ಪಿನ್ ಇದೆ ಎಂದು ನೋಡಿದರೆ, ಆ ಟೈರಿನಲ್ಲಿ ಗಾಳಿ ಇಲ್ಲ. ಆ ಬಸ್ಸಿನ ಸ್ಟೈರಿಂಗ್, ಮತ್ತು ಬ್ರೇಕ್ ಸರಿ ಇರಲಿಲ್ಲ.

ಇವನ್ನೆಲ್ಲಾ ನೋಡಿದರೆ ನಾವು ಮನೆಯಿಂದ ಬರುವಾಗಲೇ ನಮ್ಮ ಹೆಂಡತಿ ಮಕ್ಕಳ ಹತ್ತಿರ ನಾವು ಮತ್ತೆ ಏಂದರೆ ಬರುತ್ತೇವೆ ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಇಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಿ ಬರಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಮೊನ್ನೆ ಇನ್ನೊಂದು ಪ್ರಕರಣ ಏನು ನಡೆಯಿತು ಅಂದರೆ ನಾವು ಬಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಹೋಗುವಾಗ ಸಕಲಿತಪುರಕ್ಕೆ ಹೋಗುವ ಬಸ್ಸು ನಿಂತಿತ್ತು. ಆ ಬಸ್ಸಿನ ಟೈರು ಪಂಚೇರ್ ಆಗಿತ್ತು. ಅವರು ಆ ಬಸ್ಸಿನ ಟೈರು ಬದಲಾಯಿಸಿಕೊಂಡು ಬರಬೇಕಾದರೆ ಸುಮಾರು ಒಂದು ಗಂಟೆಗಳ ಕಾಲ ತಡ ಆಯಿತು. ಆಗ ತಡ ಆದರೆ ಏನಾಯಿತು ಬೇಗ ಹೋಗೋಣ ಎಂದು ಡ್ರೈವರ್‌ಗೆ ಹೇಳಿದರೆ ಅವನು ಬ್ರೇಕ್ ಸರಿ ಇಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಿದ. ಇನ್ನೂ ಸುಮಾರು ೧೫೦ ಮೈಲಿ ದೂರ ಹೋಗುವಂತಹ ಬಸ್ಸಿಗೆ ಬ್ರೇಕ್ ಸರಿ ಇಲ್ಲ ಅಂದರೆ ಇದಕ್ಕೆ ಎಷ್ಟೊಂದು ಅಸಮರ್ಪಕವಾಗಿ ಕೆಲಸ ನಡೆಯುತ್ತದೆ ಎನ್ನುವುದು ಅರ್ಥವಾಗುತ್ತದೆ. ಯಾರಿಗೆ ಈ ಸಂಸ್ಥೆಯನ್ನು ನಡೆಸಲಿಕ್ಕೆ ಶಕ್ತಿಯಿಲ್ಲ ಅವರು ಆ ಸ್ಥಾನವನ್ನು ಬಿಟ್ಟುಕೊಡುವುದು ಒಳ್ಳೆಯದು. ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಉಡುಪಿ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಖಾಸಗಿಯವರು ಎಂತಹ ಎಂತಹ ಬಸ್ಸುಗಳನ್ನು ಓಡಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಅವರಿಂದ ನೋಡಿ ಕಲಿಯಬೇಕು. ಆದರೆ ಇವೊತ್ತು ನಮ್ಮ ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆಗೆ ರಾಷ್ಟ್ರೀಕರಣ ಎನ್ನುವುದು ಶಾಪವಾಗಿದೆ. ಅದುದರಿಂದ ಅದಷ್ಟು ಶೀಘ್ರವಾಗಿ ಈ ರಾಷ್ಟ್ರೀಕರಣ ಮಾಡಿರುವುದನ್ನು ತೆಗೆದು ಅದಷ್ಟು ಪ್ರೈವೇಟ್ ಆಪರೇಟರ್‌ಗೆ ಬಿಟ್ಟುಬಿಡಿ. ಇವೊತ್ತು ತಾವು ನಡೆಸುತ್ತಾ ಇರುವುದಕ್ಕೂ ಹಿಂದೆ ಪ್ರೈವೇಟ್‌ನವರು ನಡೆಸುತ್ತಾ ಇದ್ದದಕ್ಕೆ ಹೋಲಿಕೆ ಮಾಡಿದರೆ, ಪ್ರೈವೇಟ್‌ನವರಿಂದ ಮೊದಲು ಎಷ್ಟೊಂದು ಒಳ್ಳೆಯ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇತ್ತು ಅದು ಹಾಳಾಗಿ, ಇವೊತ್ತು ರಾಷ್ಟ್ರೀಕರಣವಾಗಿರುವುದು ಶಾಪವಾಗಿ ಪರಿಣಮಿಸಿದೆ. ಇನ್ನೊಂದು ಅವ್ಯವಸ್ಥೆ ಅಂದರೆ ಮೊನ್ನೆ ಒಬ್ಬರು ಬಸ್‌ನಿಲ್ದಾಣದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಕೇಳಿದರಂತೆ ಕೋಲಾರಕ್ಕೆ ಹೋಗಬೇಕಾದರೆ ಬಸ್ಸು ಎಲ್ಲಿಗೆ ಬರುತ್ತದೆ ಎಂದು; ಅದಕ್ಕೆ ಅಲ್ಲಿರತಕ್ಕವರು ಒಬ್ಬರು ನಿಮ್ಮ ಮೈಸೂರಿಗೆ ಹೋಗುವ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಹೋಗಿ, ಅಲ್ಲಿಗೆ ಹಾಸನ ಬಸ್ಸು ಬರುತ್ತದೆ, ಅದರಲ್ಲಿ ಹೋದರೆ ಕೋಲಾರಕ್ಕೆ ಹೋಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದರಂತೆ. ಈ ರೀತಿ ಪ್ರತಿಯೊಂದರಲ್ಲೂ ಅವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇದೆ. ಇವೊತ್ತು ರಾಷ್ಟ್ರೀಕರಣ ಮಾಡುವ ಉದ್ದೇಶವಾದರೂ ಏನು ಜನರಿಗೆ ಉಪಕಾರವಾಗಿಲ್ಲ ಎಂದು. ಜನರಿಗೆ ಇದರಿಂದ ಉಪಕಾರವಾಗದ ಮೇಲೆ ಈ ರಾಷ್ಟ್ರೀಕರಣ ಉಪಯೋಗ ಇಲ್ಲ. ಅದುದರಿಂದ ರಾಷ್ಟ್ರೀಕರಣವನ್ನು ತೆಗೆದು ಪ್ರೈವೇಟ್ ಆಪರೇಟರ್‌ಗೆ ಕೊಡತಕ್ಕದ್ದು ಒಳ್ಳೆಯದು. ಮೊದಲು ೩೬ ಮೈಲಿಗೆ ೨ ರೂಪಾಯಿ ೪೦ ಪೈಸೆ ಇದ್ದುದು, ರಾಷ್ಟ್ರೀಕರಣವಾದ ಮೇಲೆ ೩೧ ಮೈಲಿಗೆ ೨ ರೂಪಾಯಿ ೪೦ ಪೈಸೆ ಆಗಿದೆ. ರಾಷ್ಟ್ರೀಕರಣವಾಗುವುದಕ್ಕಿಂತಲೂ ಮೊದಲು ಎಂತಹ ಎಂತಹ ಬಸ್ಸುಗಳು ಇದ್ದವು. ಈಗ ಯಾವ ರೀತಿ ಬಸ್ಸುಗಳು ಇವೆ ಎಂದರೆ ಮೊನ್ನೆ ನಾನು ಒಂದು ಬಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಕುಳಿತಾಗ ಹಿಂದಿನ ಸೀಟಿನಲ್ಲಿ ಕುಳಿತಿದ್ದವನು ಒಮ್ಮೆಲೇ ಎದ್ದು ನಿಂತ, ಏನು ಸ್ವಾಮಿ ಎಂದು ನೋಡಿದರೆ ನಮ್ಮ ಸೀಟು ಜಾರಿ ಹೋಗಿ ಅವನ ಮೂಣಕಾಲಿನ ಮೇಲೆ ಇದೆ. ಆಗಲೇ ನನ್ನ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ಸ್ಕ್ರೂ ಡ್ರೈವರ್ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದರೆ ಅದನ್ನು ನಾನೇ ಸರಿಪಡಿಸುತ್ತಿದ್ದೆ. ಇಂತಹ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ನಮ್ಮ ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಇದೆ. ಬೇರೆ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವರೀತಿ ಇವೆ ಎನ್ನುವುದು ನನಗೆ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಏಕೆಂದರೆ ನಾನು ಬೇರೆ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಯಾಣ ಮಾಡಿಲ್ಲ. ರಾಷ್ಟ್ರೀಕರಣವಾದ ಮೇಲೆ ಪುತ್ತೂರಿನಿಂದ ಮಂಗಳೂರಿಗೆ ಬರಬೇಕು, ಮಂಗಳೂರಿನಿಂದ ಬೆಂಗಳೂರಿಗೆ ಬರಬೇಕು ಅಂದರೆ ಈ ಕೆಂಪು ಬಸ್ಸಿನಲ್ಲಿಯೇ ಬರಬೇಕು. ಕಳೆದವರ್ಷ ಸಾರಿಗೆ ಸಚಿವರು ಮಿಷಿಂಗ್ ಕರೆದಿದ್ದರು. ಅಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ವಿಚಾರಗಳ ಪ್ರಸ್ತಾಪವಾಯಿತು. ಕಾಫಿ ಕೂಡ ಕೊಟ್ಟರು. ಮಿಷಿಂಗ್‌ನಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಸಲಹೆಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ. ಆದರೆ ಆ ಸಲಹೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ಇಂಚು ಮುಂದೆ ಹೋಗಿಲ್ಲ. ಆ ಸಲಹೆಗಳು ಎಷ್ಟರಮಟ್ಟಿಗೆ ಜಾರಿ ಯಾಗಿವೆ. ಇವರು ಎಂ.ಎಲ್.ಎ.ಗಳಿಂದ ಏತಕ್ಕೆ ಸಲಹೆಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಆದ್ದರಿಂದ ಒಳ್ಳೆಯ ರೀತಿಯಿಂದ ಕಾಫಿ ಕೊಟ್ಟರು. ಪಕ್ಕಂದ ಊಟ ಕೊಟ್ಟರು. ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಈಗ ಷಾರ್ಟ್‌ಹ್ಯಾಂಡ್ ಬರೆದುಕೊಳ್ಳುವ ಹಾಗೆ ಆ ಮಿಷಿಂಗ್‌ನಲ್ಲಿ ಷಾರ್ಟ್ ಬರೆದುಕೊಳ್ಳುವವರು ಬರೆದುಕೊಂಡರು ಆದರೆ ಅವರು ಬರೆದುಕೊಂಡದ್ದು ಏನಾಯಿತು ಎಂದು ಕೇಳುತ್ತೇನೆ. ಈಗ ನಾವು ಇಲ್ಲಿ ಕೂತು ಮಾತನಾಡುತ್ತೇವೆ. ಅನೇಕ ಸಲಹೆ ಸೂಚನೆಗಳನ್ನು ಎಲ್ಲ ಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೆ ಕೊಡುತ್ತೇವೆ; ಪತ್ರಗಳನ್ನು ಬರೆಯುತ್ತೇವೆ. ಆದರೆ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಯಾವ ಮಂತ್ರಿಗಳಿಂದಲೂ ನಮಗೆ ಒಂದು ಉತ್ತರವೂ ಕೂಡ.

ಬರುತ್ತಿಲ್ಲ ಇದುವರೆಗೆ ನಮ್ಮ ಸಾರಿಗೆ ಸಚಿವರೊಬ್ಬರಿಂದ ಮಾತ್ರ ನನಗೆ ಒಂದು ಉತ್ತರ ಬಂದಿದೆ. ನಾನು ಈ ಸದನದ ಮುಖಾಂತರ ಎಲ್ಲ ಮಂತ್ರಿಗಳಲ್ಲೂ ವಿನಂತಿಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದೇನೆಂದರೆ, ನಾವು ಜನತೆಯ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳು, ಅವರಿಂದ ಆರಿಸಿ ಬಂದಿದ್ದೇವೆ. ಅವರ ಕಷ್ಟಸುಖಗಳ ಬಗ್ಗೆ ನಾವು ತಮಗೆ ಪತ್ರಗಳನ್ನು ಬರೆದರೆ ಅದಕ್ಕೆ ತಮ್ಮಿಂದ ಒಂದು ಉತ್ತರವೂ ಬರದಿದ್ದರೆ ನಾವು ಪತ್ರಗಳನ್ನಾದರೂ ನಿಮಗೆ ಏತಕ್ಕೆ ಬರೆಯಬೇಕು? ಅಲ್ಲಿನ ಜನಗಳಿಗೆ ನಾವು ಏನು ಉತ್ತರ ಹೇಳಬೇಕು? ಈಗ ನಾನು ಮಾನ್ಯ ಸಾರಿಗೆ ಮಂತ್ರಿಗಳಲ್ಲಿ ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುವುದೇನೆಂದರೆ, ಬಸ್ಸುಗಳನ್ನು ಒಳ್ಳೆಯ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಓಡಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗುವುದಾದರೆ ಓಡಿಸಿ, ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಖಾಸಗಿಯವರಿಗಾದರೂ ವಹಿಸಿ ಎಂದು ಹೇಳಿ ಈ ಮಸೂದೆಯನ್ನು ನಾನು ವಿರೋಧಿಸುತ್ತೇನೆ.

MR. CHAIRMAN.—The House stands adjourned to meet tomorrow, at 1-00 P.M.

The House adjourned at Three Minutes past Six of the Clock to meet again at One of the Clock on Friday, the 4th May 1979.